

In de periode van januari 2006 tot juni 2008 werd een bibliografische databank aangelegd bestaande uit een tweehonderdtal referenties in verband met ouder worden op het werk. De totstandkoming van deze databank kadert in het onderzoeksproject CAPA “Evolutie van de fysieke en fysiologische capaciteiten in functie van de leeftijd binnen de actieve beroepsbevolking”, uitgevoerd met de steun van het Europees Sociaal Fonds en de Algemene Directie Humanisering van de Federale Overheidsdienst Werk, Arbeid en Sociaal Overleg.

De doelstelling van dit instrument is om gelijk wie, of men nu behoort tot de arbeidswereld of tot de wetenschappelijke wereld, toe te laten om op een vlotte manier literatuurreferenties te vinden over de eindeloopbaanproblematiek. Verschillende thema's zijn dan ook opgenomen, gaande van de veranderingen in werkomstandigheden, de fysieke en cognitieve achteruitgang, de organisatie van een professionele loopbaan, de ommekeer in politieke modellen, het management van eindeloopbaan, tot discriminatie op basis van leeftijd,...

Deze databank bestaat enerzijds uit literatuurreferenties om een tekst te kunnen identificeren (titel, auteur, uitgeverij, tijdschrift, aantal pagina's,...) volgens de gangbare refereerstijl, een lijst met trefwoorden om een gerichte zoektocht te houden (ongeveer 60 sleutelwoorden zijn opgenomen), anderzijds omvat de databank een samenvatting in het Frans en in het Nederlands.

Meer info: <http://www.werk.belgie.be/moduleDefault.aspx?id=133>

Lijst van de trefwoorden

- aandacht
- absenteïsme
- achteruitgang
- angst
- arbeidsmarkt
- arbeidsomstandigheden
- autonomie
- bekwaamheid
- beleid
- beslissing
- betrokkenheid
- burn out
- cognitief aspect
- creativiteit
- deeltijds
- demografie
- depressie
- discriminatie
- economisch aspect
- efficiëntie
- ervaring
- feedback
- flexibiliteit
- fysieke activiteit
- fysieke risico's
- geheugen
- gezondheid
- intelligentie
- intensifiëring
- internationale vergelijkingen
- leerproces
- longitudinaal
- loopbaaneinde
- management
- menselijke middelen
- mobiliteit
- motivatie
- omgeving
- ongeval
- ontwikkeling
- opleiding
- prestatievermogen
- preventie
- productiviteit
- prospectief
- psycho-sociale last
- reactietijd
- snelheid
- sociabiliteit
- stereotype
- strategie
- stress
- tevredenheid
- vaardigheid
- vervroegde uittreding
- welzijn
- zelfrespect
- zintuigen

Fiche: 1
(référence ref 1)

Titel: Cognitive development and change

Auteur(s): Aiken LR

Tijdschrift: Human development in adulthood, , 79-107, 1998

Type van document: boek

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Trefwoorden: - - - - -

Fiche: 2
(référence ref 2)

Titel: Physical work capacity in dynamic exercise with differing muscle masses in healthy young and older men

Auteur(s): Aminoff T, Smolander J, Korhonen O et al

Tijdschrift: European journal of applied physiology and occupational physiology, 73, 180-185, 1996

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Trefwoorden: - - - - -

Fiche: 3
(référence ref 3)

Titel: Work Values and Job Rewards: a theory of Job Satisfaction

Auteur(s): Kalleberg A.L.

Tijdschrift: American Sociological Review, 42, 124-143, 1977

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel probeert de auteur een theorie te ontwikkelen rond werktevredenheid vertrekkende vanuit verschillende dimensies van het werk. De gegevens zijn afkomstig van een enquête afgenomen in de Verenigde Staten tussen 1972 en 1973. De auteur besluit dat de graad van autonomie een grote invloed heeft op het begrijpen van de professionele tevredenheid.

Trefwoorden: tevredenheid - autonomie - - - -

Fiche: 4
(référence ref 4)

Titel: Work Satisfaction and Age: Some Evidence for the "Job Change" Hypothesis

Auteur(s): Wright J.D., Hamilton R.F.

Tijdschrift: Social Forces, 56, 1140-1158, 1978

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Talrijke artikels tonen aan dat oudere werknemers een grotere jobtevredenheid zouden hebben dan hun jongere collega's. Volgens dit artikel is voor deze bewering een drievoudige uitleg :de post-materiele waarden die opgehemeld worden door de jonge generatie (generatie-effect), een vermindering van de professionele aspiraties en de eisen (cohort-effect) en de betere jobs (leeftijdseffect). Empirische longitudinale gegevens laten een zekere nuancering toe van deze 3 beweringen.

Trefwoorden: tevredenheid - arbeidsomstandigheden - - - -

Fiche: 5
(référence ref 5)

Titel: Job Satisfaction and Age: a test of two Views

Auteur(s): Janson P., Martin J.K.

Tijdschrift: Social Forces, 60, 1089-1102, 1982

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Via een Amerikaanse enquête van 1973 willen de auteurs in het daglicht stellen dat de werktevredenheid de neiging heeft om te stijgen met de leeftijd. Twee verklarende factoren worden naar voor geschoven om deze evolutie te begrijpen: een generatie-effect (verschil in onderwijsniveau en waardesystemen) en een effect van de levenscyclus (betere arbeidsomstandigheden op het einde van de professionele loopbaan).

Trefwoorden: tevredenheid - arbeidsomstandigheden - - -

Fiche: 6
(référence ref 6)

Titel: Related Differences in Work Attitudes and Behavior: a review and Conceptual Analysis

Auteur(s): Rhodes S.R.

Tijdschrift: American Psychology Association, 2, 328-367, 1983

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel schetst de auteur een analytisch kader teneinde de leeftijdsverschillen in de professionele gedragingen te begrijpen. Vanuit een meta-analyse van meer dan 185 onderzoeken tracht de auteur een synthese voor te stellen die het belang van de leeftijd belicht t.a.v. verschillende parameters: jobtevredenheid, professionele betrokkenheid, arbeidsongevallen, absentisme. Een onweerlegbare synthese die steeds een referentie zal blijven, ongeacht de datum van publicatie.

Trefwoorden: tevredenheid - betrokkenheid - absentisme - ongeval - -

Fiche: 7
(référence ref 7)

Titel: Aging, Values and Rewards: explaining Age Differences in Job Satisfaction

Auteur(s): Kalleberg A.L., Loscocco K.A.

Tijdschrift: American Sociological Review, 48, 78-90, 1983

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

De auteurs proberen de evolutie van de professionele tevredenheid te verklaren in functie van de leeftijd via verschillende variabelen: arbeidsomstandigheden, levensloop, familiale levenscyclus, hiërarchische positie,... De resultaten komen voort uit longitudinale analyses verzameld tussen 1969 en 1977.

Trefwoorden: tevredenheid - arbeidsomstandigheden - - - -

Fiche: 8
(référence ref 8)

Titel: Individual Demographic Differences and Job Satisfaction

Auteur(s): Brush D.H., Moch M.K., Pooyan A.

Tijdschrift: Journal of Occupational Behaviour, 8, 139-155, 1987

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Vanuit een meta-analyse bij 10.000 bedienden proberen de auteurs de jobtevredenheid te begrijpen. Er worden meerdere hypothesen in ogenschouw genomen om de verschillende niveau's van tevredenheid uit te leggen: de overtuigingen en de waarden, de objectieve arbeidsvoorwaarden, de organisatievorm van de ondernemingen, het opleidingsniveau en de leeftijd

Trefwoorden: tevredenheid - arbeidsomstandigheden - - -

Fiche: 9
(référence ref 9)

Titel: Age and Work Outcomes: The Moderating Effects of Self-Efficacy and Tool Design Effectiveness

Auteur(s): Schwoerer C.E., May D.R.

Tijdschrift: Journal of Organizational Behavior, 17, 469-487, 1996

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Dit artikel probeert, zeer technisch, de relatie te evalueren tussen de leeftijd en drie variabelen (prestatievermogen, absenteïsme en professionele tevredenheid). 311 werknemers, tussen 19 en 62 jaar, afkomstig uit de voedselproductiesector, werden bevraagd. De auteurs concluderen dat er een positieve relatie bestaat tussen leeftijd en professionele tevredenheid, maar dat geen enkele significante relatie bestaat tussen leeftijd en absenteïsme enerzijds en tussen leeftijd en prestatievermogen anderzijds

Trefwoorden: tevredenheid - prestatievermogen - absenteïsme - efficiëntie - -

Fiche: 10

(référence ref 10)

Titel: Theoretical and Methodological Considerations in the Age-Job Satisfaction Relationship

Auteur(s): Kacmar K.M., Ferris G.R.

Tijdschrift: Journal of Applied Psychology, 74, 201-207, 1989

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

De auteurs trachten de evolutie van de jobtevredenheid te bepalen in functie van de leeftijd en dit vanuit een aantal organisatorische variabelen: de aard van de organisatie, de aard van het werk (de beroepsloopbaan inbegrepen) en de aard van de arbeidsorganisatie. Deze enquête werd uitgevoerd bij een groep van verpleegkundigen in 81 middelgrote hospitaaldiensten (280 bedden).

Trefwoorden: tevredenheid - - - -

Fiche: 11
(référence ref 11)

Titel: The Job Satisfaction of Older Workers

Auteur(s): Eichar D.M., Norland S., Brady E.M., Fortinsky R.H.

Tijdschrift: Journal of Organizational Behavior, 12, 609-620, 1991

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Via een interessant en zeer volledig literatuuroverzicht proberen de auteurs de relaties te begrijpen tussen leeftijd en professionele tevredenheid, vertrekkende vanuit het principe dat de oudere werknemers geen homogene populatie vormen. Hun voornaamste hypothesen berusten op werknemers die deeltijds werken evenals op nieuw beklede banen

Trefwoorden: tevredenheid - deeltijds - - -

Fiche: 12

(référence ref 12)

Titel: Age and Occupational Well-being

Auteur(s): Warr P.

Tijdschrift: Psychology and Aging, 7, 37-45, 1992

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

De auteur, een specialist in de studie van de vergrijzing op het werk, stelt voor om de relatie tussen de leeftijd en het welzijn van de werknemers te bestuderen. Hij baseert zich op een enquête afgenomen bij 1686 werknemers die meer dan 30u/week werken. Meerdere hypothesen worden in oenschouw genomen vanuit de volgende variabelen: het statuut van de werknemer, de karakteristieken van de job (de bewegingsvrijheid en autonomie, arbeidsvoorwaarden,...), beroepswaarden (de arbeidsvisie), demografische factoren (onderwijsniveau, geslacht,...), gezinsleven (gezinssamenstelling en evolutie). Hij besluit dat deze variabelen belangrijk zijn om de evolutie van het welzijn op het werk te begrijpen in functie van de leeftijd.

Trefwoorden: tevredenheid - welzijn - depressie - arbeidsomstandigheden - -

Fiche: 13

(référence ref 13)

Titel: Santé, conditions de travail et cessation d'activité des salariés âgés

Auteur(s): Derriennic F., Saurel-Cubizolles M.J., Monfort C.

Tijdschrift: Travail et Emploi, 96, 37-53, 2003

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Via een representatieve vragenlijst voor de Franse bevolking (2923 mannen en 2089 vrouwen) vragen de auteurs zich af wat de verklarende factoren kunnen zijn voor een vervroegd vertrek uit de arbeidsmarkt, met in het bijzonder de factoren verbonden aan de arbeidsvoorwaarden- en omstandigheden en aan de gezondheid van de werknemers. De vragenlijst ESTEV toont aan dat de initiële gezondheid een sterke determinant vormt voor werkuittrekking via pensioen of werkloosheid. De waargenomen gezondheid geeft trouwens een vermoeidheid en een zeer krachtige professionele uitputting weer. Deze gezondheidskarakteristieken zijn trouwens sterk gelinkt aan de arbeidsomstandigheden (fysieke, temporele en organisatorische condities). Het is dus duidelijk dat de gezondheidsargumenten de slechte arbeidsomstandigheden verklaren. Maar uit de multifactoriële analyses blijkt dat ook andere factoren tussenkomen: de financiële mogelijkheden waar de werknemer van kan genieten, de gezinssamenstelling en de persoonlijke betrachtingen

Trefwoorden: gezondheid - arbeidsomstandigheden - loopbaaneinde - - -

Fiche: 14
(référéncie ref 14)

Titel: Retirement and Life Satisfaction

Auteur(s): Schmitt N., White J.K., Coyle B.W., Rauschenberger J.

Tijdschrift: The Academy of Management Journal, 22, 282-291, 1979

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

De auteurs trachten te achterhalen welke de belangrijkste verklaringen zijn voor een vervroegde pensionering. Verschillende variabelen werden onderzocht: demografische variabelen (geslacht, leeftijd, scholingsniveau, burgerlijke stand, ras,...), de arbeidsvisie (motivatie, statuut), beroepservaring (leeftijd van de eerste tewerkstelling, beroepsloopbaan, het beroepstraject,...). Op deze manier kunnen zij een schatting geven van de verklarende kracht van de verschillende factoren. De gezondheid blijkt een belangrijke reden te zijn om het werk vroegtijdig stop te zetten.

Trefwoorden: loopbaaneinde - tevredenheid - zelfrespect - gezondheid - -

Fiche: 15
(référence ref 15)

Titel: The Décision to Retire Early: a Review and Conceptualization

Auteur(s): Feldman D.C.

Tijdschrift: The Academy of Management Review, 19, 285-311, 1994

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel probeert de auteur een theorie te ontwikkelen om het vervroegd pensioen op de arbeidsmarkt te kunnen verklaren. Verschillende factoren zijn op die manier onderzocht: individuele verschillen (de professionele loopbaan, burgerlijke stand, de gezondheid en de houding ten opzichte van het werk), factoren gelinkt aan carrièremogelijkheden, de aanwezigheid van elementen van discriminatie tegen oudere werknemers inbegrepen, organisatorische factoren (flexibiliteit, intern programma omtrent vervroegd pensioen, financiële voordelen...) en elementen afkomstig uit de externe omgeving van de macro-economie. Een vijftiental hypothesen zijn op die manier getest, vertrekkend van het geheel van deze factoren. Enkele methodologisch interessante bedenkingen sluiten het artikel af.

Trefwoorden: loopbaaneinde - arbeidsomstandigheden - - - -

Fiche: 16
(référence ref 16)

Titel: Technological Change and Retirement Decisions of Older Workers

Auteur(s): Bartel A.P., Sicherman N.

Tijdschrift: Journal of Labor Economics, 11, 162-193, 1993

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

De twee auteurs, beiden economist, refereren naar het paradigma van het menselijk kapitaal. Van hieruit willen ze aantonen dat de invoering van technologische veranderingen een invloed kan hebben op een vervroegd vertrek uit de arbeidsmarkt. Verschillende econometrische modellen worden getest op een bestand van meer dan 5000 mannen tussen 45 en 59 jaar. De testen werden 12 keer herhaald met een interval van 1 of 2 jaar. De tijdsspanne van de enquête strekte zich uit van 1966 tot 1983. Meer dan 30 industriële sectoren werden bij de studie betrokken. Dit artikel is zeer technisch voor lezers die niet vertrouwd zijn met complexe economische theorieën

Trefwoorden: loopbaaneinde - arbeidsomstandigheden - - - -

Fiche: 17
(référence ref 17)

Titel: Attitudes et attentes en rapport avec la fin de la carrière professionnelle: les déterminants de la fin de carrière

Auteur(s): Elchardus M., Cohen J.

Tijdschrift: Publication du Groupe de sociologie TOR, , 44, 2003

Type van document: onderzoek verslag

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

In dit rapport proberen de onderzoekers de factoren te meten die leiden tot een vervroegd pensioen. Ze proberen de volgende vragen te beantwoorden: welke omstandigheden zorgen voor het verlaten van de arbeidsmarkt? Wat stimuleert ze in tegenstelling tot aan het werk blijven? Deze vragen worden aangesneden om personen die nog steeds aan het werk zijn te vergelijken met degenen die hun professionele bezigheid hebben stopgezet. Om dit te doen werden de gegevens verzameld van een steekproef van 5457 Belgische mannen en vrouwen tussen 45 en 65 jaar. Meerdere factoren zijn op die manier onderzocht: leeftijd, financiële overwegingen, gezondheidsoverwegingen, de arbeidsomstandigheden, de invloed van familie, de invloed van de omgeving.

Trefwoorden: loopbaaneinde - arbeidsomstandigheden - economisch aspect - gezondheid - -

Fiche: 18
(référence ref 18)

Titel: Attitudes et attentes en rapport avec la fin de la carrière professionnelle: l'âge souhaité de la pension

Auteur(s): Elchardus M., Cohen J., Van Thielen L.

Tijdschrift: Publication du Groupe de sociologie TOR, , 51, 2003

Type van document: onderzoek verslag

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

In dit verslag hebben de auteurs getracht om de hoop en de verwachtingen van de werknemers met betrekking tot het einde van hun loopbaan te belichten. Zij vertrekken van een steekproef van werknemers met een leeftijd tussen 45 en 65 jaar. Op deze wijze worden de belangrijkste verwachtingen in kaart gebracht: de wens om over meer tijd te beschikken, de wens naar een persoonlijke ontwikkeling, betrachtingen op materieel vlak of verwachtingen met betrekking tot de carrière. Deze betrachtingen zijn welteverstaan in functie van een reeks factoren die deze betrachtingen nuanceren en moduleren: de kwaliteit en de voorwaarden van het werk, de financiële behoeften, de invloed van de gezinssituatie,...

Trefwoorden: loopbaaneinde - arbeidsomstandigheden - economisch aspect - gezondheid - -

Fiche: 19
(référence ref 19)

Titel: Health and Productivity of Older Workers

Auteur(s): Robertson A., Tracy C.S.

Tijdschrift: Scandinavian Journal of Work Environmental Health, 24, 85-97, 1998

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Het doel van dit artikel is om een kritisch overzicht voor te stellen van de literatuur rond leeftijd, gezondheid en werk. Het gaat erom de implicaties te begrijpen van de fysieke en psychologische veranderingen op de productiviteit van oudere werknemers, door een bedenking voor te stellen rond de begripsvorming en de operationalisatie van het concept productiviteit. Het artikel eindigt met de presentatie van het concept werkcapaciteit. Een zeer interessant en verrijkend syntheseartikel door de problematiek van oudere werknemers te bereiken omdat het een samenvatting voorstelt van de verschillende dimensies van de veroudering op het werk.

Trefwoorden: gezondheid - productiviteit - tevredenheid - prestatievermogen - ongeval

-

Fiche: 20
(référence ref 20)

Titel: Les travailleurs âgés face à l'emploi

Auteur(s): Gautié J.

Tijdschrift: Economie et Statistique, 368, 33-42, 2003

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De auteur geeft een overzicht van de literatuur betreffende het verband tussen de leeftijd en de productiviteit. Verschillende scenario's worden onder de loep genomen om de relatie tussen het loon en de productiviteit aan te tonen. De auteur onderstreept de empirische moeilijkheid om deze verschillende scenario's te testen t.a.v. de metingen van de productiviteit, die soms zeer betwistbaar zijn.

Trefwoorden: productiviteit - economisch aspect - loopbaaneinde - - -

Fiche: 21
(référence ref 21)

Titel: Age-related Differences in Employee Absenteeism: a meta-analysis

Auteur(s): Martoccio J.J.

Tijdschrift: Psychology and Aging, 4, 409-414, 1989

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Deze meta-analyse berust op de studie van 34 steekproeven en probeert de relatie te meten tussen leeftijd en absentisme. De steekproeven zijn ingedeeld in twee groepen: vrijwillig en onvrijwillig absentisme. De resultaten tonen aan dat vrijwillig en onvrijwillig absentisme op een omgekeerde manier evolueren met de leeftijd. Het geslacht modereert alleen de relatie tussen leeftijd en vrijwillig absentisme: voor mannen is deze relatie omgekeerd terwijl voor vrouwen geen enkel significant verschil werd geobserveerd. De implicaties in termen van personeelszaken en management worden besproken

Trefwoorden: absentisme - - - -

Fiche: 22
(référence ref 22)

Titel: Job Involvement Through the Life Course: a Panel Study of Three Age

Auteur(s): Lorence J., Mortimer J.T.

Tijdschrift: American Sociological Review, 50, 618-638, 1985

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Zich baserend op de gegevens van de studie 'kwaliteit van het werk' van 1972 tot 1977, beschrijft deze studie de relaties tussen werkervaring en de subjectieve implicatie van het werk in drie leeftijdscategorieën. Geplaatst in een theoretisch perspectief van het levensverloop, trachten de auteurs de normatieve evolutie van het werk doorheen de verschillende leeftijden te begrijpen. Zij leiden hieruit af dat de beleving niet lineair is, maar integendeel dat deze maximaal is in het midden van de carrière. De voorgestelde statistische modellen (toepassing Lisrel) zijn zeer goed ontwikkeld en laten een controle toe van een interessant geheel van variabelen in het model.

Trefwoorden: betrokkenheid - motivatie - - -

Fiche: 23

(référence ref 23)

Titel: Satisfaction and Implication: Disentangling a Deceptively Simple

Auteur(s): Mortimer J.T., Lorence J.

Tijdschrift: Social Psychology Quarterly, 52, 249-265, 1989

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Dit artikel verkent de relaties tussen twee centrale concepten in de psychologie: de implicatie en de tevredenheid. Vertrekkend van een representatieve steekproef van 1973-1977 proberen de auteurs de relaties in te schatten tussen de implicatie op het werk en de professionele tevredenheid, gebruik makend van schema's van de sociale en de cognitieve psychologie. Ze besluiten dat de link tussen deze twee concepten op een indirecte manier ingesteld is door de autonomie op het werk.

Trefwoorden: betrokkenheid - motivatie - tevredenheid - - -

Fiche: 24

(référence ref 24)

Titel: La charge mentale au travail: des enjeux complexes pour les salariés

Auteur(s): Hamon-Cholet S., Rougerie C.

Tijdschrift: Economie et Statistique, 339-340, 243-255, 2000

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De nieuwe organisatievormen van de ondernemingen versterken de autonomie van de werknemers. De ondernemingen gaan meer dan vroeger beroep doen op het initiatief van hun werknemers om beter te kunnen antwoorden op de vragen van hun klanten en om de productiviteit te verbeteren. Tegenover deze grotere verantwoordelijkheid en hogere implicatie staat een relatieve verhoging van de mentale belasting van het werk. Deze belasting lijkt de prijs te zijn van een zekere jobverrijking en is niet noodzakelijk een teken van een degradatie van de arbeidsvoorwaarden. Nochtans maken de laatste enquêtes over de werkomstandigheden van 1991 en 1998 melding van een veralgemeende verhoging van de mentale en psychische belasting, zelfs al is de lichamelijke belasting niet verminderd. De auteurs tonen aan dat de intensifiëring van het werkritme de belangrijkste oorzaak is.

Trefwoorden: psycho-sociale last - intensifiëring - arbeidsomstandigheden - autonomie - -

Fiche: 25

(référence ref 25)

Titel: A flexible futur for older Workers?

Auteur(s): Arrowsmith J., McGoldrick A.E.

Tijdschrift: Personnel review, 26, 258-268, 1997

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Dit artikel verkent de discriminaties ten opzichte van de leeftijd in een context van bestuurstransformaties en meer in het bijzonder hoe de geïntroduceerde maatregelen van flexibiliteit wederkerige voordelen kunnen hebben op de werkgevers en de oudere werknemers.

Trefwoorden: flexibiliteit - arbeidsomstandigheden - management - - -

Fiche: 26
(référence ref 26)

Titel: La productivité des salariés âgés: une tentative d'estimation

Auteur(s): Aubert P., Crépon B.

Tijdschrift: Economie et Statistique, 368, 95-119, 2003

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Gemiddeld stijgen de lonen met de leeftijd. Een logische vraag is of deze hogere lonen van de oudere werknemers wel degelijk overeenkomen met een hogere productiviteit. Het antwoord op deze vraag is niet zonder gevolg voor de inzetbaarheid van deze oudere werknemers. Beschouwd als de bijdrage van de verschillende leeftijdsklassen aan de productiviteit van de onderneming, stijgt de productiviteit van de bedienden tot 40 jaar, alvorens te stabiliseren. Het profiel van de productiviteit volgt deze van het loon van nabij. Concreet wordt er geen groot verschil gezien tussen salaris en productiviteit, daarentegen wordt dit wel waargenomen na de leeftijd van 55 jaar. Deze resultaten blijven evenwel vaag, aangezien deze oorzakelijke verbanden tussen de leeftijd van de werknemers en de productiviteit van de onderneming geëxtraheerd worden uit simpele correlaties tussen productie en de structuur van de arbeidskrachten. Meer in het bijzonder zijn de oudere werknemers talrijker in de oude bedrijven waar zij juist een deel van de arbeidskrachten vertegenwoordigen die zich minder snel aanpassen aan een productiviteitsschok. Volgens de auteurs blijft er een bias in de inschatting van de productiviteit.

Trefwoorden: productiviteit - - - -

Fiche: 27
(référence ref 27)

Titel: Vieillessement, salaire et demande de travailleurs âgés

Auteur(s): Jolivet A.

Tijdschrift: Travail et Emploi, 88, 65-79, 2001

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De cruciale vraag die de demografische perspectieven van de bevolkingsveroudering stelt, is voor de auteur die van het gedrag van de bedrijven en de mogelijkheden om de tendens tot verdringing van de oudere werknemers te veranderen. In dit artikel is Anne Jolivet geïnteresseerd in de repercussies van de veroudering van de actieve bevolking op de vraag naar werk. Ze onderzoekt zeer aandachtig de micro-economische internationale literatuur en onderscheidt verschillende oriënteringen. Aan het talrijke werk rond de link tussen leeftijd en loonkosten komt daarbij het werk over de aanpassingskosten en de discriminatie. De globale balans is eerder die van een zwakke kennis over het onderwerp, door blijkt te geven van een verschuiving tussen het onderzoek en de actuele inzet, die de Europese discussies over de actieve veroudering proberen te omzeilen.

Trefwoorden: productiviteit - - - -

Fiche: 28
(référence ref 28)

Titel: Multiples roles and Identities: factors influencing Self-esteem among Middle-Aged Working Men and Women

Auteur(s): Reitzes D.C., Mutran E.J.

Tijdschrift: Social Psychology Quartely, 57, 313-325, 1994

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Bij 818 voltijds werkende werknemers, mannen en vrouwen, tussen de 58 en de 64 jaar, worden verschillende hypothesen over hun zelfbeeld getest. De relaties tussen gezondheid, geslacht, leeftijd, statuut, onderwijsniveau en zelfbeeld worden getest.

Trefwoorden: sociabiliteit - zelfrespect - - - -

Fiche: 29
(référence ref 29)

Titel: A time to Join, a time to quit: The influence of life cycle Transitions on Voluntary Association Membership

Auteur(s): Rotolo T.

Tijdschrift: Social Forces, 78, 1133-1161, 2000

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

De deelname aan vrijwilligerswerk evolueert in functie van de leeftijd. Verschillende onderzoeken leggen de nadruk op de band die de verschillende belangrijke gebeurtenissen in het leven, zoals het huwelijk of de geboorte van de kinderen en de vrijwillige deelname aan organisaties verenigt.

Trefwoorden: sociabiliteit - - - - -

Fiche: 30
(référence ref 30)

Titel: Jobs Demands, Job Decision Latitude and Mental Strain: Implications for Job Redesign

Auteur(s): Karasek R.A.

Tijdschrift: Administrative Science Quarterly, 24, 285-309, 1979

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Dit artikel, dat een klassieker is geworden, identificeert de factoren die het ontstaan en de ontwikkeling van beroepsgerelateerde stress beïnvloeden. Vertrekkend van de arbeidsvoorwaarden worden twee centrale oorzaken geïdentificeerd: de sociale ondersteuning en de mate van autonomie die men heeft bij het uitvoeren van zijn taak. Dit artikel bevat gegevens waar je niet omheen kunt in het stressvraagstuk binnen een arbeidscontext.

Trefwoorden: autonomie - stress - arbeidsomstandigheden - - -

Fiche: 31
(référence ref 31)

Titel: Reducing Cardiovascular stress with positive self-stereotypes of Aging

Auteur(s): Levy B.R., Hausdorff J.M., Hencke R., Wei J.Y.

Tijdschrift: Journal of Gerontology, 55, 205-213, 2000

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

De auteurs onderzoeken de verbanden die kunnen bestaan tussen de aanwezigheid van positieve stereotypen jegens oudere werknemers en de cardiovasculaire risico's. Volgens hen zou de ontwikkeling van positieve stereotypen de opgelopen risico's aanzienlijk verminderen. Vertrekkende vanuit een steekproef bestaande uit een vijftigtal deelnemers van meer dan 50 jaar, meten de auteurs eveneens de heilzame werking van deze stereotypen op de capaciteiten van het memoriseren en van de voordrachtcapaciteiten

Trefwoorden: stress - stereotypes - fysieke risico's - - -

Fiche: 32
(référence ref 32)

Titel: Le choc démographique et la politique RH des entreprises

Auteur(s): Brunet J.-M.

Tijdschrift: Gérontologie et société, 111, 13-28, 2004

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De demografische evolutie evenals de evolutie van de wetgeving over de pensioenen, zal de benadering van het algemene HR-beleid, maar vooral dit van de senioren, drastisch veranderen in de bedrijven in Frankrijk. Motivatie van het personeel, mobiliteitspolitiek, competentiebeleid, aanwerving en de klantenbinding van het personeel worden belangrijke uitdagingen voor de ondernemingen in een omgeving waar productiviteit en personeelsinkrimping steeds aan belang toenemen.

Trefwoorden: demografie - menselijke middelen - productiviteit - - -

Fiche: 33
(référence ref 33)

Titel: L'emploi des seniors

Auteur(s): Guillemard A/-M.

Tijdschrift: Gérontologie et société, 111, 29-42, 2004

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De vergelijkende internationale analyse zet ertoe aan om contrasten te constateren tussen verschillende landen betreffende de plaats, gedaan bij senioren op de arbeidsmarkt. De verklaring van deze contrasten berust in de radicaal verschillende politieke opties die door deze landen worden weerhouden. Als Europa namens de bescherming van de werkgelegenheid heeft gekozen om het vervroegd pensioen van de oudere werknemers schadeloos te stellen, hebben Noord-Europa en Japan andere wegen weerhouden: die van de uitwerking van actieve beleidsmaatregelen van de werkgelegenheid om de bijzonder kwetsbare oudere werknemers in ere te herstellen. Men toont aan dat deze gedifferentieerde opties radicaal verschillende "leeftijdsculturen" hebben geproduceerd. In Europa zal men een echte „culturele revolutie” moeten verwezenlijken teneinde zich uit de cultuur van het vroegtijdige vertrek los te trekken en een oproep te lanceren zonder precedent voor de oudere arbeidskrachten. Het voorbeeld van Finland maakt het mogelijk om te onderzoeken aan welke voorwaarden deze revolutie met succes moet voldoen en met welk onderw

Trefwoorden: beleid - internationale vergelijkingen - - - -

Fiche: 34
(référence ref 34)

Titel: Les Européens au travail jusqu'à 65 ans, mission impossible?

Auteur(s): Cornet G.

Tijdschrift: Gérontologie et société, 111, 45-70, 2004

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De Europese Commissie geeft een aanbeveling aan de lidstaten om drastische maatregelen te nemen teneinde de graad van tewerkstelling van de oudere bedienden te verhogen en hun vertrek uit de arbeidsmarkt te vertragen. Maar zijn deze drastische maatregelen niet slechts 'een papieren tijger' als het de bedoeling is om de doelstellingen vastgelegd in Barcelona en Stockholm te behalen in 2010? De studie van de tewerkstellingsgraden van de lidstaten toont een grote diversiteit van de situatie en de segmentatie van de arbeidsmarkt. De belangrijkste redenen om uit de arbeidsmarkt te stappen verklaren de complexiteit van de obstakels die de sociale politiek probeert op te heffen. Maar de belangrijkste hinderpaal blijft het feit dat de micro-economieën niet dezelfde zijn. Een positief leeftijdsbeleid is nog steeds geen prioriteit voor de ondernemingen, evenmin als voor de sociale partners.

Trefwoorden: arbeidsmarkt - internationale vergelijkingen - demografie - - -

Fiche: 35
(référence ref 35)

Titel: Départs en retraite, précoces ou tardifs: a quoi tiennent les projets des salariés quinquagénaires?

Auteur(s): Volkoff S, Bardot F.

Tijdschrift: Gérontologie et société, 111, 71-94,, 2004

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Opdat de stijging van de periodes van pensioenbijdrage werkelijk de groei van de activiteitsduur tot gevolg heeft, zou de planning van de leeftijd en het werk in de ondernemingen doeltreffend moeten zijn. De resultaten van de enquête SVP50 (gezondheid en het professionele leven na 50 jaar – steekproef bij 11.000 werknemers), rekening houdend met de gezondheid en de arbeidsomstandigheden van de oudere werknemers, maakt het mogelijk om deze elementen te verbinden met de voornemens om te vertrekken voor of na de verwerving van het recht op pensioen. Onder de werknemers die de leeftijd kennen waarop zij deze rechten kunnen verwerven, rekt bijna één op vier op een vroegtijdig vertrek en rekt één op zes om aan het werk te blijven. De moeilijke arbeidsvoorwaarden, in brede zin, vormen een reden om „ vroegtijdig te vertrekken“ die weinig sociaal gedifferentieerd is, terwijl het werktraject dat als „moeilijk“ wordt beoordeeld vaak bij de arbeiders wordt aangehaald. De onderbroken professionele loopbaan van vrouwen legt, voor een deel, de verschillen uit die met mannen worden geobserveerd. Een werk dat gebrek heeft aan richting of betekenis versterkt duidelijk het voornemen van een vroegtijdig vertrek.

Trefwoorden: arbeidsomstandigheden - vervroegde uittreding - - - -

Fiche: 36

(référence ref 36)

Titel: Les salariés âgés sont-ils moins productifs?

Auteur(s): Aubert P., Crépon B.

Tijdschrift: Gérontologie et société, 111, 95-112, 2004

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

In deze studie beschouwen de auteurs de evolutie van de productiviteit met de leeftijd via het 'aandeel' van de verschillende leeftijdsklassen in de productiviteit van de ondernemingen. De productiviteit van de bedienden stijgt tot de leeftijd van 40 à 45 jaar, waarna ze zich gaat stabiliseren. De auteurs hebben geen vermindering van de productiviteit op het einde van de loopbaan waargenomen, althans niet vóór 55 jaar. Het productiviteitsprofiel volgt van nabij dit van de verloning. Loon en productiviteit in het bijzonder, lijken niet ver uit elkaar te liggen, tenzij bij de hogere leeftijdscategorieën (boven 55 jaar). Het hogere loon van de senioren is dus niet dé hinderpaal voor hun inzetbaarheid. Niettemin gaat het hier over gemiddelde profielen van productiviteit en niet over individuele profielen.

Trefwoorden: productiviteit - economisch aspect - - -

Fiche: 37

(référence ref 37)

Titel: Age et conditions de travail

Auteur(s): Pailhé A.

Tijdschrift: Gérontologie et société, 111, 113-130, 2004

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Sinds de jaren '80 hebben de arbeidsvoorwaarden de neiging om te verslechteren, hoofdzakelijk door de intensivering van het werk. De oude werknemers vormen een bijzonder kwetsbare groep voor deze veranderingen, daarom analyseert de auteur in wat de bescherming van deze werknemers die in de jaren '70 de overhand hadden, voortduurt. Vragenlijsten rond de arbeidsvoorwaarden (DARES, INSEE, 1984, 1991, 1998) tonen dat 50-jarigen en ouder betrekkelijk beschermd blijven van zowel de fysieke belemmeringen als van de atypische uren, van de intensivering van het werk of van de handelseisen. De jongeren komen er voor uit meer blootgesteld te zijn aan het geheel van deze risico's. Nochtans manifesteert de toename van de blootstelling aan de verschillende verplichtingen zich ongeacht de leeftijd van de werknemers; het gladstrijken tussen de verschillende generaties komt op gang in de periode 1991-1998.

Trefwoorden: arbeidsomstandigheden - intensifiëring - - -

Fiche: 38
(référence ref 38)

Titel: La mobilité professionnelle à travers les âges

Auteur(s): Lainé F.

Tijdschrift: Gérontologie et société, 111, 131-142, 2004

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Vanaf de leeftijd van 50 jaar zal men niet zo gemakkelijk meer veranderen van bedrijf, noch van functie. Er is een grotere heterogeniteit in de evolutie van de salarissen van de 50-plussers die van bedrijf veranderd zijn, dan dat dit het geval is wanneer men dit in het midden van zijn carrière doet. Sommigen onder hen zullen nog in een opwaarts loontraject zitten, anderen daarentegen zullen een verlaging van hun loon ervaren bij de verandering van bedrijf. Naast deze tendensen zien we grote verschillen in de sectoriële wijzen van professionele en mobiliteit in salaris bij de oudere bedienden en arbeiders. Tegenover een flexibel beleidsmodel van oudere werknemers staan min of meer sterke stabiliteitsmodellen in het werk of promotiemodellen maar met een vervroegde stopzetting van de activiteit

Trefwoorden: mobiliteit - - - - -

Fiche: 39
(référence ref 39)

Titel: Formation continue et âge

Auteur(s): Santelmann P.

Tijdschrift: Gérontologie et société, 111, 143-156, 2004

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De band leeftijd/opleiding interpelleert direct het systeem van de voortgezette beroepsopleiding die de sociale en professionele loopbaan van „de baby boomers“ zou moeten begeleiden. Maar de voortgezette beroepsopleiding werd eerder gemobiliseerd om de integratie van de jongeren te vergemakkelijken als vooruitzicht op de professionele evolutie in het tweede deel van hun loopbaan. De leeftijd is al te vaak een voorwendsel van uitsluiting van de werkgelegenheid geweest en als gevolg van de voortgezette opleiding. Nochtans toont het onderzoekswerk aan dat de leeftijd geen belangrijke factor is als tegenprestatie op het werk en in het verslag over kennis. Het geringe gebruik van de voortgezette beroepsopleiding voor de ouderen komt eveneens van het belang dat door de Franse gemeenschap wordt gegeven aan de academische en theoretische kennis ten opzichte van de kennis die komt door ervaring. Men moet niet alleen de inspanning verplaatsen op het gebied van opleiding voor ouderen maar men moet ze eveneens erkennen in hun professionele identiteiten en hun verworven competenties.

Trefwoorden: opleiding - - - -

Fiche: 40

(référence ref 40)

Titel: Les stéréotypes sociaux à l'égard des travailleurs âgés: panorama de 50 ans de recherche

Auteur(s): Burnay N.

Tijdschrift: Gérontologie et société, 111, 157-170, 2004

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Terwijl de problematiek van de leeftijd op het werk nu pas actueel is in de politieke debatten, zijn de wetenschappelijke studies rond sociale stereotypen ten aanzien van oudere werknemers reeds geruime tijd aan de gang. De vroegste enquêtes waren Amerikaans en dateren van de jaren 1950. Vanaf dan hebben talrijke studies geprobeerd om het bestaan en de kracht van de vooroordelen die er zijn ten aanzien van een ouder wordende generatie werkenden aan te tonen. Dit artikel tracht de belangrijkste enquêtes van de laatste 50 jaar voor te stellen en te synthetiseren. Zij tonen aan hoezeer de opvattingen gelinkt zijn aan het ideeëngoed van de periode waarin ze ontstaan zijn.

Trefwoorden: stereotype - - - -

Fiche: 41
(référence ref 41)

Titel: La discrimination fondée sur l'âge en Europe

Auteur(s): Thorpe E., Decock G.

Tijdschrift: Gérontologie et société, 111, 207-223, 2004

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Het evenwicht van de bevolking verandert in alle staten van de Europese Unie en de personen van meer dan 50 jaar vormen een toenemend aandeel. Teneinde gebruik te maken van de talrijke gelegenheden die deze nieuwe realiteit aanbiedt, moet men een aantal houdingen jegens oudere personen in het geding brengen en de discriminatie gebaseerd op de leeftijd bestrijden. In 1997 lanceerde de Europese Unie een actieprogramma om deze discriminaties te voorkomen en te bestrijden: de Europese richtlijn over werk introduceert nieuwe rechten voor de slachtoffers van discriminatie. Het omzetten van deze richtlijn in de lidstaten varieert echter enorm van de ene staat tot de andere en de leeftijdsdiscriminatie wordt niet beschermd buiten het werk.

Trefwoorden: discriminatie - stereotypes - - - -

**CAPA: Evolutie van de fysieke en fysiologische capaciteiten
in functie met de leeftijd**

FOD Werkgelegenheid,
Arbeid en Sociaal Overleg

Fiche: 42
(référence ref 42)

Titel: Cognitive development and change

Auteur(s): Aiken LR

Tijdschrift: Human development in adulthood, , 79-107, 1998

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Trefwoorden: - - - - -

Fiche: 43

(référence ref 43)

Titel: Physical work capacity in dynamic exercise with differing muscle masses in healthy young and older men

Auteur(s): Aminoff T, Smolander J, Korhonen O et al

Tijdschrift: European journal of applied physiology and occupational physiology, 73, 180-185, 1996

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Trefwoorden: - - - - -

Fiche: 44

(référence ref 44)

Titel: Everyday problems solving

Auteur(s): Serry L. Willis

Tijdschrift: Handbook of the psychology of aging, fourth edition, , 286-307, 1996

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel buigt de auteur zich over de cognitieve veroudering en de wijze waarop oudere personen zich aanpassen aan de dagdagelijkse bezigheden. De auteur benadrukt het belang van het routinematige, het aanwenden van verworven vaardigheden om dagdagelijkse problemen op te lossen, zoals boodschappen doen, een geneesmiddel innemen. Het artikel behandelt eveneens de invloed van individuele factoren zoals de geloofsovertuiging, de gezondheidstoestand, de congruentie van de handelingen met de omgevingscontext van alle dag.

Trefwoorden: cognitief aspect - comparaison - - - -

Fiche: 45

(référence ref 45)

Titel: Primary aging, secondary aging, and intelligence

Auteur(s): Kaarin Anstey, Lazar Stankov, Stephen Lord

Tijdschrift: Psychology and aging, 3, 562-570, 1993

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel stellen de auteurs een studie voor die de aandacht probeert te vestigen op de invloed van de leeftijd in de achteruitgang van de intelligentie. Ze presenteren het concept 'fluid intelligence', die men kan beschrijven als de bekwaamheid om nieuwe taken uit te voeren. De voorgestelde resultaten tonen een relatie tussen de snelheid van veranderingen en de veranderingen van de 'fluid intelligence' bij oudere personen.

Trefwoorden: intelligentie - omgeving - - -

Fiche: 46

(référence ref 46)

Titel: Intellectual development in adulthood

Auteur(s): K/Warner Schaie

Tijdschrift: Handbook of the psychology of aging, fourth edition, , 266-265, 1996

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel probeert de auteur een synthese te maken van de cognitieve ontwikkeling, vanaf de groei tot de achteruitgang. Hij onderlijnt de gekende effecten van de leeftijd op de intellectuele prestaties (vertragen van het cognitief proces,...). Hij neemt daarbij factoren in overweging zoals de omgeving, de gezondheid, de opvoeding, het individuele prestatievermogen, met name het verbale niveau en het redeneringsvermogen. Hij benadrukt de vermindering van de intellectuele prestaties met de leeftijd.

Trefwoorden: intelligentie - ontwikkeling - gezondheid - leerproces - opleiding -

Fiche: 47

(référence ref 47)

Titel: Can longitudinal changes in processing speed explain longitudinal age changes in fluid intelligence ?

Auteur(s): Daniel Zimprich, Mike Martin

Tijdschrift: Psychology and aging, 17, 690-695, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel stellen de auteurs een studie voor die de aandacht probeert te vestigen op de invloed van de leeftijd in de achteruitgang van de intelligentie. Ze presenteren het concept 'fluid intelligence', die men kan beschrijven als de bekwaamheid om nieuwe taken uit te voeren. De voorgestelde resultaten tonen een relatie tussen de snelheid van veranderingen en de veranderingen van de 'fluid intelligence' bij oudere personen.

Trefwoorden: intelligentie - snelheid - achteruitgang - prestatievermogen -
longitudinaal -

Fiche: 48
(référence ref 48)

Titel: Practical intelligence at work : relationships between aging and cognitive efficiency among managers in bank environment

Auteur(s): Regina Colonia-Willner

Tijdschrift: Psychology and aging, 13, 45-57, 1998

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel richten de auteurs zich rechtstreeks tot het werkmilieu en de cognitieve prestaties van een groep ervaren (oudere) managers. De auteurs opperen het idee dat de verworven kennis, gelinkt aan de opgedane ervaring als manager, het prestatievermogen op het werk kan ondersteunen, in vergelijking met andere oudere personen. Het niveau van verworven ervaring wordt een vorm van impliciete kennis, die leidt tot groter succes in het werk. De resultaten tonen aan dat de praktische intelligentie bij oudere personen ertoe kan bijdragen om bepaalde vaardigheden die achteruit gaan met de leeftijd te compenseren. De resultaten tonen eveneens aan dat de verworven kennis de sociale omgang met gelijken, ondergeschikten en oversten vergemakkelijkt.

Trefwoorden: intelligentie - efficiëntie - cognitief aspect - - -

Fiche: 49
(référence ref 49)

Titel: Objective based safety training

Auteur(s):

Tijdschrift: , , 54-70, 1998

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel inspecteert de auteur verschillende theorieën betreffende het leerproces (bij volwassenen). Hij verwijst eveneens naar het sensorische systeem bij de mens om de nadruk te leggen op de verschillen geassocieerd met de leeftijd, waaronder het leerproces. Hij zet eveneens de kenmerken uiteen van het leerproces bij de volwassenen (op het werk).

Trefwoorden: leerproces - vaardigheid - leerproces - - -

Fiche: 50
(référence ref 50)

Titel: implicit learning fo higher order sequences in middle age

Auteur(s): John J. Feeney a,d James H. Howard Jr, Darlene V. Howard

Tijdschrift: Psychology and aging, 17, 351-355, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel bestuderen de auteurs de tekorten in het leerproces die specifiek te wijten zijn aan de leeftijd. Deze tekorten kunnen voorkomen op het niveau van het verwerven van impliciete (niet bewuste) kennis. De verworven resultaten tonen aan dat de jongere deelnemers significant meer ervaren zijn in het verwerven van impliciete kennis dan de oudere deelnemers. De resultaten tonen eveneens aan dat de gevoeligheid voor stimuli uit de omgeving vermindert met de leeftijd en dus daarmee het impliciete verwerven van kennis . (Dit tekort zou een gevolg zijn van een algemene vertraging van de cognitieve activiteit verbonden met de leeftijd.)

Trefwoorden: leerproces - zintuigen - snelheid - - -

Fiche: 51
(référence ref 51)

Titel: Effects of aging on primary and skills learning

Auteur(s): Shabin Hastroudi and Linda D. Chrosniak, Barbara L.Schwartz L. Schwartz

Tijdschrift: Psychology and aging, 6, 605-615, 1991

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel interesseren de auteurs zich in het deficit van het leerproces bij ouderen, met name in de capaciteit om de ontvangen informatie te reorganiseren in het geheugen (impliciet). De auteurs definiëren het 'priming effect' dat zich voordoet na een  enmalige blootstelling aan een item (aan een gegeven, ...). Ze definiëren de leercapaciteit als verwijzend naar de verwerving van procedures die trapsgewijs gebeuren, met een herhaalde blootstelling aan het desbetreffende item of gegeven. De resultaten tonen dat de oudere deelnemers een tekort aangeven in de retentie van informatie, maar geen enkel tekort in het leren. Als men meerdere malen wordt blootgesteld aan de prikkels, tonen de oudere deelnemers een gelijkaardige prestatie met de jongeren. Deze resultaten zijn consistent met andere studies die suggereren dat de tekorten in het leerproces resulteren in een vertraging van de taaksnelheid in de prestaties van mentale processen. De oudere deelnemers vertonen ook meer moeilijkheden om te leren op basis van een onvolledig item (een incomplete visuele stimulus). Dit deficit in het leerproces zou verband houden met een tekort in de informatieverwerking die met de leeftijd gepaard gaat.

Trefwoorden: leerproces - leerproces - achteruitgang - snelheid - -

Fiche: 52
(référence ref 52)

Titel: age difference in learning: Maintenance skills: a field study

Auteur(s): Catherine Delgoulet and Jean Claude Marquié

Tijdschrift: experimental aging research, 28, 27-37, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel bestuderen de auteurs de relatie tussen de emotionele toestand en het leervermogen. De auteurs beweren dat de oudere deelnemers angstiger zouden zijn dan de jongere deelnemers bij het aanleren van een werkmethode (techniek). De gebruikte methode baseert zich op een professionele opleiding van één week. De auteurs herinneren eraan dat de opleiding van belang was voor de deelnemers: de officiële erkenning van hun technische vaardigheden, het feit officieel verantwoordelijke te worden van de technische inspectie, gebruik makend van de werkmethode geleerd tijdens de opleiding. De resultaten tonen dat het angstniveau stijgt met de leeftijd. De verworven ervaring van de oudere deelnemers vermindert het angstniveau niet in vergelijking met de jongeren. Er is weinig verschil in het vermogen om de nieuwe werkmethode aan te leren en toe te passen tussen de oudere en de jongere deelnemers. De auteurs hebben wel een verschillend gedrag bij het aanleren vastgesteld: de oudere deelnemers nemen frequenter nota's en zullen sneller mondeling overleggen dan de jongeren. De resultaten wijzen erop dat de ouderen angstiger zijn tijdens het aanleren: zij nemen een grotere leemte waar in hun kennis in vergelijking met de jongeren. De resultaten tonen de mogelijkheid aan dat de ouderen tijdens het leerproces meer vertrouwen op een geschreven geheugensteuntje dan op hun eigen geheugen.

Trefwoorden: prestatievermogen - leerproces - angst - - -

Fiche: 53
(référence ref 53)

Titel: La qualité de la production est-elle plus délicate à assurer avec une main d'oeuvre vieillissante ?

Auteur(s): Serge Volkoff

Tijdschrift: Efficaces à tout age (?), , 84-94, 2000

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

In dit hoofdstuk stelt de auteur drie gevalstudies voor over de weerslag van de leeftijd op de productie. Binnen een ijzer-en staalindustrie, maakt het beroep doen op de ervaring in het onderzoek van de kwaliteit van de oude werknemers het mogelijk te anticiperen op de lange termijn productie, zij bezitten eveneens een netwerk van relaties die ruimer is dan dat van de jongere werknemers. De ervaren werknemers binnen de kassa van de gezinstoelage presenteren een meer samenhangende benadering van elk te behandelen dossier, een geval per geval opvatting van de relaties met de gebruikers, de zin om te anticiperen om de kwaliteit van een uitkering (snelheid, nauwkeurigheid,...) te waarborgen. Oude en ervaren lokettisten van de Post spenderen per klant minder tijd, des te meer daar zij een voorafgaand beroep in een analoge situatie (bank,...) hebben uitgeoefend.

Trefwoorden: angst - leerproces - - - -

Fiche: 54
(référence ref 54)

Titel: Les agés sont-ils en difficulté dans les situation d'apprentissages ?

Auteur(s): Serge Volkoff

Tijdschrift: Efficaces à tout age (?), , 95-104, 2000

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

In dit hoofdstuk buigt de auteur zich over de moeilijkheden die de ouderen kunnen ondervinden tijdens het leerproces. Het aanleren van informaticaprocessen wordt dikwijls aangehaald (vrees voor vernieuwing). De auteur geeft vijf voorbeelden waarin de relatie van het leervermogen met de leeftijd en de verworven ervaring gelegd wordt. Men ziet een verbetering van de competitiviteit van een fabricatie-eenheid van materialen door middel van een bijzondere tijdelijke organisatie: de taken die veeleisend zijn worden in het begin van de werkpost gegroepeerd, tijdstip waarop men nog een grotere waakzaamheid vertoont. Bij het aanleren van controlemethodes van magnetoscoopdelen vertoonden de oudere werknemers meer angst en zij gingen ook frequenter de procedures raadplegen dan de jongeren. Voor de implementatie van nieuwe software werd rekening gehouden met de problemen die ouderen ondervinden bij het aanleren (gebruik van toetsen,...). Een analyse van de werkpost van bedieners van rolbruggen en van ('pocheurs') heeft de uitbreiding toegelaten van de polyvalentie van het ene beroep naar het andere. Deze polyvalentie werd gedefinieerd op basis van de herkenning van zeer gespecialiseerde competenties van de oudere werknemers. Het bereiken van polyvalentie in de automobielmontage is gedefinieerd door het geven van prioriteit aan de jongeren (de ouderen vertonen weerstand om van werksituatie te veranderen, zij willen hun gezondheid beschermen).

Trefwoorden: leerproces - angst - - -

Fiche: 55
(référence ref 55)

Titel: Trois grands types de stratégies liées à l'expérience

Auteur(s): Serge Volkoff

Tijdschrift: Efficaces à tout age (?), , 105-107, 2000

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

In dit hoofdstuk stelt de auteur verscheidene strategieën voor verwijzend naar de oudere werknemers: de preventie rekening houdend met de gezondheidstoestand, een compromis tussen de gezondheid en de eisen op het werk, en collectieve strategieën (timemanagement, samenwerking).

Trefwoorden: strategie - preventie - prestatievermogen - vaardigheid - -

Fiche: 56
(référence ref 56)

Titel: Retour sur la question de l'efficacité

Auteur(s): Serge Volkoff

Tijdschrift: Efficaces à tout age (?), , 110-119, 2000

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

In dit hoofdstuk belicht de auteur de strategie van de ouderen: de beoogde doelstellingen bereiken en hun gezondheid behouden. Het verbeteren van de arbeidsomstandigheden is heilzaam voor het behoud van de ouderwordende werknemer en voor de bescherming van de gezondheid van de jongeren. De auteur onderlijnt de noodzaak om bepaalde indicatoren die het prestatievermogen van werknemers evalueren, te herzien (sociale indicatoren,...)

Trefwoorden: efficiëntie - efficiëntie - gezondheid - opleiding - -

Fiche: 57

(référence ref 57)

Titel: creativity : cognitive, personal, developmental and social aspects

Auteur(s): Dean Keith Simonton

Tijdschrift: American psychologist, , 151-158, 2000

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel beschrijft de auteur de 4 componenten van de creativiteit: het cognitief aspect, het persoonlijk aspect, het ontwikkelingsaspect en het sociale aspect. Hij beschrijft kort de opvatting van de creativiteit doorheen de verschillende psychologische stromingen. De auteur suggereert dat de persoonlijke karakteristieken zoals de intelligentie en de persoonlijkheid (onafhankelijk profiel, non- conformist, meer open) de creativiteit ondersteunt. Hij vermeldt de belangrijkheid van de sociale en culturele omgeving die het mogelijk maken om al dan niet een creatief potentieel te verkrijgen, in functie van de geldende waarden

Trefwoorden: cognitief aspect - ontwikkeling - prestatievermogen - ervaring - -

Fiche: 58
(référence ref 58)

Titel: Cognitive development and change

Auteur(s): Acker L.R.

Tijdschrift: Human development in adulthood, , 82-107, 1998

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit hoofdstuk refereert de auteur naar de intelligentietest door Wechsler-Bellevue. Hij maakt melding van o.a. de definitie van intelligentie, de specifieke methode om het prestatievermogen van oudere deelnemers te meten (gezien hun weerstand). De auteur presenteert de resultaten, bekomen met de WAIS-R, die gebruikt wordt om de intelligentie van volwassenen te meten. De resultaten wijzen op het belang van een aantal factoren in de ontwikkeling van de intelligentie: de invloed van de opvoeding, de economische status, de toegankelijkheid tot de vooruitgang. De resultaten van de WAIS-R verminderen met de leeftijd voor de variabelen ruimtelijke oriëntatie, indicatief redeneringsvermogen en verbale vermogens. Het zijn eerder wat de auteur praktische vaardigheden noemt dan grote intellectuele inspanningen waardoor de ouderen zich zullen aanpassen aan het dagelijkse leven. Ook de gezondheidstoestand beïnvloedt de cognitieve achteruitgang. Hij stelt vast dat het afnemen van de cognitieve vermogens een teken kan zijn van een algemene achteruitgang, 'terminal drop' genaamd. De auteur haalt eveneens meerdere karakteristieken aan van de oudere populatie: probleem van stockage en van het herhalen van informatie, sensorieel gebrek, onoplettendheid, grotere behoefte aan bijstand, traagheid bij het oplossen van een probleem. De auteur onderstreept dat ondanks deze moeilijkheden de oudere personen hun geheugen en hun motivatie om te leren kunnen verbeteren, door het nemen van de noodzakelijke tijd en het geven van een specifieke uitleg.

Trefwoorden: cognitief aspect - ontwikkeling - creativiteit - intelligentie - -

Fiche: 59
(référence ref 59)

Titel: When the presence of creative coworkers is related to creativity: role of the supervisor close monitoring, developmental feedback and creative personality

Auteur(s): Jing Zhou

Tijdschrift: journal of applied psychology, 88, 413-422, 2003

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel, brengt de auteur de hypothese naar voren dat de contextuele factoren en de leiderschapsstijl de creativiteit op het werk ofwel kunnen stimuleren ofwel kunnen verhinderen. Hun vertrekpunt is dat de creativiteit verschillend is van de bedrijfsvernieuwing. Hij vermeldt dat een creatief medewerker het probleem kan identificeren, verschillende idee en voorstelt en de normen op een adequate manier hanteert om zijn idee en te evalueren en te herdefini eren . Volgens de auteur, heeft de supervisor nood om gunstige voorwaarden te creëeren opdat de werknemers verkrijgen en gemotiveerd zouden zijn om hun creativiteit op het werk te gebruiken (flexibele en motiverende supervisie versus controle en inhibitie van de motivatie). De resultaten tonen aan dat actieve werknemers zich uitdrukken als de supervisie flexibel is. De aanwezigheid van creatieve collega's doet de creativiteit in het algemeen stijgen. De minder creatieve werknemers verwerven de nodige competenties om creatief te zijn (strategie en, ...) in de aanwezigheid van creatieve persoonlijkheden. Om de ontwikkeling van de creativiteit op het werk te bevorderen hebben de supervisors, volgens de auteur, nood aan het ontwikkelen van een bewaking (soepel en motiverend) en een constructieve feedback, die aan het personeel de opportuniteit geven om creativiteit te verwerven

Trefwoorden: creativiteit - bekwaamheid - - - -

Fiche: 60
(référence ref 60)

Titel: Feedbackvalebce, feedback style, task autonomy, and achievement, orientation :
interactive effects on creative performance

Auteur(s): Jing Zhou

Tijdschrift: journal of applied psychology, 83, 261-276, 1998

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel wil de auteur de invloed van de stijl van feedback, van autonomie bestuderen op de creativiteit van de werknemers. Hij definieert de intrinsieke motivatie als de motivatie waardoor de werknemer zich 'aangetrokken' voelt tot zijn taak. Hij definieert de extrinsieke motivatie als de motivatie van de werknemer om iets te krijgen, zoals bijvoorbeeld een beloning (premie,...). De positieve valentie (feedback) refereert volgens de auteur naar het feit dat de ideeën op niveau van het werk creatiever zijn dan het criterium bij het begin (gefixeerd in het werk). De stijl van feedback wordt voorgesteld als de vaardigheid waarmee de feedback gegeven wordt (informeel versus controle). Een positieve feedback bevordert de creativiteit, zeker als de feedback op een informele manier gegeven wordt. Er is een grotere creativiteit bij de werknemers wanneer de werknemers een informele stijl van feedback krijgen, een waardering van positieve feedback, een grotere autonomie op het werk. Deze resultaten tonen aan dat bij de opbouw van een creatief vermogen zowel de sociale aspecten als de taken van de omgeving van het werk meespelen.

Trefwoorden: feedback - creativiteit - autonomie - - -

Fiche: 61
(référence ref 61)

Titel: The community initiative on depression: report from a multiphase work site- depression intervention

Auteur(s): Andrea Charbonneau, William Bruning, Teresa Titus-Howard and co.

Tijdschrift: JOEM, 47, 60-67, 2005

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel stellen de auteurs een studie voor over de impact van depressie op het werk. Volgens de auteur heeft depressie een belangrijke impact op het absent isme, de prestatievermindering van de werknemers en de productievermindering op het werk. Na een enquête die in verschillende gelijksoortige ondernemingen werd afgenomen (structuur, verhuur in stad, demografische gegevens van het personeel), rapporteren de auteurs dat de werknemers de tekenen van een depressie kunnen herkennen. Hij rapporteert eveneens ge identificeerde verschillen tussen werknemers die reeds een depressie hebben gehad en degene die nog geen depressie hebben gehad. De gerapporteerde resultaten wijzen erop dat het merendeel van de werknemers niet willen spreken over hun depressieprobleem met hun hiërarchische meerdere.

Trefwoorden: depressie - motivatie - - - -

Fiche: 62
(référence ref 62)

Titel: Work-related stress and depressive disorders

Auteur(s): Christopher Tennant

Tijdschrift: Journal of psychosomatic research, 51, 697-704, 2001

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel presenteert de auteur de problemen van stress en arbeidsgerelateerde depressie. Hij beschrijft de omvang van het begrip burnout in verschillende beroepen. Bij arbeiders zijn gebrek aan controle en gebrek aan sociale contacten op het werk oorzaken van stress. Deze factoren kunnen leiden tot alcoholisme, roken, en een verhoogd absentisme op het werk. Bij kaderleden zijn herhaaldelijke wijzigingen van het werk, conflicten, de werkonzekerheid, het gebrek aan ondersteuning veeleer de stressoren. Werkdruk, gebrek aan autonomie en rolonduidelijkheden kunnen leiden tot depressie. Bij het onderwijzend personeel zijn de jobontevredenheid en het gebrek aan ondersteuning risico's voor beroepsstress. De rolconflicten, de uitputting en het gevoel weinig bereikt te hebben op professioneel vlak kunnen leiden tot een burnout bij deze groep. Jonge geneesheren gaan zich mentaal slecht voelen door een slechte interface tussen beroeps- en privéleven. Psychologische problemen worden veroorzaakt door de ontevredenheid en de te hoge eisen van het beroep. Bij de verpleegkundigen vinden we dezelfde problemen. Bij de groep van de sociale werkers zijn de moeilijke confrontaties met klanten eerder oorzaak van burnout of depressie (de slechte klant/ patiënt relatie is een stressor, zoals bij de verpleegkundigen). Het teveel aan arbeidsuren, de rolonduidelijkheid op het werk, het gebrek aan opvang in het privéleven kan bijdragen tot het ontstaan van professionele stress of burnout

Trefwoorden: stress - depressie - gezondheid - absentisme - -

Fiche: 63
(référence ref 63)

Titel: Occupational differences in levels of anxiety and depression: the hordaland health study

Auteur(s): Bjarte Sanne, Arnstein Mykletun, Alv A Dahl and Co

Tijdschrift: JOEM, 45, 628-638, 2003

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel verkennen de auteurs de verschillen in niveaus van depressie tussen verschillende beroepen. Volgens hen geven de vorige studies een gebrek aan classificatie in de beroepen weer en een gebrek aan informatie over de aspecten van het leven op het werk, zoals het loon en de werkuren. Het doel van de studie is om de niveaus van angst en de symptomen van depressie te onderzoeken in relatie met een standaardclassificatie van beroepen. Om dit te doen werd een schaal die depressie en angst meet (HADS) opgelegd aan werknemers van verschillende beroepen. De classificatie dekt onder andere de gezondheidsbedrijven, van de landbouwers. De resultaten tonen aan dat vrouwen meer angst ondervinden dan mannen. Het angstniveau is verbonden met het niveau van professionele verplichtingen: werknemers met een hoog niveau van competenties/educatie tonen minder angst, eerder bij de mannelijke populatie. Het hoogste niveau van angst werd waargenomen bij de landbouwers. De auteurs leggen de hypothese voor dat de mechanisatie, de financiële verplichtingen en de isolatie die hoge score kunnen verklaren.

Trefwoorden: angst - depressie - leerproces - burn out - -

Fiche: 64

(référence ref 64)

Titel: Age difference in the effect of physical activity on depressive symptoms

Auteur(s): Yasuyuki Fukukawa, Chioir Nakashima, Satomi Tsuboi and al

Tijdschrift: Psychology and aging, 19, 346-351, 2004

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel stellen de auteurs een studie voor van de effecten van fysieke activiteit op de symptomen van depressie. Personen die dagelijks een fysieke activiteit uitvoeren zouden minder symptomen van depressie vertonen. De bekomen resultaten tonen dat oudere werknemers die dagelijks wandelen, minder tekens van depressie vertonen. Dit antidepressie effect van fysieke activiteit heeft men echter niet bij mensen van middelbare leeftijd kunnen aantonen.

Trefwoorden: fysieke activiteit - depressie - gezondheid - welzijn - -

Fiche: 65
(référence ref 65)

Titel: Klachten van depressiviteit in een representatieve steekproef van de Belgische bevolking

Auteur(s): Bracke P, Wauterick N

Tijdschrift: Arch Public Health, 61, 223-247, 2003

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: nederlands

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel leggen de auteurs een studie voor op een groot spectrum van de Belgische populatie. Het thema van deze studie heeft betrekking op klachten van depressie. De karakteristieken van de populatie bevatten gegevens over het geslacht, de leeftijd, de professionele status, het onderwijs, en de economische situatie van de deelnemers. De verzamelde gegevens tonen regionale verschillen aan in de klachten gelinkt aan depressie. Vrouwen hebben een verhoogde tendens om gevoelens van depressie of angst te rapporteren. De populatie uit de Waalse regio tonen meer klachten, waarvan nog meer bij vrouwen. De depressieve klachten zijn talrijker tussen 35 en 44 jaar; met de leeftijd lijkt het te verminderen. Gescheiden vrouwen worden meer geraakt door depressieve klachten dan gescheiden mannen; de klachten van depressie verminderen wanneer een nieuwe partner het leven van de gescheiden/alleenstaande persoon deelt. Deelnemers met een hoger niveau van educatie of met een hoger professioneel statuut rapporteren minder depressieve klachten. Daarentegen heeft de werkloosheid een belangrijke impact op depressie. De resultaten tonen aan dat een goede economische situatie van de familie het voorkomen van depressieve klachten toelaat. De auteurs benadrukken het algemene en exploratieve karakter van de studie. Ze stellen in het licht dat een gevoel van autonomie, controle, een statuut en een hoog niveau van educatie een muur kunnen vormen voor het depressief gevoel. Ze benadrukken dat het gevoel van depressie duidelijker lijkt in de Waalse streek en in Brussel, vooral bij vrouwen en mensen zonder werk.

Trefwoorden: demografie - depressie - angst - - -

Fiche: 66
(référence ref 66)

Titel: Decisions : analysis of age, cohort, and time of testing on framing of risky decision options

Auteur(s): Christopher B Mayhorn, Justin D Whittle, Arthur D Fisk

Tijdschrift: Human factors, 44, 515-521, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel buigen de auteurs zich over het feit dat het nemen van beslissingen een zeker risico kan inhouden bij oudere personen. Volgens de auteurs kan men het nemen van een beslissing definiëren als een concept (van de beslisser) van bepaalde handelingen, van resultaten en toevalligheden geassocieerd met een persoonlijke keuze. De auteurs definiëren eveneens het ‘framing effect’ (de verandering van de perceptie in het verwachte belang van de opties van de beslissing toegekend aan de alteratie van de formulering die de beoordeling ...) zoals het omkeren van de voorkeurskeuze, wanneer de keuzeopties gelijkwaardig zijn, maar verschillend geformuleerd, met betrekking tot ofwel winst ofwel verlies. De keuzes op basis van winsten, worden als meer zurig/minder gewaagd waargenomen. De mensen zouden dus meer geneigd zijn om eerder een “zekere” keuze te kiezen dan om te speculeren over de verwerving van een grotere hypothetische winst. De manipulatie/de formulering van de informatie kan dus het beslissingsgedrag beïnvloeden. Uitgaande van het principe dat de leeftijd het geheugen, de aandacht en het oplossen van problemen beïnvloedt, vermelden de auteurs de mogelijkheid dat er leeftijdsverschillen in de besluitvorming kunnen voorkomen. Volgens de auteurs, kan framing de gewaagde beslissingen schipperen bij ouderen en dus hun dagelijks leven beïnvloeden (gezondheid, financiën,...). De resultaten van de studie tonen aan dat de positieve formulering van een optie/beslissing een “zekerdere” keuze tot gevolg heeft en dat de negatieve formulering van een keuze als een beslissing met risico’s wordt waargenomen. De resultaten tonen eveneens aan dat het gevolg van de formulering voor het beslissingsgedrag betrekkelijk stabiel blijft in de tijd. De verschillen in verband met de leeftijd zijn gericht op de beslissingen in verband met de financiën. Deze verschillen kunnen, volgens de auteurs verband houden met sociale veranderingen die de manier waarop de mensen geld waarnemen beïnvloeden. De auteurs concluderen dat framing niet wordt beïnvloed door de leeftijd. Zij vermelden dat de veranderingen die in de maatschappij plaatsvinden de wijze kunnen beïnvloeden waarop een beslissing is genomen (evolutie van het begrip geld) en dus aanleiding geven tot verschillen in keuze tussen de generaties.

Trefwoorden: beslissing - - - -

Fiche: 67

(référence ref 67)

Titel: Age end decision making: driving-related problem solving

Auteur(s): Nerf Walker, W Bradley Fain, Arthur D Fisk, Christy I Mc Guire

Tijdschrift: Human factors, 39, 438-444, 1997

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel onderzoeken de auteurs het effect van de leeftijd op het nemen van beslissingen via het type van gegeven informatie, de snelheid en de kwaliteit van de genomen beslissing. De auteurs definiëren het nemen van beslissingen als een belangrijk aspect in het dagelijkse leven. Ze vermelden de hypothese volgens welke het nemen van beslissingen bij oudere volwassenen minder adequaat zouden kunnen zijn ten gevolge van het grote aantal cognitieve eisen in verband met het nemen van beslissingen. Het nemen van een beslissing zou ook gelinkt zijn aan het soort taak.

Trefwoorden: beslissing - cognitief aspect - - - -

Fiche: 68
(référence ref 68)

Titel: Age difference in decision making : totake a risk or not ?

Auteur(s): Itiel E Dror, Michelle Katona, Krishna Mungur

Tijdschrift: Gerontology, 44, 67-71, 1998

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel bestuderen de auteurs de invloed van de leeftijd op het nemen van beslissingen en het nemen van een risico bij een beslissing. De auteurs merken op dat sommige beslissingen ongekende onzekerheden van de beslisser inhouden. De beslissing houdt dan het nemen van een risico in. Volgens de auteurs verschilt de wijze waarop oudere personen het risico waarnemen en een beslissing nemen van deze van de jongeren: de ouderen zullen minder snel het risico nemen van een onjuiste beslissing. Dit verschil vloeit voort uit de vrees om als onbekwaam bestempeld te worden i.g.v. een mislukking. De auteurs vermelden dat de oudere volwassenen een vermindering van bepaalde cognitieve vaardigheden (concentratie,..) kunnen vertonen, waartoe ze bepaalde gedragingen gaan ontwikkelen ter compensatie. Deze studie buigt zich over het nemen van een beslissing die een risico inhoudt. De studie focust op de interne processus (inschatten van de alternatieven, evaluatie van de resultaten die het gevolg zijn van de keuze,...) en het effect van de leeftijd op de stappen in het nemen van de beslissing. De gevolgde methode baseert zich op het spel van de blackjack. De resultaten tonen dat de responstijd varieert in functie van de risicograad (geen, zwak, matig, groot, eindeloos groot). De meeste tijd wordt genomen voor de grootste risico's. Zowel de oudere als de jongere deelnemers nemen berekende risico's en de 2 groepen zijn gelijkaardig bij het nemen van risico's. De resultaten tonen dat de cognitieve mechanismen aangewend door de oudere deelnemers voor het nemen van een risicovolle beslissing, vergelijkbare beslissingen teweegbrengen bij de jongere deelnemers zowel wat de kwaliteit als de snelheid betreft. De auteurs benadrukken het belang om ook het effect in acht te nemen van externe factoren (zoals de feedback die gegeven wordt op de beslissing) op de beslissingsname bij oudere personen .

Trefwoorden: beslissing - efficiëntie - achteruitgang - - -

Fiche: 69
(référence ref 69)

Titel: Framing of task performance strategies : effects on performance in a multiattribute dynamic decision making environment

Auteur(s): Thomas E Nygren

Tijdschrift: Human factors, 39, 425-437, 1997

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel onderzoeken de auteurs de hypothese die stelt dat de introductie van een affectieve component de implementatie en het gebruik van beslissingsstrategieën kan beïnvloeden in een dynamische werkomgeving. De auteurs stellen voor dat de wijze waarop een beslissing, een taak initieel wordt gebouwd/geuit. Deze formulering kan de manier beïnvloeden waarop de individuen hun strategieën kiezen en hun beslissing nemen. De notie "constructie van de beslissing" verwijst naar een verschillende etappe van de pre-beslissing, een etappe die zich kan voordoen nadat een probleemsituatie initieel werd gedefinieerd door de beslisser. De studie beoogt om de aandacht te vestigen op de beperkingen van de constructie van een beslissing, door de mogelijke effecten te onderzoeken die de positieve/negatieve definitie van de taak kan hebben in de beslissingsname. De auteurs benadrukken dat een werkdruk die stress evenals de opgelegde tijdelijke verplichtingen produceert, de affectieve dimensies van de besluitvormer kunnen beïnvloeden, via een affectieve component zoals stress, dezelfde effecten meevoeren op de strategie van de beslissing en de performantie van de beslissingsname. De resultaten tonen dat de groep die een negatieve formulering van de taak heeft gekregen minder goede resultaten hadden: deze groep van deelnemers hebben de taak niet op een even efficiënte manier gecontroleerd als de groep deelnemers die een positieve formulering van de taak hebben gekregen. De stress op het werk, de angst geassocieerd met de vrees te verliezen (gelinkt met de negatieve taakformulering) heeft een stijvere houding met zich meegebracht. Volgens de auteurs stelt een cognitief-affectief model van de formulering/constructie van de beslissing/taak dat de simpele formulering (positief of negatief) van de taak voldoende kan zijn om hetzij een positieve (blijdschap...) of hetzij een negatieve (angst, stress...) emotionele reactie op te roepen. Deze emotionele reactie kan op zijn beurt de beslisser beïnvloeden.

Trefwoorden: beslissing - cognitief aspect - risque physique - - -

Fiche: 70
(référence ref 70)

Titel: Choice-supportive source monitoring : do our decision seem beter to us as we age ?

Auteur(s): Mara Mather, Marcia K Johnson

Tijdschrift: Psychology and aging, 15, 596-606, 2000

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel suggereren de auteurs dat oudere personen de neiging hebben om herinneringen te vervormen van wat ze eigenlijk willen onthouden. De wijze waarop de personen zich herinneren beïnvloedt eveneens hun welzijn en hun geloof die ze hebben in hunzelf. De auteurs vermelden dat de keuze voor een bepaalde optie berust op het feit dat deze optie meer positieve en minder negatieve elementen bevat dan andere opties. Volgens de auteurs gaan ouderen refereren naar hun algemene kennis t.a.v. een gebeurtenis. Dit maakt dat ouderen eerder de neiging gaan vertonen om een beschouwde gebeurtenis te gaan vervormen. Het gebruiken van stereotypen als hulpmiddel om gebeurtenissen te kunnen herinneren zou minder veeleisend zijn op cognitief niveau (voor het denkvermogen). De tendens om algemene kennis aan te wenden (in het geheugen) zou een impact hebben op de herinnering van de informatie van de voorbije gebeurtenissen. De resultaten van de studie tonen dat de emotionele en motiverende factoren de herinnering beïnvloeden voor de gemaakte keuzes in de werkelijkheid. Een keuze met een emotionele inhoud zal vlugger vervormd worden in de herinnering in het geheugen, dan op basis van feiten die niet onthouden werden. Deze keuze gebaseerd op de herinnering in het geheugen is meer frequent in de perceptie dan oudere personen van hun voorbije keuze hebben. Deze tendens om zich voorbije keuzes te herinneren op basis van elementen in het geheugen is duidelijk bij de ouderen en bij een emotionele keuze.

Trefwoorden: geheugen - prestatievermogen -  motion - - -

Fiche: 71
(référence ref 71)

Titel: Sustained-attention capacity in young and older adults

Auteur(s): Raja Parasuraman, Paul Nestor, Pamela Greenwood

Tijdschrift: Psychology and aging, 4, 339-345, 1989

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel buigen de auteurs zich over de capaciteit om de aandacht te houden bij zowel jonge als oudere volwassenen. Volgens de auteurs neemt de detectiecapaciteit van een target af met de leeftijd. Deze daling van de waakzaamheid zou verschillend zijn voor sensoriele en cognitieve taken en zou dus op een verschillende manier getroffen worden door de leeftijd. In deze studie werd de degradatie van een visuele stimulus gebruikt om de prikkeling/eisen te verhogen van het aandachtsproces in de discriminatie van een waakzaamheidstaak. De ondervindingen werden gedefinieerd in experimentele condities die beroep doen op de capaciteit van het aandachtsproces, om te onderzoeken of de vermindering van de waakzaamheid sterker is bij de oudere dan bij de jongere deelnemers. De resultaten tonen dat de oudere personen gekenmerkt worden door een beter merkbare vermindering van de waakzaamheid in de realisatie van de taak. Oudere personen verkrijgen een niveau van opsporing van het target dat lager is dan dat van de jonge personen, wanneer de visuele prikkel sterk gedegradieerd is. De oudere personen duiden eveneens een variatiekoers van de waakzaamheid in de tijd aan die groter is dan bij de jongeren, door een achteruitgang van de gevoeligheid aan de prikkel in de tijd. De resultaten tonen aan dat de oudere personen een fijner antwoordcriterium (cognitieve taak) hebben aangenomen in de opsporing van het signaal/prikkels. Volgens de auteurs pleiten de resultaten voor het feit dat het aandachtsproces (van uitkering van capaciteit) op dezelfde wijze werkt bij de jonge en oude personen. Het leeftijdseffect in de waakzaamheid is verbonden met sensorie le taken en niet met cognitieve taken.

Trefwoorden: aandacht - stereotype - - - -

Fiche: 72
(référence ref 72)

Titel: Overall vigilance and sustained attention decrements in healthy aging

Auteur(s): Annamaria Berardi, Raja Paeasuraman, James V Haxby

Tijdschrift: Experimental aging research, 27, 19-30, 2001

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel gaan de auteurs na bij de verschillende leeftijdsgroepen in welke mate zij de aandacht kunnen vasthouden (bij een bepaalde taak). Zij definiëren de aangehouden aandacht als: een toestand, waarin tot actie zal overgegaan worden, en die de ontdekking en het op een onzekere wijze antwoorden op kleine wijzigingen mogelijk maakt in een omgeving. Ze onderscheiden de noties algemene aandacht (het algemene prestatieniveau op een taak die aandacht vraagt) en waakzaamheid (het vermogen om de aandacht tijdens een taak te kunnen behouden). Volgens de auteurs vermindert de algemene waakzaamheid, maar de verandering van de waakzaamheid in de tijd is dezelfde bij de jongeren en de ouderen. Het uitgevoerde onderzoek gaat via een taak voor visuele discriminatie na of er verschillen zijn in het aandachtig blijven naargelang de leeftijd. De studie toont aan dat waar over het algemeen de niveaus van waakzaamheid vergelijkbaar zijn in alle deelnemersgroepen, er toch een lichte afname waargenomen wordt bij de ouderen. De resultaten tonen aan dat de leeftijd geen verschil maakt qua aangehouden aandacht. Er is geen verschil in responstijd volgens de leeftijd. De optimale gezondheid van de oudere personen kan mogelijks de hogere waarden verklaren. De gevonden resultaten van deze studie tonen aan dat de algemene waakzaamheid een voorspelling kan zijn van het niveau van performantie van de taken waarbij aandacht nodig is. Zij zullen echter geen voorspellende waarde hebben voor de cognitieve taken, en hebben geen relatie met intelligentie.

Trefwoorden: aandacht - aandacht - zintuigen - - -

Fiche: 73
(référence ref 73)

Titel: Age differences and divided attention: is there a general deficit ?

Auteur(s): Anik de Ribaupierre, Catherine Ludwig

Tijdschrift: Experimental aging research, 29, 79-105, 2003

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel stellen de auteurs de vraag of er specifieke leeftijdsverschillen bestaan in de capaciteit om twee taken op hetzelfde moment uit te voeren. Zij vragen zich ook de mogelijkheid af van oudere personen om de aandacht te verdelen. De tweede gestelde vraag betreft het al dan niet bestaan van een coördinatiefunctie die de prestatie ondersteunt bij de uitvoering van een dubbele taak. Uitgaande van de algemene veronderstelling dat de aandachtsmiddelen verminderen met de leeftijd, veronderstellen de auteurs het bestaan van een verschil in de uitvoering van een dubbele taak in functie van de leeftijd. De auteurs hebben de volgende taken gebruikt: de opsporing van een target, waarnemingsproeven, verbale proeven, geheugentests, leestaken en beoordelingstaken; de dubbele taken verbinden twee taken die op hetzelfde moment moeten worden gerealiseerd. De verworven resultaten tonen een hoofdeffect van de leeftijd in de taken. De prestaties zijn systematisch minder goed voor de dubbele taken. De oudere personen geven minder goede prestaties aan voor de dubbele taken. Het verschil tussen oudere en jongere personen wordt aangegeven voor: taken met een component gelinkt aan de responsnelheid, voor de visuele detectietaken. De resultaten van de studie tonen aan dat de leeftijd een effect lijkt te hebben op de cognitieve kost in verscheidene situaties (antwoordsnelheid en visuele detectie). De resultaten pleiten niet voor een algemene coördinatiefunctie. De resultaten ondersteunen ook twee verklarende factoren voor de heterogeniteit van het leeftijdseffect: hoge eisen op het niveau van het dringende verzoek van de aandacht, de gelijkenis van structuur op het niveau van de taak (verrichting van coördinatie versus opeenvolgende verrichtingen).

Trefwoorden: aandacht - cognitief aspect - achteruitgang - - -

Fiche: 74
(référence ref 74)

Titel: Age related differences in resources preparation: the role of time uncertainty

Auteur(s): Louis Bherer, Sylvie Belleville

Tijdschrift: Journal of gerontology: Psychological Sciences, 59B, 66-74, 2004

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel onderzoeken de auteurs het effect van de leeftijd op de voorbereiding van een antwoord op een visuele stimulus. Zij vermelden dat deze voorbereiding van het antwoord een component is van de uitvoering en de vrijwillige controle van een actie. Zij definiëren het voorbereidingsproces als een geheel van gedragingen t.a.v. de aandacht, gedragingen die de basis vormen voor de ontwikkeling en het in stand houden van een optimale toestand (van de aandacht) alvorens de beweging uitgevoerd wordt. De auteurs maken een belangrijk onderscheid tussen twee begrippen: de specifieke voorbereiding (voorbereiding van een voorafbepaald antwoord op een specifieke stimulus) en de non-specifieke voorbereiding (synchronisatie van een actie in de ongekende tijd/antwoord). De oudere personen hebben moeilijkheden met een kortere voorbereidingstijd en zouden voordeel halen uit een langere voorbereidingstijd; zij zouden trager antwoorden op kortere stimulaties. De resultaten tonen dat de performantie zowel van de jongeren als van de ouderen verbetert als de intervaltijd van de voorbereiding substantieel verhoogd wordt. De latentietijd van het antwoord vermindert als de intervaltijd van de voorbereiding verhoogt. De resultaten tonen dat de verschillen volgens de leeftijd in de voorbereidingstijd niet moeten beschouwd worden als uiting van een algemene vertraging. De specifieke tekorten van de oudere personen in de kortste intervallen van de voorbereidingstijd moeten niet toegewezen worden aan een tijdelijke geremdheid. De oudere personen ondervinden moeilijkheden om zich voor te bereiden op een onzekere gebeurtenis. Deze moeilijkheden in de responstijd zouden de traagheid van de oudere deelnemers in hun reactietijd voor een bepaalde taak kunnen moduleren

Trefwoorden: aandacht - prestatievermogen - snelheid - - -

Fiche: 75
(référence ref 75)

Titel: A diffusion model analysis of the effects of aging on the lexical-decision task

Auteur(s): Roger Ratcliff, Anjali Taphar, Gail Mc Koon, Pablo Gomez

Tijdschrift: Psychology and aging, 19, 278-289, 2004

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel buigen de auteurs zich over het effect van de leeftijd betreffende een lexicale beslissingstaak. Ze verwijzen naar het model van de spreiding van twee beslissingskeuzes: de koers/snelheid waarmee de informatie gelinkt aan de stimulatie (letters) zich opstapelt in het systeem van de beslissing, de criteria die de hoeveelheid informatie bepalen die geaccumuleerd moet worden alvorens een beslissing te nemen, de componenten van het niet-beslissen van het coderingsproces en de uitvoering van het antwoord, de veranderingen van de verschillende componenten. Zij postuleren dat de oudere personen (met een grotere ervaring met woorden) een grotere accumulatiesnelheid/niveau zouden hebben voor de letters dan de jongeren. De tragere reactietijd van de ouderen zou kunnen komen van de vertraging van de componenten van het niet-beslissen en van meer behoudende criteria van beslissing. De resultaten tonen dat de component van het niet-beslissen van de ouderen langer was dan bij de jongeren. De oudere personen vertonen meer traagheid in de beslissing dan jongeren voor: een signaal-detectietaak, een herkenningstaak, een discriminatietask van de lichtsterkte van een stimulus

Trefwoorden: snelheid - snelheid - snelheid - - -

Fiche: 76

(référence ref 76)

Titel: Plus âgées donc plus lents ?

Auteur(s): Serge Volkoff, Anne-Françoise Molinié, Anne Jolivet

Tijdschrift: Efficaces à tout age (?), , 78-83, 2000

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel geven de auteurs een kort overzicht van de kennis van de bestaande relaties tussen de leeftijd en de jobvereisten en de snelheid van het werk. Zij benadrukken dat het organisme met de leeftijd een zekere vertraging kan vertonen om de gezondheid te beschermen. Deze vertraging houdt een gebrek aan sensorische input en een voorzichtigheid bij de gedragingen in. Zo kan bij timmerlieden een wijziging van de werkomgeving eventuele moeilijkheden van de competenties gebonden aan de leeftijd veroorzaken. De arbeiders van de automobielsector ontwikkelen een fijne sensomotorische handigheid voor de bewerking van kleine onderdelen. De bestuurders van rolbruggen ontwikkelen strategieën om tijd te winnen. De oudere controleurs van het luchtruim doen een meer volledige studie en verifiëren systematisch de info van de radar, van de radio.

Trefwoorden: efficiëntie - snelheid - beslissing - - -

Fiche: 77
(référence ref 77)

Titel: The effects of aging on reaction time in a signal detection task

Auteur(s): Roger Ratcliff, Anjali Taphar, Gail Mc Koon

Tijdschrift: Psychology and aging, 16, 323-341, 2001

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel onderzoeken de auteurs het effect van de leeftijd op de reactietijd waarbij ze zich baseren op het spreidingsmodel. Dit model verdeelt het beslissingsmodel in: de kwaliteit van de informatie van een stimulus die het beslissingsproces ondersteunt, de variabiliteit in de kwaliteit van de informatie, het criterium die de hoeveelheid informatie definieert die bijeengebracht moet worden voor het beslissingsproces en de niet-beslissingsonderdelen (encoderen en het voltrekken van het antwoord) van de reactietijd. Dit model beschrijft de manier waarop de informatie het beslissingsproces in de tijd begeleidt. De resultaten tonen aan dat de oudere personen meer criteria gebruiken om te antwoorden dan de jongeren. De niet-beslissingscomponenten van het beslissingsproces zijn trager bij de ouderen. De kwaliteit van de lijnen van de stimulus is vergelijkbaar, zelfs beter bij de ouderen. De gebruikte ondervindingen zijn simpele detectietaken. De hoofdreden waarom ouderen trager zijn dan jongeren komt door het feit dat ouderen meer responscriteria gebruiken. Ouderen gebruiken ook meer niet-beslissingscomponenten in de reactietijd dan de jongeren.

Trefwoorden: intensifiëring - - - -

Fiche: 78
(référence ref 78)

Titel: Variability in reaction time performance of younger and older adults

Auteur(s): David F Hulstsch, Stuart W S Mac Donald, Roger A Dixon

Tijdschrift: Journal of gerontology: Psychological Sciences, 57B, 101-115, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel bestuderen de auteurs de verschillen in de performantie van de reactietijd. Zij definiëren 3 variabelen: de verschillen tussen de personen bij de uitvoering van 1 taak bij 1 gebeurtenis (diversiteit), de verschillen bij 1 persoon tijdens de uitvoering van verschillende taken (dispersie), de verschillen gemeten bij 1 persoon, tijdens de uitvoering van 1 taak maar in verschillende omstandigheden (inconsistentie). Volgens de auteurs zullen de verschillen groter worden met de leeftijd. De oudere personen vertonen een grotere diversiteit in de responstijd en een verhoging van de dispersie. Door het feit dat ouderen momenten van onachtzaamheid vertonen, zal er een verhoging van de inconsistentie zijn. De resultaten tonen een grotere intra-individuele variabiliteit bij de ouderen, wat een gevolg kan zijn van een beschadiging van de neurobiologische mechanismen. Deze beschadiging kan de oorzaak zijn van het feit dat ouderen additionele bronnen gaan aanwenden om bepaalde taken te kunnen beheersen. De personen die een grotere dispersie vertoonden, zullen ook een grotere inconsistentie vertonen bij andere taken. De resultaten tonen ook aan dat de intra-individuele variabiliteit in de responstijd een belangrijke voorspeller kan zijn van het denkvermogen, onafhankelijk van de verschillen in snelheid die bij alle leeftijdscategorieën gezien worden.

Trefwoorden: reactietijd - prestatievermogen - snelheid - decision - -

Fiche: 79
(référence ref 79)

Titel: Memory and learning in normal ageing

Auteur(s): R T Woods

Tijdschrift: Handbook clinical psychology of ageing, , 43-58, 1996

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit hoofdstuk 3 presenteert de auteur verschillende concepten van het geheugen: lange termijn geheugen, korte termijn geheugen, episodisch geheugen, semantisch geheugen en procedurele geheugen. Hij presenteert ook geheugentekorten als een algemene vermindering van de efficiëntie in cognitieve taken. Hij onderstreept de limieten van de hypothese dat er een algemene vertraging optreedt van het geheugen: het verschil in snelheid tussen ouderen en jongeren kan gematigd worden door meer oefening door oudere personen. Hij verkent ook de functie van het geheugen in het alledaagse leven: het regelen van alledaagse activiteiten, leren, ... De auteur onderstreept het belang van het prospectieve geheugen in de zin dat als dit geheugen ontbreekt, het moeilijk wordt om onafhankelijk te functioneren in een context van het alledaagse leven.

Trefwoorden: geheugen - leerproces - - - -

Fiche: 80
(référence ref 80)

Titel: Differential effects of aging on memory for content and context: a meta-analysis

Auteur(s): Wesley D Spencer, Naftali Raz

Tijdschrift: Psychology and aging, 10, 527-539, 1995

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel onderzoeken de auteurs de hypothese dat het geheugen voor de context, gevoeliger zou zijn dan het geheugen voor de inhoud van de informatie. Zij beweren dat er een relatie zou zijn tussen de inhoud van een boodschap en de context waarin deze voorgesteld wordt: de aanwezigheid van informatie van de context bevordert het zich herinneren van de boodschap. Volgens de auteurs zou het mogelijk zijn dat de verschillen die te wijten zijn aan de leeftijd niet uniform zijn. Drie hypothesen worden geformuleerd: de verschillen, gebonden aan de leeftijd in het contextueel geheugen zijn groter dan deze die verband houden met de inhoud; de verschillen voor het zich herinneren van informatie zonder 'trait' en de herinnering van informatie ondersteund door 'traits' zullen groter zijn dan de verschillen tussen het contextuele geheugen en het geheugen van de inhoud van de informatie. De resultaten tonen dat het geheugen van de ouderen beter is wanneer samen met de contextuele informatie de inhoud van de informatie geëncodeerd wordt. De resultaten tonen ook dat het contextuele geheugen en het geheugen van de inhoud de verschillen in functioneren ondersteunen volgens de leeftijd. Het effect van de leeftijd is groter bij het contextuele geheugen. De verschillen van het geheugen van de inhoud gebonden aan de leeftijd, hangen af van de aandacht tijdens de encodage en de inspanning geleverd tijdens de herinnering van de informatie. Het contextuele geheugen wordt niet beïnvloed door het niveau van de aandacht tijdens de encodage en de inspanning geleverd bij het oproepen van de informatie. De verschillen gebonden aan de leeftijd van het contextueel geheugen zijn afhankelijk van de relevantie van de context waarin de inhoud van de informatie werd geëncodeerd.

Trefwoorden: geheugen - cognitief aspect - achteruitgang - - -

Fiche: 81
(référence ref 81)

Titel: Effects of day on age differences in working memory

Auteur(s): Robert West, Kelly Murphy, Maria L Armilio, Fergus I M Craik, Donald T Stuss

Tijdschrift: , 57B, 03-010, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel onderzoeken de auteurs de invloed van de periode van de dag op de efficiëntie van het werkgeheugen. Deze invloed zou veel groter zijn bij oudere mensen. Volgens de auteurs kan het moment van de dag de efficiëntie van de cognitieve processen beïnvloeden. In dit model "moment van de dag" (TOD: time of day) bevorderen de inhibitieprocessen de functie van het werkgeheugen door de toegang van de niet- relevante informatie te beperken, door de niet- relevante informatie uit te wissen en door de niet- relevante antwoorden te belemmeren. De uitgevoerde studie streeft drie doeleinden na: de verkenning van de wisselwerking tussen de leeftijd en TOD betreffende de toegang tot de informatie, het uitwissen van de informatie en het antwoord van inhibitie van het werkgeheugen. De resultaten tonen aan dat de jongeren vermijden 's avonds alerter te zijn dan 's ochtends. Ouderen vermijden 's ochtends alerter te zijn dan 's avonds. Het gevolg van „de intrusive“ informatie neemt toe bij de ouderen wanneer de maatregelen 's avonds worden genomen. De uitwisfunctie van het werkgeheugen wordt beïnvloed door de leeftijd en dit effect neemt toe wanneer de mensen worden getest op de niet-optimale tijdstippen van de dag. Ouderen tonen een meer uitgesproken latentietijd van antwoord dan jongeren, nog meer wanneer een "intrusive" informatie wordt gepresenteerd. De efficiëntie van de toegang, het uitwissen en de inhibitie van het antwoord worden gemoduleerd door de TOD en is meer uitgesproken bij ouderen. Ouderen kunnen gezien worden als ochtendtypes, jongeren eerder als neutrale types maar gekenmerkt als minder alert 's ochtends dan 's avonds.

Trefwoorden: geheugen - prestatievermogen - - -

Fiche: 82

(référence ref 82)

Titel: Specific and partial -source memory: effects of aging

Auteur(s): Jon S Simons, Chad S Dodson

Tijdschrift: Psychology and aging, 19, 689-694, 2004

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel buigen de auteurs zich over het effect van de leeftijd op de specifieke geheugenbron en de partiële geheugenbron. Het oproepen van informatie in het geheugen kan verschillen in zijn specificiteit met bepaalde gebeurtenissen die men zich beter herinnert dan andere die vager zijn. In vele situaties kan de partiële herinnering van details van de context voldoende zijn om de specifieke bron van de gebeurtenis te identificeren. Volgens de auteurs kunnen oudere personen, in afwezigheid van een specifieke bron van informatie, zich partiële categoriale informatie herinneren over de bron of een element van de informatie. De doelstelling van deze studie is te onderzoeken of een partiële herinneringsbron van informatie op dezelfde wijze beïnvloed wordt door de leeftijd als een specifieke herinneringsbron. De resultaten tonen dat er specifieke gebreken zijn gebonden aan de leeftijd in het herkennen van een presentator of een zin. De resultaten tonen eveneens dat de oudere personen minder goed kunnen differentiëren tussen meerdere specifieke bronnen. Het is pas n  drie maal elke zin te hebben bestudeerd dat hun partiële bron van herinnering verbeterd wordt en het niveau haalt van de jongere personen die slechts  en maal de zin gezien hebben. De oudere personen zullen zich moeilijker het geslacht kunnen herinneren van de presentator die hun de zin heeft voorgelezen. Zij zullen zich ook moeilijker de categoriale partiële details herinneren. Met de leeftijd kunnen de uitvoerende capaciteiten minder toegankelijk worden in die mate dat oudere personen minder bekwaam zijn te encoderen of zich contextuele representaties te herinneren die voldoende gedifferentieerd zijn om een discriminatie tussen de informatiebronnen mogelijk te maken.

Trefwoorden: geheugen - cognitief aspect - - -

Fiche: 83
(référence ref 83)

Titel: Episodic memory change in late adulthood: generalizability across samples and performance incides

Auteur(s): Roger A Dixon, Ake Wahlin, Scott B MailtaInd, Divid F Hultsch, Christopher Hertzog, Lars Backman

Tijdschrift: memory eand cognition, 32, 768-778, 2004

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel onderzoeken de auteurs het effect van de leeftijd op de achteruitgang van het episodisch geheugen over een periode van drie jaar bij oudere personen. Het episodisch geheugen is een aspect die frequent op eenzelfde manier wordt bestudeerd (invloed van de leeftijd) als de cognitieve prestaties bij volwassenen. De auteurs vermelden dat de achteruitgang van de prestaties van het episodisch geheugen bij oudere volwassenen eerder gradueel gebeurt dan précitipée . De verschillen tussen personen kunnen variëren in functie van de leeftijd, gezondheidstoestand en onderwijsniveau. De auteurs hebben een longitudinale studie uitgevoerd met twee metingen bij dezelfde personen. De resultaten tonen aan dat oudere personen zich een minder hoog percentage woorden herinneren dan de jongeren. Vrouwen vertonen betere prestaties dan mannen. De resultaten tonen dat bij ouderen in goede gezondheid de gemiddelde achteruitgang van het geheugen gradueel en bescheiden is. De resultaten tonen ook dat de opgeroepen informatie goed gestructureerd is zowel bij ouderen als bij jongeren. Ouderen herinneren zich relatief goed de hoofdideeën maar vertonen bij het oproepen van informatie of een evenement minder details. Als de hoofdideeën als structuur kunnen dienen voor het oproepen, behouden de ouderen de capaciteit om ze te identificeren en ze weer te geven (periode van 3 jaar).

Trefwoorden: geheugen - discriminatie - longitudinaal - - -

**CAPA: Evolutie van de fysieke en fysiologische capaciteiten
in functie met de leeftijd**

FOD Werkgelegenheid,
Arbeid en Sociaal Overleg

Fiche: 84

(référence ref 84)

Titel: Prospective memory and aging: forgetting intentions voers short delays

Auteur(s): Gilles O Einstein, Mark A Mc Daniel, Marisa manzi, Bryan Cochran, Meredith Baker

Tijdschrift: Psychology and aging, 15, 671-683, 2000

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

plots ?

Trefwoorden: prospectief - geheugen - achteruitgang - - -

Fiche: 85
(référence ref 85)

Titel: Attitudes toward Older Workers

Auteur(s): Tuckman J., Lorge I.

Tijdschrift: Journal of Applied Psychology, 36-3, 149-153, 1952

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Vertrekkende van een vragenlijst dat bij 147 studenten van de universiteit van Columbia in de Verenigde Staten werd afgenomen, zullen de auteurs de stereotypen ten opzichte van de oudere werknemers meten. De resultaten tonen een belangrijk aantal stereotypes, in het bijzonder voor wat betreft de fysieke aspecten, de mentale aspecten en de weerstand tegen veranderingen. Vrouwen hebben meer stereotypen dan mannen. Daarentegen wordt geen enkel belangrijk verschil geobserveerd voor wat betreft de leeftijd.

Trefwoorden: stereotype - - - -

Fiche: 86
(référence ref 86)

Titel: Attitudes toward Older Workers

Auteur(s): Kirchner W.K., Dunette M.D.

Tijdschrift: Personnel Psychology, 257-265, 7, 1954

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Volgens de auteurs van dit artikel komt de belangrijkste discriminatie van de oudere werknemers voort uit de houding en de stereotypes t.o.v. deze populatie bij de managers. Vanuit belangrijke steekproeven in bedrijven proberen de auteurs de stereotypes t.o.v. oudere werknemers te meten. Ze stellen vast dat deze zeer belangrijk zijn en ze nemen significante verschillen waar tussen de statuten en de leeftijdsgroepen: het zijn de hoogst gekwalificeerden en de jongeren die gewoonlijk stereotypes ontwikkelen t.o.v. deze populatie.

Trefwoorden: stereotype - - - -

Fiche: 87

(référence ref 87)

Titel: Personality Stereotypes of Aging

Auteur(s): Aaronson B.S.

Tijdschrift: Journal of Gerontology, 21, 458-462, 1966

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Vertrekkende van een vragenlijst gebaseerd op de GARS (Gough Adjective Rating Scale) dat bij 20 studenten tussen 18 en 42 jaar werd afgenomen, zal de auteur proberen om het vormen van de meningen ten opzichte van de oudere werknemers te begrijpen. De gebruikte methodologie berust op een batterij van bijvoeglijke naamwoorden die ze op zo'n manier aan de personen willen presenteren zodat zij zo goed mogelijk portretten kunnen kwalificeren. Het gaat erom te zien of er een significantief verschil bestaat tussen de leeftijdsgroepen. De resultaten tonen dat men verschillende stereotypen kan identificeren in functie van de leeftijd. De gekozen bijvoeglijke naamwoorden door de ondervraagde populatie variëren goed in functie van de leeftijd die van de portretten wordt vermoed

Trefwoorden: stereotype - - - -

Fiche: 88
(référence ref 88)

Titel: The Influence of Age Stereotypes on Managerial Decisions

Auteur(s): Rosen B., Jerdee T.H.

Tijdschrift: , 62-4, 428-432, 1976

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Deze enquête wordt afgenomen bij een steekproef van 142 studenten tussen 21 en 29 jaar. Men meet de discriminatie t.o.v. de leeftijd. De resultaten tonen een belangrijke discriminatie t.o.v. de leeftijd: de oudere werknemers zouden meer weerstand bieden t.o.v. veranderingen, ze zouden minder creatief zijn, trager zijn in het reageren en niet bekwaam zijn om een opleiding te volgen. Deze stereotypen komen evenzeer bij de ondervraagde vrouwen als mannen voor.

Trefwoorden: stereotype - - - -

Fiche: 89
(référence ref 89)

Titel: Too old or not too old

Auteur(s): Rosen B., Jerdee T.H.

Tijdschrift: Harvard Business Review, , 97-106, 1997

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Vertrekkende van een vragenlijst die betrekking heeft op de managers en gebaseerd is op simulaties van nauwkeurige situaties, zullen de auteurs proberen om de pregnantie van de stereotypen te meten in verband met de leeftijd. De resultaten tonen aan dat de oudere werknemers door de managers worden waargenomen als zijnde meer bestand tegen verandering, achterhaalde kennis bezitten en slechts zeer weinig blijf geven van creativiteit en innovatie. Bovendien tonen zij hoe groot het risico is de promoties voor het oudsten te beperken en ze te positioneren in een bepaalde vorm van professionele stagnatie.

Trefwoorden: stereotype - discriminatie - - - -

Fiche: 90

(référence ref 90)

Titel: Stereotypes of Middle-Aged and Elderly Professionals

Auteur(s): Decker W.H.

Tijdschrift: Psychology: a Quarterly Journal of Human Behavior, 20, 60-67, 1983

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

De auteur bestudeert de percepties t.o.v. oudere personen op basis van een semantische studie. Aan elke deelnemer wordt gevraagd om een vragenlijst in te vullen met een aantal schalen van hun eerste indrukken. De 115 studenten die geantwoord hebben, studeren aan de Amerikaanse universiteit van Memphis. Ze zijn tussen 17 en 58 jaar oud. De auteur meet de effecten van de interactie tussen verschillende variabelen: het soort van uitgeoefend werk, de leeftijd van de werknemers en de afhankelijke variabelen zoals autonomie, efficiëntie en acceptatie. Hij stelt vast dat er een belangrijk effect is van leeftijd dat leidt naar een belangrijke discriminatie op basis van leeftijd.

Trefwoorden: stereotype - discriminatie - - -

Fiche: 91
(référence ref 91)

Titel: Thirty Years Later: Attitudes toward the Employment of Older Workers

Auteur(s): Bird C.P., Fisher T.D.

Tijdschrift: Journal of Applied Psychology, 71, 515-517, 1986

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Dit artikel is gebaseerd op een antwoord van een studie die in de jaren '50 in de Verenigde Staten door Kirchner en Dunnette werd uitgevoerd en betrekking heeft op de stereotypen ten opzichte van de oudere werknemer. De auteurs van dit artikel zullen dus vertrekken van eenzelfde studiedesign en willen de verkregen resultaten vergelijken met deze die dertig jaar ervoor werden gerealiseerd. De steekproef bestaat uit 98 subjecten, tussen 18 en 61 jaar. Ze besluiten hun artikel met de bevestiging van de verkregen resultaten van de equipe van Kirchner en Dunnette dertig jaar terug: de resultaten blijven vergelijkbaar en tonen het belang van de negatieve stereotypen ten opzichte van de oudere werknemers. De hogere statuten hebben de neiging om meer negatieve stereotypen te ontwikkelen dan anderen en de leeftijd is eveneens een belangrijke factor: hoe ouder de persoon is, hoe minder negatieve stereotypen aanwezig zijn, tenminste voor wat betreft de hoogste statuten.

Trefwoorden: stereotype - discriminatie - - - -

Fiche: 92
(référence ref 92)

Titel: The Ageing Workforce: employer's attitudes towards older people

Auteur(s): Taylor P., Walker A.

Tijdschrift: Work, Employment and Society, n°8, 569-591, 1994

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Dit artikel is gebaseerd op de resultaten van een enquête afgenomen bij meer dan 500 werkgevers aangaande hun houding t.o.v. de oudere werknemer. Het artikel begint met een literatuuroverzicht om de problematiek van de vervroegde uitstap uit het arbeidsmilieu te kunnen plaatsen. Uit de resultaten blijkt dat er een gemengde visie is van de werkgevers t.o.v. de oudere werknemers: enerzijds kennen ze hen een aantal positieve kwaliteiten toe zoals loyaliteit, productiviteit, ervaring, en anderzijds meer negatieve karakteristieken zoals moeilijk leervermogen voor nieuwe technologieën, gebrek aan flexibiliteit en slechte relaties met de jongeren. Deze houding veroorzaakt een zekere discriminatie t.o.v. de oudere werknemer. Maar de meerderheid van deze werknemers beschouwen deze beschouwingen t.o.v. de vergrijzing van de bevolking niet als prioritair.

Trefwoorden: stereotype - discriminatie - - -

Fiche: 93

(référence ref 93)

Titel: An examination of beliefs about older workers: do stereotypes still exist?

Auteur(s): Hassell B.L., Perrewe P.L.

Tijdschrift: Journal of Organizational Behavior, n°16, 457-468, 1995

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Dit artikel, gewijd aan de sociale stereotypen ten opzichte van de oudere werknemers, blijkt zeer interessant. De voorgestelde resultaten zijn afkomstig van een onderzoek dat bij 179 werknemers uit drie verschillende activiteitssectoren werd verwezenlijkt: de middelgrote schriftelijke pers, elektriciteitsmaatschappijen en gouvernementele openbare diensten. Zij maken het niet alleen mogelijk om de voornaamste aanwezige stereotypen te identificeren (meer ongevallen, vaker afwezig, weerstand tegen veranderingen, betere kwaliteit in de productie,...) maar ook om de relaties te identificeren tussen deze stereotypes met socio-demografische karakteristieken zoals leeftijd, statuut, geslacht, onderwijsniveau,... De auteurs besluiten hun artikel door aan te tonen hoeveel de leeftijd de aard van de stereotypen en hun pregnantie beïnvloedt, maar ook hoe geen enkel belangrijk verschil met het professionele statuut, het geslacht, het opvoedingsniveau bewezen kan worden, behalve via interactie-effecten.

Trefwoorden: stereotype - discriminatie - - -

Fiche: 94
(référence ref 94)

Titel: Perceptions of the Older Employee: is anything really changing?

Auteur(s): Lyon P, Pollard D.

Tijdschrift: Personnel review, n°26-4, 245-257, 1997

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Dit artikel baseert zich op een enquête bij jong gediplomeerden (MBA) i.v.m. de sociale stereotypen betreffende oudere werknemers. Men wil zien of deze verminderd zijn. Er wordt weinig verschil gezien ondanks de recente inspanningen die gedaan werden om deze vorm van leeftijdsdiscriminatie te verminderen.

Trefwoorden: stereotype - discriminatie - - - -

Fiche: 95
(référence ref 95)

Titel: Too old to work?

Auteur(s): Solem P.E.

Tijdschrift: Norwegian Journal of Epidemiology, n°8-2, 157-164, 1998

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Het artikel is gebaseerd op een literatuuroverzicht van de Noorse en internationale literatuur en probeert om de bestaande relaties aan te tonen tussen het vroegtijdige vertrek en de houdingen ten opzichte van oudere werknemers. Vervolgens gaat het erom deze positieve of negatieve houdingen uit elkaar te halen in functie van de evolutie van de lichamelijke en cognitieve capaciteiten van de oudere werknemers door aan te tonen dat er geen noodzakelijke overeenstemming bestaat tussen de attitudes en de professionele werkelijkheid.

Trefwoorden: stereotype - vervroegde uittreding - cognitief aspect - - -

Fiche: 96
(référence ref 96)

Titel: Age stereotypes and discriminatory attitudes towards older Workers: an East-West comparison

Auteur(s): Chiu W.CK, Chan A.W., Snape E., Redman T.

Tijdschrift: Human Relations, 54, 629-661, 2001

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Zoals de titel reeds aangeeft, vergelijkt dit artikel de stereotypes i.v.m. de leeftijd vanuit een staal van 567 respondenten in het Verenigd Koninkrijk en Hong Kong en onderzoekt hoeveel van deze stereotypen het onderwerp zijn van discriminatie. Vergeleken met Hong Kong zien de deelnemers van het Verenigd Koninkrijk de oudere werknemers als meer efficiënt, maar minder flexibel en met minder aanpassingsvermogen voor veranderingen.

Trefwoorden: stereotype - internationale vergelijkingen - - - -

Fiche: 97

(référence ref 97)

Titel: Stereotypes and Older Workers. The New-Zealand Experience

Auteur(s): McGregor J.

Tijdschrift: Social Policy Journal of New-Zealand, 1, 163-177, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Dit artikel vertrekt van een vragenlijst afgenomen in Nieuw-Zeeland en toont de pregnantie van sociale stereotypes ten opzichte van de oudere werknemers aan. Deze vragenlijst brengt aan het licht dat oudere werknemers worden gezien als werknemers die zich weinig kunnen aanpassen (weerstandig tegen veranderingen, hebben problemen met nieuwe technologieën), maar ook als werknemers die zich zeer goed kunnen aanpassen (loyale en betrouwbare werknemers).

Trefwoorden: stereotype - discriminatie - - - -

Fiche: 98
(référence ref 98)

Titel: Managing an Aging Workforce and a tight labor market: views held by Dutch Employers

Auteur(s): Remery C., Henkens K., Schippers J., Ekamper P.

Tijdschrift: Population Research and Policy Review, 22, 21-40, 2003

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

Dit artikel probeert te antwoorden op meerdere concrete vragen: hoe reageren werkgevers t.a.v. de problemen van de vergrijzing van de populatie binnen hun onderneming? Hoe evalueren zij de implicaties van deze vergrijzing voor hun onderneming? Wat is hun aanwervings- en hun retentiepolitiek voor oudere werknemers? De antwoorden op deze verschillende vragen zijn gebaseerd op een enquête die gehouden is bij meer dan 1000 ondernemingen in Nederland.

Trefwoorden: stereotype - discriminatie - productiviteit - - -

Fiche: 99

(référence ref 99)

Titel: Improving the Accuracy of stereotypes within the Workplace

Auteur(s): Falkenberg L.

Tijdschrift: Journal of Management, n°16, 107-118, 1990

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: engels

Samenvatting in Nederlands:

De handelingen die wij doen, worden met name beïnvloed door de mentale representaties die wij bezitten. Er wordt algemeen aangenomen dat de stereotypen vrij vast zijn en slechts zelden veranderen en een zeer lang proces volgen. Zij zijn sterk en hardnekkig omdat zij het mogelijk maken om interne conflicten die veroorzaakt worden door onzekerheid te vermijden, omdat zij de voornaamste individuele waarden en waarden voor de samenleving handhaven en omdat zij het mogelijk maken om een interpretatiekader van de sociale werkelijkheid uit te werken. Dit artikel ontwikkelt een cognitief model van sociale stereotypes geassocieerd met minderheidsstatuten

Trefwoorden: stereotype - discriminatie - - - -

Fiche: 100
(référence ref 100)

Titel: Les emplois "post carrière" aux Etats-Unis: un bilan des connaissances

Auteur(s): Lesemann F., Beausoleil J.

Tijdschrift: Retraite et société, n°11, pp 10-45, 2004

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De deelname aan de actieve arbeidsmarkt na het pensioen- dus de combinatie van pensioen en inkomsten van arbeid- alsook de vaststelling die volgt uit de vervaging van de grenzen tussen het einde van de beroepsactiviteiten en de pensionering, maken deel uit van nieuwe verbanden die geleidelijk aan ontstaan tussen het werk, de veroudering en het pensioen. De "post-carrière" loopbaan is sterk aan de orde in het Noord-Amerikaanse continent sinds de jaren '80. In dit artikel vinden we een zeer gedetailleerde synthese van dit Noord-Amerikaanse fenomeen en de gevolgen voor de werknemer.

Trefwoorden: internationale vergelijkingen - loopbaaneinde - - - -

Fiche: 101
(référence ref 101)

Titel: Les quinquagénaires sur le marché du travail en Europe: entre fragilisation et relégation

Auteur(s): Guillemard A/-M.

Tijdschrift: Retraite et société, n°6, 14-67, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De deelname van de werknemers aan de arbeidsmarkt heeft in de laatste twintig jaar een sterke evolutie ondergaan in Europa. Zij heeft een aanhoudende daling gekend, maar van ongelijke omvang tussen de landen. Vooral het brozer worden van de volledige tweede helft van loopbaan lijkt zich op verontrustende wijze ontwikkeld te hebben in een aantal Europese landen. Aldus is de kwetsbaarheid van de werkloosheid van vijftigjarigen toegenomen; zij worden veel meer blootgesteld aan werkloosheid van lange duur. Na deze constatering opgesteld te hebben, probeert de auteur in een laatste deel om een analyse voor te stellen van het drijfwerk volgens de welke zich, in een aantal landen, een echte cultuur van het vroegtijdige vertrek is ontstaan.

Trefwoorden: loopbaaneinde - - - -

Fiche: 102
(référence ref 102)

Titel: Les plus de 50 ans en marge de l'emploi et du chômage

Auteur(s): Anglaret D.

Tijdschrift: Retraite et société, n°6, 100-113, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Onder de senioren is er weinig werkloosheid in vergelijking met de andere leeftijdscategorieën en vanaf 57 jaar zijn er in Frankrijk bijna geen werklozen meer. Deze situatie gaat niet samen met een grotere tewerkstelling van de ouderen. In feite komt de belangrijkste oorzaak van deze lage frequentie voort uit het bestaan van instellingen die een groot aantal 55-plussers uit de actieve bevolking doen stappen. De verwijdering van oudere werklozen uit de arbeid is enerzijds te wijten aan de voordelen van vergoedingen waarvan bepaalden onder hen kunnen genieten en anderzijds aan de moeilijkheden die oudere werknemers specifiek ondervinden om terug aan het werk te gaan. Aangezien de oude werklozen zijn vaak werklozen van lange duur zijn, wordt deze bijzonderheid versterkt door het negatieve beeld dat oude werknemers een groot deel van de wervingsdeskundigen hebben.

Trefwoorden: loopbaaneinde - - - -

Fiche: 103
(référence ref 103)

Titel: Peu d'initiatives en faveur des seniors dans les entreprises

Auteur(s): Minni C., Topiol A.

Tijdschrift: Retraite et société, n°6, 114- 141, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Sinds midden jaren '90, met de komst van de talrijke generatie vijftigers die geboren zijn in de na-oorlogse periode, zijn oudere werknemers steeds talrijker geworden. Anderzijds werden in de loop van de laatste 15 jaar, in een context die door een toename van de werkloosheid wordt gekenmerkt, de oudere werknemers als eerste van de werkgelegenheid uitgesloten, namelijk via de ontwikkeling van het vervroegd pensioen in Frankrijk. Ondanks de wil van de Europese Unie om het betrekkningsniveau van senioren te verhogen, toont een onderzoek, dat door het Franse Ministerie van de werkgelegenheid werd uitgevoerd, aan dat de veroudering van het personeelsbestand geen onderwerp is dat de ondernemingen veel zorgen baart. Als zij slechts een te verklaren minderheid zijn die discrimineren jegens seniors, is er momenteel nauwelijks een strategie om ze te behouden in de werkgelegenheid. Een belangrijkere toegang tot de beroepsopleiding blijft nog weinig frequent en betreft alleen maar enkele grote ondernemingen

Trefwoorden: loopbaaneinde - opleiding - - -

Fiche: 104
(référence ref 104)

Titel: L'accès des seniors à la formation continue

Auteur(s): Lainé F.

Tijdschrift: Retraite et société, n°6, 146- 161, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Vanaf 45 jaar wordt permanente opleiding minder toegankelijk voor hen die nog actief aan het werk zijn, deze toegankelijkheid vermindert nog meer vanaf de leeftijd van 55 jaar. De werklozen ondervinden hetzelfde fenomeen vanaf 50 jaar. Voor een bepaald aantal senioren speelt het vooruitzicht op pensioen een nadelige rol op de vorming. Toute chose égale par ailleurs Alle factoren constant gehouden, de beroepsopleiding blijven minder toegankelijk voor de oudere werknemers. Dit verklaart zich namelijk door de praktijk van het beheer van de arbeidskrachten van de werkgevers die niet bereid zijn om te investeren in de opleiding van werknemers waarvan de loopbaanperspectieven beperkt worden. Het is gevaarlijk te besluiten dat de mindere toegankelijkheid tot de opleidingen enkel te wijten zou zijn aan een mindere belangstelling omdat de oudere werknemers minder hun noodzaak tot opleiding uitdrukken. We zitten hier ongetwijfeld in een vicieuze cirkel: een mindere toegankelijkheid tot de opleidingen geeft bij hen een gevoel van onthechting of van steeds minder zin (goesting) hebben in het volgen van opleiding. Misschien hebben we hier te maken met een generatie effect: de oudere bedienden hebben minder nood aan opleidingen omdat deze generatie minder opleiding genoten hebben dan de jongere generaties.

Trefwoorden: opleiding - loopbaaneinde - - -

Fiche: 105
(référence ref 105)

Titel: Vieillissement et déficit budgétaire de l'Etat

Auteur(s): Artus P.

Tijdschrift: Retraite et société, 47, 36-63, 2006

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De economische analyse heeft zich vaak geïnteresseerd voor de gevolgen van de demografische veroudering op het evenwicht van de rekeningen van de openbare sociale bescherming, met de tekorten van de openbare systemen van pensioen en ziekte dekking. Zij heeft zich weinig geïnteresseerd voor de gevolgen van de veroudering voor het begrotingsevenwicht van de Staat, als het niet door het bijzondere geval is van het gevolg voor het begrotingsevenwicht van de fiscale aansparing tot het sparen in de gekapitaliseerde pensioenplannen. De auteurs proberen hier om de verschillende kanalen te analyseren waarlangs de veroudering het budget van de staat kan beïnvloeden.: verandering van het niveau van bijdrage of het niveau van vervanging van de verdeling, en dus van de verandering van het besteedbare inkomen voor het verbruik; verandering van het sparen; derhalve van het reële rentetarief en het niveau van kapitaal en productie. Na de recente evoluties in Duitsland en zonder de landen van de OESO geanalyseerd te hebben, gebruiken de auteurs een model van dakpansgewijs over elkaar gelegde generaties waar zij het systeem identificeren van het openbaar pensioen per verdeling en de rekeningen van de stand en waar de veroudering door de verlenging van de duur van leven aan het pensioen wordt weergegeven. Zij onderscheiden de gevallen van stabiliteit van de vervangingskoers, van stabiliteit van de koers van bijdrage en de stijging van de staatsschuld.

Trefwoorden: beleid - economisch aspect - - - -

Fiche: 106
(référence ref 106)

Titel: Vieillesse et logement: désépargne, adaptation de la consommation et rôle des enfants

Auteur(s): Laferrère A.

Tijdschrift: Retraite et société, 47, 66- 108, 2006

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit artikel analyseert het verbruik en het sparen van het logement na de pensionering tot het levenseinde, in termen van bewoning, het bezit van tweede residenties of van opbrengstwoningen. Men besluit dat over het algemeen de zestigplussers zelden de eigendom waar ze hun hoofdverblijfplaats hebben, opgeven voor een huurwoning, vanaf 80 jaar gaat dit echter wijzigen.

Trefwoorden: economisch aspect - - - -

Fiche: 107
(référence ref 107)

Titel: L'enquête SHARE: présentation des résultats de l'édition française

Auteur(s): Blanchet D., Pollet P., Debrand T., Dourgnon P.

Tijdschrift: Retraite et société, 47, 110-135, 2006

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De SHARE vragenlijst (Survey on Health Aging and Retirement in Europe) is een internationale en multidisciplinaire operatie, gelanceerd in 2002 en gedragen door een Europees netwerk gecoördineerd door het MEA (Universiteit van Mannheim). Het heeft de ambitie om een verwijzingsinstrument te worden voor de multidisciplinaire werkzaamheden betreffende de veroudering. Een test van dit onderzoek heeft in tien Europese landen in 2004, met inbegrip van België, over 12000 huishoudens plaatsgevonden. Deze eerste golf zou reeds het uitvoeren van talrijke vergelijkende of micro-économetrische werkzaamheden moeten toelaten aangezien de gegevens toegankelijk waren voor de onderzoekers in het voorjaar 2005, na de publicatie van een volume met de eerste resultaten. Dit artikel presenteert het onderzoek en geeft een kort overzicht van zijn mogelijkheden, met behulp van enkele eerste beschrijvende resultaten voor Frankrijk.

Trefwoorden: tevredenheid - loopbaaneinde - gezondheid - geheugen - -

Fiche: 108
(référence ref 108)

Titel: Les salariés quinquagénaires, entre fragilisation et protection

Auteur(s): Mognié A.F.

Tijdschrift: Retraite et société, 49, p12-31, 2006

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De evolutie van de arbeidsvoorwaarden en de demografie beginnen zowel de relatieve bescherming waarvan de oudere werknemers eerst konden genieten ten aanzien van de moeilijkste voorwaarden als hun uitsluiting van de werkgelegenheid in gevaar te brengen; verschillende werkzaamheden bevestigen de uitsluiting van deze werknemers omwille van hun gezondheid. De enquête "gezondheid en beroepsleven na 50 jaar (SVP50)" die in Frankrijk uitgevoerd werd in 2003 analyseert de impact van de bestaande aandoeningen bij vijftigers, daarna meer algemeen deze van gezondheidsstoornissen zoals ze aangevoeld worden. Het blijkt dat gezondheidsproblemen niet automatisch moeilijkheden op het werk meebrengen. Vanuit een 'regressie-model' worden factoren aangetoond die ertoe bijdragen of een gezondheidsprobleem al dan niet storend is voor het werk. En creux, het lezen van deze resultaten laat toe om de factoren op te sporen die de activiteit kunnen bevorderen ondanks bestaande gezondheidsproblemen.

Trefwoorden: gezondheid - loopbaaneinde - - - -

Fiche: 109
(référence ref 109)

Titel: Ce salarié devrait cesser de travailler: une approche de l'usure professionnelle des 50 ans et plus

Auteur(s): Pommier J.L., Bardouillet M.C., Gilles M., Molignié A.F.

Tijdschrift: Retraite et société, 49, 32-59, 2006

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Bedrijfsartsen worden dagelijks geconfronteerd met het zoeken naar compromissen om de „versleten“ werknemers toe te laten hun werkzaamheid voort te zetten. Vertrekkende van de vragenlijst “Gezondheid en professionele loopbaan na 50 jaar”, gerealiseerd in 2003 bij meer dan 11000 werknemers van meer dan 50 jaar, onderzoekt dit artikel situaties waarin de arts van mening was dat „los van het geschiktheidsadvies, deze persoon zou moeten ophouden om te werken“. De lichamelijke eisen van het werk, die actueel of gepasseerd zijn, wegen sterk op dit advies, maar ook een negatieve waarneming van de recente veranderingen op het werk en de waargenomen risico's van verlies aan werkgelegenheid. Daarentegen kan de inhoud van de werkorganisatie dit oordeel helpen verzachten. Deze benadering van het begrip professionele slijtage maakt het eveneens mogelijk om bij te dragen tot de discussie over gunstige arbeidsvoorwaarden om de beroepsactiviteit voort te zetten die geen factor van gezondheidsverslechtering is.

Trefwoorden: gezondheid - - - -

Fiche: 110
(référence ref 110)

Titel: Partir pour des raisons de santé: le dilemme des médecins du travail

Auteur(s): Bardot F., Touranchet A.

Tijdschrift: Retraite et société, 49, 60-75, 2006

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Volgens de enquête « gezondheid en professioneel leven à 50 jaar » moeten in 2003 10,8% van de loontrekkenden van 50 jaar en ouder hun werk stopzetten. Maar slechts 1% van de vijftigers was slachtoffer van een totale en definitieve ongeschiktheid. Dit verschil onthult de specifieke rol van de arbeidsgeneesheer in de beslissing en de organisatie van een vervroegde pensionering omwille van de gezondheid: als tussenpersoon van de loontrekkende moet hij in zijn beslissing rekening houden met de gezondheid van de loontrekkende, zijn kennis over de werkomstandigheden, maar ook de financiële argumenten, in het bijzonder het vervangingsinkomen waarover de loontrekkende zal kunnen beschikken. Deze beslissing tot een vervroegd pensioen is een complexe beslissing die de arbeidsgeneesheer dikwijls voor een dilemma plaatst: de gezondheid beschermen en kiezen voor een ongeschiktheid of deze beslissing uitstellen om een vertrek met de beste psychologische en financiële voorwaarden te kunnen verzekeren.

Trefwoorden: gezondheid - loopbaaneinde - arbeidsomstandigheden - - -

Fiche: 111
(référence ref 111)

Titel: Hommes et femmes face à la retraite pour inaptitude de 1945 à aujourd'hui

Auteur(s): Omnès C.

Tijdschrift: Retraite et société, 49, 77-97, 2006

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De statistieken, gepubliceerd in Frankrijk door de CNAV, brengen sinds het begin van de jaren zestig een evolutie van de toewijzingsstromen van pensioenen in drie fasen aan het licht op basis van de onbekwaamheid en de sterke verschillen tussen mannen en vrouwen: in het begin was het weinig gemobiliseerd en weinig vrouwelijk, dan heeft deze voorziening een ontwikkelingsfase gekend en was er in de loop van de jaren '70 een evenwicht tussen de geslachten, vervolgens is er sinds het begin van de jaren '80 een weg die voor de overgrote meerderheid door vrouwen wordt genomen.

Trefwoorden: gezondheid - loopbaaneinde - - - -

Fiche: 112
(référence ref 112)

Titel: Usages nationaux des sorties anticipées liées à la santé: les exemples suédois et néerlandais

Auteur(s): Jolivet A.

Tijdschrift: Retraite et société, 49, 99-119, 2006

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Welke rol spelen gezondheidsproblemen bij het stoppen van de activiteiten op het einde van de loopbaan? De vergelijking tussen de verschillende landen is complex, en zij stelt grote verschillen aan het licht tussen de landen. Bepaalde recente resultaten van de Europese enquête over de werkkrachten (EFT) enerzijds, en de Europese enquête Share anderzijds, laten toe om wat in de gebruikte uitstapregelingen veroorzaakt wordt door gezondheidsproblemen te benaderen. De frequentie van gezondheidsredenen op het einde van de actieve loopbaan worden niet uitgelegd noch door de verschillen van gezondheidsniveau, noch door een degradatie van de arbeidsvoorwaarden. Er blijven dus nog de institutionele aspecten. In Zweden en Nederland hebben we twee frappante voorbeelden van de centrale rol die de invaliditeitspensioenen en het ziekteverlof spelen als 'impliciete' instellingen van het prepensioen. Zij illustreren ook de verwevenheid en de poreusheid van deze instellingen.

Trefwoorden: gezondheid - loopbaaneinde - internationale vergelijkingen - - -

Fiche: 113
(référence ref 113)

Titel: De la retraite mort sociale à la retraite solidaire

Auteur(s): Guillemand A/-M.

Tijdschrift: Gérontologie et société, 102, 53-66, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Het artikel stelt voor om „het pensioen een sociale dood“ dertig jaar later te heronderzoeken, teneinde bij zichzelf te rade te gaan over de evolutie van de uitsluitingsvormen bij pensioen. Hij stelt vast dat het pensioen-intrekken, dat in de jaren '70 sterk wordt bevestigd in de arbeiderswereld en een uiterste modaliteit van sociale uitsluiting vertegenwoordigde, duidelijk is achteruitgegaan. Voortaan zijn het pensioen-moisirs en het derde leeftijdspensioen de meest frequente soorten van pensioen. Evenwel hebben de tegenstrijdigheden die zich in situaties met gepensioneerden hebben ontwikkeld tussen een verbetering van de economische integratie en een inzet aan het verschil van de arbeidsmarkt met het vroegtijdig vertrek van activiteit, het ontstaan van een nieuw solidair-pensioen bevorderd. Laatstgenoemde is gericht naar het associatieve leven en stelt de tijdsverdeling van het leven in drie zeer verschillende en buitengesloten leeftijden opnieuw ter discussie.

Trefwoorden: loopbaaneinde - - - -

Fiche: 114
(référence ref 114)

Titel: Retraites, préretraites et temps de la vie
Auteur(s): Gaullier X.
Tijdschrift: Gérontologie et société, 102, 67-85, 2002
Type van document: wetenschappelijk artikel
Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Het tweede deel van het bestaan wordt geconfronteerd met de onstabiele van het einde van de loopbaan en het (hervormen of afschaffen) van de pensioenen. Bedrijven en werknemers gaan een 'cultuur van prepensioen' priviligieren, terwijl de evolutie van de arbeidsmarkt en het pensioen op dezelfde leeftijd een langere pluriactiviteitsperiode nastreven. Op langere termijn, in een samenleving met een steeds langere levensduur, komt de hervorming van de pensioenen terug op een reorganisatie van de sociale tijd in het geheel van het bestaan, naar een 'erkennen van zijn recht op pensioen in de levenscyclus en niet alleen vanaf een bepaalde leeftijd'.

Trefwoorden: loopbaaneinde - - - -

Fiche: 115
(référence ref 115)

Titel: Les comportements des entreprises à l'égard des salariés vieillissants

Auteur(s): Jolivet A.

Tijdschrift: Gérontologie et société, 102, 87-107, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Voor de oudere werknemers gaat de voorsprong in leeftijd gepaard met een zekere uitsluiting en zelfs met een discriminatie vanwege de ondernemingen. Vier aspecten van het personeelsbeleid worden centraal geacht: opleiding, promotie, het verbreken van de relatie met werkgelegenheid en rekrutering. Het artikel stelt een analyse voor van de rol die selectie speelt volgens de leeftijd en de wijze waarop deze vier min of meer selectieve praktijken zich verenigen vertrekkende van de monografische analyse van zes instellingen. Twee soorten materiaal worden gebruikt: de sociale balansen en het sturend personeel (directie, rechtstreeks kader, werknemers, vertegenwoordigers van het personeel en bedrijfsarts). Het artikel geeft eveneens enkele aanwijzingen over de wijze waarop de oudere werknemers binnen deze zes instellingen worden waargenomen en op het verband dat met de geobserveerde praktijken gelegd kan worden.

Trefwoorden: discriminatie - menselijke middelen - - - -

Fiche: 116
(référence ref 116)

Titel: Retrait anticipé du marché de l'emploi et exclusion sociale. Le cas des chômeurs âgés en Belgique

Auteur(s): Burnay N.

Tijdschrift: Gérontologie et société, 102, 109- 126, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Sedert verschillende jaren begunstigt het publieke beleid, gevoerd door de Belgische regering het vervroegd uitstappen uit de arbeidsmarkt voor de oudste werknemers, meer bepaald door het creëren van het statuut van oudere werkloze. Dit artikel toont hoeveel dit statuut heeft kunnen bijdragen tot een verbetering van de levensomstandigheden en het welzijn van deze categorie die vroegtijdig van de arbeidsmarkt is uitgesloten, maar ook hoezeer het sociale probleem verschoven is naar een jongere en meer kwetsbare categorie, namelijk deze van de veertigers.

Trefwoorden: welzijn - tevredenheid - loopbaaneinde - - -

Fiche: 117
(référence ref 117)

Titel: Le vieillissement des travailleurs et le processus de réinsertion professionnelle

Auteur(s): Saint-Arnaud L., Saint-Jean M.

Tijdschrift: Gérontologie et société, 102, 127-136, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Het doel van dit artikel is een verlichting te brengen over de verschillende factoren die betrokken zijn bij het proces van desintegratie en professionele wederopname van de oudere werknemers. Vertrekkend van gegevens verzameld bij bedienden uit de gezondheidssector, de sociale diensten, het onderwijs en publieke functies in Quebec, vergelijkt deze studie het profiel van desintegratie en professionele wederopname van oudere werknemers van 50 jaar en meer met die van oudere werknemers van minder dan 50 jaar, die een afwezigheid hebben gekend die werd verlengd door een probleem met de psychische gezondheid. De resultaten van deze studie brengen verslag uit van de noodzaak om de werkorganisatie en zijn effect op de dynamica van de sociale werkbetrekkingen te ondervragen om de factoren beter te begrijpen die betrokken zijn bij het proces van professionele desintegratie en uitsluiting van de oudere werknemers.

Trefwoorden: loopbaaneinde - gezondheid - - -

Fiche: 118
(référence ref 118)

Titel: Activité et emploi près 50 ans
Auteur(s): Martin-Houssart G., Roth N.
Tijdschrift: Retraite et société, 36, pp.10-27, 2002
Type van document: wetenschappelijk artikel
Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

In de westerse landen ziet men een algemene daling van de activiteitsgraad vanaf 50 jaar. Deze daling is nochtans niet homogeen, noch tussen de landen, noch tussen mannen en vrouwen. In het bijzonder in Frankrijk hebben de mogelijkheden tot prepensioen de vervroegde uitstap uit de arbeidsmarkt begunstigd, in weerwil van een verlenging van de duur van de loopbaan, nodig om van een volledig pensioen te kunnen genieten. De verbetering van de conjunctuur sinds 1997 heeft zich niet vertaald in een verhoogde activiteit na 50 jaar: de activiteitsverwachting blijft verminderen voor de mannen en blijft dezelfde (stabiliseert) voor de vrouwen. Vooral de hoogst gediplomeerden hebben de hoogste levensverwachting op het werk na 50 jaar. Het deeltijds werken geniet de voorkeur van een steeds groter wordend aantal werknemers op het einde van de loopbaan, hetzij in het kader van een progressief prepensioen, hetzij eenvoudigweg vanuit een persoonlijke keuze.

Trefwoorden: vervroegde uittreding - - - -

Fiche: 119
(référence ref 119)

Titel: Les seniors et l'emploi. L'interim, une solution ou un facteur aggravant de précarisation

Auteur(s): Loisel J.P.

Tijdschrift: Retraite et société, 36, 30-49, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De vraag van de plaats van senioren in de economie is steeds dringender, naarmate het aantal gepensioneerden toeneemt terwijl het aantal actieven vermindert. De stopzetting van activiteit gebeurt steeds meer vroegtijdig, het vervroegd pensioen wordt steeds meer gebruikt, terwijl de wettelijke duur om van een vol pensioen te genieten niet ophoudt met te stijgen. Een oplossing voor deze paradox zou zijn om een grotere soepelheid in te voeren in het beleid van het einde van de loopbaan. Interim wordt om die reden zeer weinig gebruikt in Frankrijk. Maar senioren presenteren reële troeven voor de ondernemingen, met betrekking tot ervaring zoals beschikbaarheid. Nochtans blijft hun beeld veel minder in waarde geacht binnen de ondernemingen: ze worden beschuldigd een gebrek aan dynamiek te hebben, moeilijk aanpasbaar te zijn, duur te kosten, senioren worden aan de kant gezet. In dit verband doet interim zich als een mogelijke oplossing voor. Het zou namelijk de ondernemingen toelaten om voor taken van korte duur toevlucht te nemen tot personen die voorzien zijn van een stevige ervaring, zonder druk te zetten op hun leeftijdsopbouw, aan redelijke kosten.

Trefwoorden: vervroegde uittreding - ervaring - discriminatie - economisch aspect - -

Fiche: 120
(référence ref 120)

Titel: L'état de santé en fin d'activité: des disparités sociales significatives

Auteur(s): Barnay T.

Tijdschrift: Retraite et société, 36, 52-79, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Verschillende studies hebben aangetoond dat de gezondheidstoestand een heel krachtige factor is voor de discriminatie tussen sociale categorieën en tussen de geslachten. Deze studie bevestigt deze resultaten door zich te baseren op de gegevens van de enquête (complémentaire emploi en France). Het onderzoeksveld is voornamelijk gericht op de leeftijdscategorie tussen de 50 en de 64 jaar. De auteurs gebruiken de multidimensionele analysemethode om een sociale typologie en een typologie van de levenskwaliteit per geslacht op te bouwen, door de nadruk te leggen op homogene groepen van individuen. Deze studie splitst zich in twee delen. Het eerste deel kenmerkt de levenskwaliteit van deze populatie vanuit drie typen van vragen (visuele, gehoors, motorische en andere handicaps, de mogelijkheid van de persoon om dagdagelijkse activiteiten uit te voeren, de bekwaamheid om een TV-programma te volgen). In een tweede tijd maken de auteurs een classificatie per geslacht. Deze typologie maakt het mogelijk om verschillende risicogroepen te creëren.

Trefwoorden: discriminatie - gezondheid - fysieke activiteit - - -

Fiche: 121
(référence ref 121)

Titel: La fin de carrière et la transition vers la retraite

Auteur(s): Kohli M.

Tijdschrift: Retraite et société, 36, 82- 107, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De chronologische leeftijdsgrenzen hebben zich in ruime mate verspreid in het kader van de moderne institutionalisering van het levenstraject, hoewel zij op verschillende punten het kanon van de waarden en de eisen van het systeem van de moderne samenlevingen schijnen tegen te spreken. In de loop van de laatste decennia heeft de kritiek zich tegen de starre leeftijdsgrenzen geaccentueerd, deze die er in de praktijk naar streven zich te versoepelen. Kan men bevestigen dat zij momenteel een anachronisme vertegenwoordigen? De auteurs zullen deze vraag behandelen door in het bijzonder het voorbeeld van de leeftijdsgrens tussen het beroepsleven en het pensioen te nemen.

Trefwoorden: arbeidsmarkt - - - -

Fiche: 122
(référence ref 122)

Titel: Discrimination fondée sur l'âge et fin de carrière

Auteur(s): Mercat-Bruno M.

Tijdschrift: Retraite et société, 36, 110- 135, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Het begrip discriminatie op basis van de leeftijd bestaat nog maar recent in het Frans recht. De auteurs vinden het belangrijk om eerst uit te leggen waarom dit concept zo laat in Frankrijk geïntroduceerd werd. Dit heeft verschillende redenen. In tegenstelling tot het burgerlijk recht is het sociaal recht ontstaan uit positieve discriminaties op basis van de leeftijd. Het concept van non-discriminatie was in het begin in Frankrijk niet het voorwerp van een algemeen denken. Onder impuls van het Europees recht heeft het Frans recht geleidelijk aan het verbod op discriminatie op het werk ten aanzien van verschillende categorieën van werknemers en recent ten aanzien van oudere werknemers ingevoerd. Dit heeft als gevolg een ambivalente beoordeling van de discriminatie gebaseerd op de leeftijd. Het wettelijke criterium van de leeftijd is enerzijds voorwaarde van wettelijke bescherming en anderzijds een eventuele aanwijzing van een discriminatie in de professionele relaties. In afwezigheid van een wettelijke definitie dringt zich een denken op omtrent het begrip van discriminatie gebaseerd op de leeftijd. De lijnen hiervan kunnen afgegrensd zijn in het licht van discriminatie die gebaseerd is op andere criteria. Evenals het begrip discriminatie roept het bewijs van discriminatie gebaseerd op de leeftijd verschillende vragen op die verbonden zijn met nieuwe wettelijke schikkingen die een gunstiger regime voor de werknemer invoeren.

Trefwoorden: discriminatie - - - -

Fiche: 123
(référence ref 123)

Titel: La politique européenne en faveur du vieillissement actif

Auteur(s): Jolivet A.

Tijdschrift: Retraite et société, 36, 138- 157, 2002

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

In verband met de vergrijzing van de bevolking heeft de Europese Unie vrij onlangs de nadruk gelegd op de werkgelegenheid aan het eind van het beroepsleven en heeft een belangrijke rol gespeeld in de bouw van een beleid voor „de actieve veroudering“. Het doel van dit artikel is het opmaken van de stand van zaken voor de actie van de Europese Unie op dit gebied en de voornaamste etappes ervan aan te geven

Trefwoorden: internationale vergelijkingen - beleid - discriminatie - - -

Fiche: 124
(référence 2ref_1)

Titel: La deuxième carrière
Auteur(s): Gaullier Xavier
Tijdschrift: Seuil, , , 1988
Type van document: boek
Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit werk is een absolute must voor iedereen die de eindeloopbanen beter wil begrijpen. En ook al dateert het van de jaren 1980, toch blijft het op dit vlak een heuse referentie. Xavier Gaullier is een voorloper wat het denkwerk over de eindeloopbanen betreft. Een vooral beleidsgericht - in de ruime zin van het woord - denkwerk, waarbij hij verwijst naar de opsplitsing van de leeftijden in drie periodes (jeugd, volwassenheid, ouderdom) en voorstelt om af te stappen van deze visie ten voordele van het begrip "tweede loopbaan". Zijn idee is om onze maatschappelijke voorstelling van de ouderdom helemaal om te gooien en ook onze beleidsmatige kijk op het ouder worden bij te sturen.

Trefwoorden: loopbaaneinde - beleid - ervaring - - -

Fiche: 125
(référence 2ref_2)

Titel: La DRH face au choc démographique

Auteur(s): Eléonore Marbot

Tijdschrift: Editions d'Organisation, , , 2005

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit werk belicht de vergrijzing van de bevolking vanuit het oogpunt van HR-managers. De auteur zet ons ertoe aan om deze veroudering te zien als een cruciaal punt voor organisaties en als een uitdaging voor de HR-managers. Het werk reikt een aantal denk- en doepistes aan voor bedrijven om deze leeftijdsmutatie binnen de onderneming beter te kunnen beheren: hoe komaf maken met de leeftijdsbarrières, hoe ouderen inschakelen, hoe het vroegtijdige eindeloopbaangevoel vermijden, maar ook hoe de loopbaan van oudere werknemers beheren of hoe vroegtijdige vertrekken een halt toe roepen. De hoofdstukken over rekrutering, opleiding en bezoldiging zijn bijzonder interessant.

Trefwoorden: loopbaaneinde - menselijke middelen - management - ervaring - -

Fiche: 126
(référence 2ref_3)

Titel: Alerte à la souffrance

Auteur(s): Anne Duriez

Tijdschrift: Balland, , , 2007

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit werk is niet rechtstreeks toegespitst op eindloopbanen, maar verrijkt wel de denkoefening over een tot nog toe miskend probleem: de spanningen op het werk in de openbare sector. Spanningen op het werk worden meestal bestudeerd met betrekking tot werknemers uit de privésector. Ambtenaren lijken wel "beschermd" door allerlei arbeidsgaranties waardoor zij zouden ontsnappen aan spanningen op het werk. Uit een uitgebreide enquête, geïllustreerd met tal van voorbeelden, schetst de auteur echter op een aangrijpende manier hun werkomstandigheden. Stress, gebrek aan respect of erkenning op het werk, pesterijen... er zijn verschillende oorzaken van dit kwaad. Desondanks zijn er maar weinig ambtenaren die durven reageren omdat ze vrezen dat ze daarmee hun verdere carrière in het gedrang zullen brengen. Uitgaande van deze denkpijlers, krijgt de lezer een aantal analysetools aangereikt om een beter beeld te hebben van het belang van de loopbaan in het openbaar ambt en dus van de problematiek van de eindloopbaan.

Trefwoorden: psycho-sociale last - arbeidsomstandigheden - welzijn - management - -

Fiche: 127
(référence 2ref_4)

Titel: Conjurer la violence: travail, violence et santé

Auteur(s): Christophe Dejours

Tijdschrift: Payot, , , 2007

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

In scholen, onder politiemensen of maatschappelijk werkers, in de fabrieken of kantoren, stellen we een toename van het geweld vast. Welke betekenis moeten we daar aan geven? Hoe barst zo iets los? Dit werk toont in welke mate de organisatie van het werk aan de basis ligt van het ontstaan van maatschappelijk geweld en biedt doepistes om het samen-leven te bevorderen. Dit werk is interessant omdat het aan de hand van een groot aantal voorbeelden het belang aantoont van zowel fysiek als symbolisch geweld op de werkvloer en met name met betrekking tot de zwakste werknemers, waaronder de ouderen.

Trefwoorden: psycho-sociale last - arbeidsomstandigheden - welzijn - - -

Fiche: 128
(référence 2ref_5)

Titel: Vieillissement et parcours de fins de carrière: contraintes et stratégies

Auteur(s): Daniel Réguer

Tijdschrift: Eres, , , 2007

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit collectief toont aan in welke mate werkgevers en vertegenwoordigers van de werknemers zijn geëvolueerd naar eenzelfde stigmatiserende kijk op oudere werknemers. Het stopt ouder wordende werknemers zeer zeker niet in een homogene en statische categorie, maar gaat situaties observeren in het buitenland (Japan, Argentinië...) om de onze te verduidelijken. Ouder wordende werknemers zijn te oud om te werken en te jong om er mee te stoppen, en ontwikkelen verschillende strategieën om in te werken op hun omgeving, om hun eigen leven in handen te nemen maar ook om nog een rol te spelen in de maatschappij. Het werk stelt het individuele en collectieve of het politieke en de organisatorische systemen niet tegenover de maatschappelijke praktijken. Het heeft meer oog voor de respectieve en onlosmakelijke invloed van het openbare beleid, van de bedrijven en van de maatschappelijke bewegingen in het levensparcours en zet de denkoefening in gang over de sociale en solidaire economie.

Trefwoorden: beleid - arbeidsmarkt - longitudinaal - internationale vergelijkingen - -

Fiche: 129
(référence 2ref_6)

Titel: Sociologie du monde du travail

Auteur(s): Norbert Alter

Tijdschrift: PUF, , , 2006

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Het werk belicht verschillende thema's van de arbeidssociologie en is georganiseerd rond vier delen. De twee eerste delen van het werk overlopen de basiswerken en tonen aan in hoeverre die nog actueel zijn (taylorisme en bureaucratie). Het derde deel draait rond de werken die in verband staan met de sociale en economische aspecten en met de subjecten. Het laatste luik van het werk heeft oog voor de jongste grote evoluties, waarbij een aantal nieuwe actoren op het toneel verschijnen (vrouwen, ouderen...) en traditionele systemen een crisis beleven. Het is dit laatste deel dat ons het meest interesseert omdat het op een zeer synthetische maar genuanceerde manier de problematiek aanpakt van de veroudering op het werk. Dit is dus een basistekst voor wie kennismaakt met de problematiek rond oudere werknemers en het huidige debat beter wil begrijpen.

Trefwoorden: stereotype - discriminatie - menselijke middelen - management - -

Fiche: 130
(référence 2ref_7)

Titel: Repenser la solidarité. L'apport des sciences sociales

Auteur(s): Serge Paugam

Tijdschrift: PUF, , , 2007

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit werk werd opgevat als een synthese en bestaat uit een dertigtal hoofdstukken die zijn georganiseerd rond het thema van de solidariteit. Het derde deel van het werk heet "Renouer le lien entre les générations" (De banden tussen de generaties opnieuw aanhalen) en bevat een aantal zeer interessante artikels over het thema van de solidariteit tussen de generaties. Bedoeling is de banden aan te tonen tussen de generaties in de samenstelling van de gezinnen maar ook binnen de openbare beleidslijnen door via een gedetailleerde analyse de wisselwerking aan te duiden tussen de familiale actoren en de overheid en de evolutie te belichten van deze banden door de jaren heen.

Trefwoorden: demografie - beleid - stereotype - - -

Fiche: 131

(référence 2ref_8)

Titel: Travail, chômage et stigmatisation

Auteur(s): Ginette Herman

Tijdschrift: De Boeck, , , 2007

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Het werk wil de gevolgen bestuderen die de stigmatisering heeft op de cognitieve, motivationele en sociale processen van mensen zonder werk. Het onderzoekt eveneens de strategieën die werklozen aan de dag leggen om een positief beeld van zichzelf te herstellen en de rol die de instellingen voor socio-professionele inschakeling op dit vlak spelen. Stigmatisering is echter een fenomeen dat veel verder reikt dan de wereld van de werkloosheid. Ze raakt eveneens andere groepen uit de maatschappij, zoals in het bijzonder die van de oudere werknemers, die eveneens in dit werk aan bod komen. En het is meer bepaald om deze reden dat het hier in deze bibliografie wordt vermeld. Er is eveneens een goede synthese in terug te vinden van de redenen waarom mensen vervroegd vertrekken: persoonlijke redenen, familiale redenen, alsook de organisatorische predictoren.

Trefwoorden: stereotype - discriminatie - - - -

Fiche: 132
(référence 2ref_9)

Titel: Le travail intenable

Auteur(s): Laurence Thiry

Tijdschrift: La découverte, , , 2006

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Het werk is gewijd aan de veranderingen die de wereld van vandaag de dag ondergaat: managersideologie n, economische druk en de herconfiguratie van privé-ondernemingen of overheidsdiensten, normen en doelstellingen die de werknemers steeds meer onder druk zetten en hen vatbaarder maken voor spanningen. De auteur vertrekt van een vaststelling: de waarschijnlijke verlenging van de actieve levensduur zal de toestand die nu al tot een breekpunt lijkt te zijn gekomen, nog verergeren. Hoe moeten we nu collectief reageren op deze intensifiëring? Door concrete situaties te observeren, konden referentiepunten worden bepaald, kon inzicht verkregen worden in deze intensifiëring om daar dan de middelen tegenover te kunnen zetten om er iets aan te doen en om nieuwe pistes te verkennen door werknemers te associëren met de collectieve actie. Een zeer interessant hoofdstuk is trouwens gewijd aan de relaties tussen de intensifiëring van het werk en de oudere werknemers.

Trefwoorden: psycho-sociale last - flexibiliteit - stress - arbeidsomstandigheden - intensifiëring - management

Fiche: 133
(référence 2ref_10)

Titel: Les mondes sociaux de l'entreprise

Auteur(s): Florence Osty, Renanud Sainsaulieu, Marc Uhalde

Tijdschrift: La découverte, , , 2007

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Op grond van een onderzoek dat in de jaren 1990 werd gevoerd bij een honderdtal zowel grote als kleine Franse organisaties, werd een analyse van de sociaal-economische werking voorgesteld in verschillende dimensies (relatiestrategieën tussen de actoren ...). Deze analyse maakt gewag van "sociale bedrijfswerelden". De resultaten van dit onderzoek worden vergeleken met de recente debatten over hoe de evolutie in de arbeidswereld en de organisaties geïnterpreteerd moet worden: identiteit via het werk, moderniseringsproces, nieuwe vormen van dominantie in de ondernemingen... Vanuit deze zeer rijke benadering neemt de problematiek van de leeftijd op het werk een bijzondere plaats in: gevolgen van de leeftijd, generatiegevolgen. Hoe de vergrijzing op het werk begrijpen via deze benadering van de huidige werkwereld.

Trefwoorden: flexibiliteit - intensifiëring - management - - -

Fiche: 134
(référence 2ref_11)

Titel: Le travail nous est compt 

Auteur(s): Danièle Linhart , Aimée Moutet

Tijdschrift: La découverte, , , 2005

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De bezoldigde tewerkstelling berust op de capaciteit van de werkgever om het werk van de werknemer zo goed mogelijk te organiseren gedurende de betaalde tijd. Deze tijd behoort in feite de beide partijen toe: aan de werknemers die de tijd beleven en die er zin aan geven en aan de werkgever die de middelen moet vinden om er op een zo rendabel mogelijke manier gebruik van te maken. Het taylorisme was erop gericht om elke menselijke weerstand te neutraliseren door deze tijd zoveel mogelijk te objectiveren aan de hand van opgelegde bewegingen en een bepaalde toegewezen grondtijd. De modernste arbeidsvormen mikken er echter op om ook de intimiteit en de persoonlijkheid van de werknemer te betrekken bij het opgelegde werkkader, wat dus in feite neerkomt op een "kolonisatie" van zijn privéleven. In dit werk met bijdragen van sociologen, historici en economen, bestudeert een eerste deel de constructie en deconstructie van de tijdsnormen op het werk en de overgangsfasen. Een tweede deel is gewijd aan de steeds maar toenemende tegenstrijdigheden omtrent het belang van de kwaliteit en de productiviteit in verschillende sectoren. Aan de hand van verschillende case studies (telefooncentrales, slachthuizen, auto-industrie...) pakken de auteurs uit met een gedetailleerde analyse van het aspect tijd in de hedendaagse organisaties, waardoor al deze vragen gesteld kunnen worden in functie van de werkleeftijd en de verschillende generaties werknemers.

Trefwoorden: gezondheid - stress - arbeidsomstandigheden - intensifiëring - management -

Fiche: 135
(référence 2ref_12)

Titel: Organisation et intensit  du travail

Auteur(s): Philippe Askenazy, Damien Cartron, Frédéric de Coninck, Michel Gollac

Tijdschrift: Octar s, , , 2006

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Wanneer we inzicht willen krijgen in de relatie die er vandaag bestaat tussen organisatie en intensiteit van het werk, moeten we verschillende benaderingen met elkaar confronteren en de resultaten bij elkaar brengen van de werkzaamheden die werden gerealiseerd op verschillende vlakken, dit via verschillende methodes en uitgaande van de pluraliteit van de disciplines en de theoretische stellingen. Dit werk, dat werd geschreven door economen, beheerders, juristen, psychologen en sociologen, maakt de balans op met betrekking tot de intensifiëring van het werk in de werksmilieus van vandaag. Dit is een absolute must voor iedereen die inzicht wil verwerven in de veranderingen in de werkswereld. Dit bijna 500 pagina's tellende werk verschaft inzicht in de veranderingen en geeft er een zin aan. Er worden tal van concrete voorbeelden gegeven die op een precieze manier de organisatie van het werk illustreren. Verschillende hoofdstukken worden expliciet gewijd aan de oudere werknemers in deze veranderende context.

Trefwoorden: flexibiliteit - autonomie - stress - intensifiëring - management -

Fiche: 136

(référence 2ref_13)

Titel: Le temps des retraites

Auteur(s): Xavier Gaullier

Tijdschrift: Seuil, , , 2003

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Vroeger stond op pensioen gaan gelijk met het einde van het beroepsleven, het verkrijgen van een pensioen en het opduiken van de eerste ouderdomskwaaltjes. Dat samenvallen bestaat nu niet meer: werknemers stoppen vaak vroeger dan hun pensioengerechtigde leeftijd en de ouderdom wordt gaandeweg verschoven naar de echte hoge leeftijd. Door de toename van de levensverwachting zal men binnenkort op 60-jarige leeftijd, nog maar aan twee derde van zijn leven zitten. Op basis van deze demografische beschouwingen, ziet de auteur het pensioen veeleer als een leeftijd met nieuwe mogelijkheden. Hoe kunnen we dat nieuwe levensparcours veilig stellen en de overgang ernaar vlotter laten verlopen? Hoe dienen we niet alleen het risico op afhankelijkheid in te calculeren, maar ook het "eindeloopbaanrisico"? Dit essay tekent de contouren van een nieuw pensioen, aangepast aan de nieuwe levenscycli en in het bijzonder aan de nieuwste leeftijd: de 50-70-jarigen.

Trefwoorden: loopbaaneinde - demografie - ervaring - - -

Fiche: 137
(référence 2ref_14)

Titel: Le pacte de solidarité entre les générations

Auteur(s): Thibauld Moulaert

Tijdschrift: CRISP, , , 2006

Type van document: dossier

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De auteur overloopt de Conferentie over de eindeloopbanen die heeft geleid tot de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact. Dit overleg, een initiatief van de overheid dat werd aangekondigd in januari 2004, verliep in verschillende etappes. Elke etappe draaide rond een regeringstekst. Een van de belangrijkste streefpunten van de Conferentie was hogere werkgelegenheid van oudere werknemers, een zeer gevoelig punt voor de vakbonden, dat betrekking had op het autonome werkterrein van de syndicale vakcentrales. Deze hebben nog niet helemaal aanvaard dat hun autonomie met betrekking tot loononderhandelingen wordt omkaderd door de loonmarge die werd bepaald op interprofessioneel niveau. Er werd hen nog maar eens een bijkomende stap gevraagd, en niet de minste: een drastische beperking van de conventionele brugpensioenen. Omdat de sociale partners het niet eens konden worden over verschillende essentiële punten, werd het scenario gevolgd dat al sinds jaar en dag wordt gehanteerd: de regering besliste op eigen houtje; de algemene staking die daaruit voortvloeide op 25 november 2005, na een oproep van het gemeenschappelijk vakbondsfront, had uiteindelijk maar weinig invloed op de eindtekst. In zijn analyse van de verschillende stappen in het overleg, toont de auteur hoe en binnen welke grenzen rekening werd gehouden met de syndicale en patronale eisen, in een kader dat duidelijk was uitgetekend door het Europese niveau.

Trefwoorden: beleid - - - -

Fiche: 138
(référence 2ref_15)

Titel: La fin de carrière : des politiques en débat

Auteur(s): Thibauld Moulaert

Tijdschrift: CRISP, , , 2005

Type van document: dossier

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De conferentie over de eindeloopbaan die werd aangekondigd door de buitengewone ministerraad van Gembloers in januari 2004, werd verschillende keren uitgesteld. Ze werd uiteindelijk opnieuw gestart op 13 juni 2005 met de overhandiging aan de sociale gesprekspartners van een regeringsnota bestemd voor het sociaal overleg van de komende maanden. De auteur gaat terug naar de origines van het debat door een diachronisch overzicht te geven van de verschillende situaties op het werk/buiten het werk na de leeftijd van vijftig. Hij gaat verder door het huidige debat te situeren binnen het kader van de Europese werkgelegenheidsstrategie en de activering van de welvaartsstaat, die in België werd vertaald als het begrip actieve welvaartsstaat. Hij beschrijft vervolgens op een kritische manier de diagnose die werd gesteld door de Belgische regering, het patronaat en de vakbonden alsook de oplossingen die ze vooropstellen. De echte hoeksteen van het debat, het verslag 2004 van de hoge raad voor de werkgelegenheid vormt de basis voor de analyse en de diagnose van de regering; de sociale partners, van hun kant, zullen het gebruiken als inspiratiebron of er afstand van nemen, naar gelang van hun prioriteiten. Ter afronding suggereert de auteur om meer aandacht te besteden aan de onderneming van vandaag om een beter inzicht te verwerven in de complexiteit van de eindeloopbaanproblematiek.

Trefwoorden: beleid - - - -

Fiche: 139
(référence 2ref_16)

Titel: Age, générations et contrat social. L'Etat-providence face aux changements démographiques

Auteur(s): Jacques Véron, Sophie Pennec, Jacques Légaré

Tijdschrift: INED, 153, , 2004

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Onze maatschappij vergrijsst. Gezinnen veranderen. De activiteitsgedragingen veranderen. Hoe wordt, in een context waarin mensen langer leven, familiale en sociale solidariteit georganiseerd en hoe ondergaan die veranderingen? De welvaartsstaten worden vandaag geconfronteerd met drie belangrijke vereisten: ze moeten de oudere bevolking een voldoende levenskwaliteit bieden zonder daarbij de lasten op de schouders van de werkenden te verzwaren, ze moeten de sociale ongelijkheid wegwerken en het evenwicht tussen opeenvolgende generaties in stand houden. Een eerste deel van het werk is gewijd aan de theoretische aspecten van het debat tussen de generaties: optimale herverdeling tussen de werkende en niet-werkende generaties; de organisatie van de activiteit tijdens de levenscyclus: veranderend werkgedrag in Frankrijk. De relaties tussen generaties binnen de gezinnen komen aan bod in een tweede luik: paradoxale evolutie van de legislatuur in Québec; verandering van het gezinsnetwerk van de ouderen met een internationale vergelijking tussen Nederland, Frankrijk en Groot-Brittannië. Een derde deel besteedt aandacht aan het levensniveau van de senioren en meer in het bijzonder aan de herverdelende effecten van de sociale stelsels. Een vierde luik snijdt de kwestie van de sociale tijd aan: ontwikkeling en gevolgen van een 24-ureneconomie in de Verenigde Staten; verzoening tussen privé en werk; stopzettingscycli van allerlei soorten activiteiten in Canada. Het wordt eveneens duidelijk dat onderzoekers van verschillende landen de blikken kruisen met betrekking tot de toekomst van de sociale bescherming.

Trefwoorden: loopbaaneinde - demografie - arbeidsmarkt - internationale vergelijkingen - -

Fiche: 140
(référence 2ref_17)

Titel: Retraites choisies et progressives

Auteur(s): Dominique Taddei

Tijdschrift: La documentation française, 21, , 2000

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Deze tekst is een synthese rond de voorwaarden van een meer geleidelijke overstap van de actieve periode naar een pensioenperiode die de overgang moet vergemakkelijken tussen de huidige toestand die wordt gekenmerkt door een nog steeds groeiend potentieel aan arbeidskrachten, en de toestand waarmee we geleidelijk aan geconfronteerd zullen worden tegen het einde van het volgende decennium en die anderzijds het brutale karakter moet verzachten van de stopzetting van een activiteit die de betrokkene vaak niet onberoerd laat. Aansluitend op een analyse van de impact van de stap van werken naar pensioen, zowel vanuit het standpunt van de werknemers als vanuit dat van de bedrijven, en op het onderzoek van de ervaringen in het buitenland inzake geleidelijke pensionering, bepleit de auteur de invoering van een "gekozen en geleidelijk" brugpensioen, waarbij de werknemer op eigen initiatief v or de leeftijd van 60 jaar een deeltijdse baan zou combineren met een uitkering die zou worden gefinancierd door het uitdoven van de brugpensioenen en een definitieve stopzetting van de activiteit impliceert. Hij stelt eveneens voor om het geleidelijke pensioen aantrekkelijker te maken waardoor na de leeftijd van 60 jaar een deeltijdse activiteit gecombineerd zou worden met een deel van het pensioen.

Trefwoorden: loopbaaneinde - vervroegde uittreding - - -

Fiche: 141
(référence 2ref_18)

Titel: Les seniors et l'emploi en France

Auteur(s): Antoine d'Autume, Jean-Paul Betbèze et Jean-Olivier Hairault

Tijdschrift: La documentation française, 58, , 2005

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Voor de auteurs zijn de lage tewerkstellingscijfers voor oudere werknemers in Frankrijk het resultaat van een impliciet sociaal pact dat werknemers, werkgevers en de overheid omvat, meer nog dan van het feit dat senioren het moeilijker hebben om de technische vooruitgang bij te houden. De elementen van dat pact zijn, enerzijds, de invoering van het pensioen op 60 jaar in 1983 en, anderzijds, de toenemende mogelijkheden om vroegtijdig en op een zeer interessante manier de activiteit stop te zetten. Het beheer van de leeftijden heeft zich aangepast aan deze twee elementen. De inkorting van de loopbaanhorizon heeft er op die manier voor gezorgd dat elementen die de aanwezigheid van senioren op de arbeidsmarkt bevorderen, werden afgeblokt: opleiding, reorganisatie van het werk en de arbeidsplaatsen, modulatie van de bezoldigingen in de loop van de leeftijden... De auteurs zijn voorstander van een "nieuwe situatie" die is gebaseerd op langere loopbanen, waardoor investeren in eindloopbaanwerkgelegenheid weer een zekere waarde krijgt.

Trefwoorden: loopbaaneinde - arbeidsmarkt - economisch aspect - vervroegde uittreding - -

Fiche: 142
(référence 2ref_19)

Titel: La retraite quinze ans après
Auteur(s): Christiane Delbes et Joëlle Gaymu
Tijdschrift: INED, 154, , 2003
Type van document: boek
Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Het onderzoek dat in de jaren 1980 in Frankrijk werd gevoerd, "Passages de la vie active à la retraite" (De overstap van werken naar pensioen), was van een bijzondere betekenis. Dit werk neemt ons mee naar de wereld van de zeventigers, en maakt de vergelijking met de toestand waarin ze verkeerden toen ze een punt zetten achter hun activiteit. In 1997 werd 80% van de nog in leven zijnde bevolking, zijnde 940 mensen, opnieuw ondervraagd. Alle domeinen die in de eerste enquête werden geanalyseerd, kwamen opnieuw aan bod: sociaaldemografische kenmerken (gezin, middelen, huisvesting, gezondheid), levensstijl (omgang met familie, vrienden en vrijetijdsactiviteiten) en eigen wereld (zelfbeeld, beeld van het pensioen, gevoel van verveling, eenzaamheid). Een typologie van de levensstijlen bij de pensionering sluit dit werk af.

Trefwoorden: loopbaaneinde - achteruitgang - - - -

Fiche: 143
(référence 2ref_20)

Titel: Vieillir après la retraite

Auteur(s): Vincent Caradec

Tijdschrift: PUF, , , 2004

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Hoe worden mannen en vrouwen vandaag oud? Hoe beleven ze de overgang naar het pensioen, wanneer hun partner wegvalt en hoe vinden anderen een nieuwe partner? Aan de hand van een reeks enquêtes, van gesprekken met gepensioneerden in uiteenlopende sociale omstandigheden, snijdt de auteur het onderwerp aan van de veroudering en van de veranderende identiteit, van het pensioen tot de hoge leeftijd.

Trefwoorden: demografie - loopbaaneinde - - - -

Fiche: 144
(référence 2ref_21)

Titel: La retraite: une révolution silencieuse

Auteur(s): Monique Legrand

Tijdschrift: Eres, , , 2001

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit collectief toont aan dat het pensioen vandaag geen synoniem meer is met ouderdom, dat het een nieuwe stap in de levenscyclus is geworden waarin nieuwe rollen op familiaal, sociaal en politiek vlak worden vervuld. De nieuwe gepensioneerden zijn nog jong, in goede gezondheid, en genieten cultureel en economisch van een zekere welstand. Ze worden gekenmerkt door politieke autonomie, een geografische en echtelijke mobiliteit, zijn aangetrokken door de openbare ruimte en nemen actief deel aan het verenigingsleven. Dit werk probeert de perspectieven en de huidige belangen te ontcijferen van de mutatie van het pensioen en biedt tegelijkertijd een zeer interessante theoretische, methodologische en praktische benadering.

Trefwoorden: loopbaaneinde - demografie - beleid - - -

Fiche: 145
(référence 2ref_22)

Titel: pourquoi l'âge est-il en France le premier facteur de discrimination dans l'emploi?

Auteur(s): A.M. Guillemard

Tijdschrift: Retraite et société, 51, pp12-25, 2007

Type van document: artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Na eerst de omvang te hebben bestudeerd van de leeftijdsdiscriminatie in Frankrijk, stelt het artikel zich vragen bij de redenen waarom, wat de werkgelegenheid betreft, de stigmatisering en discriminatie omtrent leeftijd zich zo hebben ontwikkeld in Frankrijk. De verklaring luidt dat het systeem in gang gezet zou zijn door de beleidsopties waarvoor werd gekozen aan het eind van de jaren 1970. Om de tewerkstelling in stand te houden, werd ervoor geopteerd om de vroegtijdige stopzetting van senioren te vergoeden met het oog op de verdeling van de werkgelegenheid. Omdat in Frankrijk massaal en over een lange periode gebruik werd gemaakt van leeftijdsmaatregelen die door de overheid werden gefinancierd, werd de leeftijd snel de belangrijkste variabele om marktfluctuaties te kunnen opvangen. De segmentering per leeftijd van de tewerkstellingssystemen werd nog versterkt en heeft geleid tot het ontstaan van leeftijdsbarrières en stereotypes over leeftijd. Om die vicieuze cirkel te doorbreken, moet men er zich ongetwijfeld bewust van worden dat het per leeftijd gesegmenteerd beheer van de bevolking zijn grenzen heeft bereikt. Er zou een nieuw beheer moeten komen van de diversiteit en de synergie van de leeftijden en men dient de voorkeur te geven aan instrumenten die neutraal zijn inzake leeftijd. Streefdoel zou moeten zijn om het menselijk kapitaal tijdens de hele levenscyclus in stand te houden.

Trefwoorden: beleid - discriminatie - - -

Fiche: 146
(référence 2ref_23)

Titel: La discrimination fondée sur l'âge: une notion circonstancielle sous haute surveillance

Auteur(s): M.C. Amauger-Lattes

Tijdschrift: Retraite et société, 51, pp.28-41, 2007

Type van document: artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Discriminatie op basis van leeftijd is een relatief recent juridisch begrip en het verbod ervan, in tegenstelling tot andere vormen van discriminatie, wordt niet evident opgelegd. Vergen de gevolgen van de leeftijd geen andere behandeling om er de kwalijke gevolgen van te neutraliseren? Resultaat van dit alles is een zeer flexibele definitie van deze vorm van discriminatie, waardoor een aanpassing aan de omstandigheden mogelijk is maar ook wel het risico inhoudt dat de toepassing ervan wordt gemarginaliseerd. Er zijn er die hebben beweerd dat de verschillende behandeling op grond van de leeftijd de regel zou zijn en de discriminatie de uitzondering. Daar is niets van aan door de controle die wordt uitgeoefend door het Hof van Justitie van de Europese gemeenschappen op de strikte toepassing waarover bepaalde arresten geen twijfel laten bestaan. Het verbod op leeftijdsdiscriminatie krijgt op die manier het gewicht van een "algemeen principe van het gemeenschapsrecht" waardoor het niet zomaar aan de kant kan worden geschoven. Deze jurisprudentie is niet zonder gevolgen voor de sociale actoren. Het is door dit prisma dat de leeftijdsmaatregelen voortaan moeten worden uitgewerkt of herzien.

Trefwoorden: beleid - discriminatie - - - -

Fiche: 147
(référence 2ref_24)

Titel: L' ge dans le monde du travail aux Etats-Unis

Auteur(s): H.C. Eglit

Tijdschrift: Retraite et société, 51, pp.44-75, 2007

Type van document: artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Terwijl religieuze, etnische of xenofobe vooroordelen nu worden beschouwd als onverdedigbaar door de Amerikaanse maatschappij, wordt de discriminatie op basis van leeftijd op een ambivalente manier aangepakt. Dit kan worden waargenomen zowel in de praktijken van bedrijven als in de toepassing van de federale wetten. Het grootste deel van dit artikel is gewijd aan de discriminatie waar oudere werknemers mee geconfronteerd worden. Ook al is discriminatie verboden door de Age Discrimination in Employment Act van 1967, toch blijft dit fenomeen bestaan in de bedrijfswereld, zoals blijkt uit de talloze dossiers die worden ingediend bij de Commissie voor gelijke kansen op de arbeidsmarkt. De auteur onderzoekt de voorwendsels van deze leeftijdsdiscriminatie waarop hij dan een kritische blik werpt: kostprijs van de oudere werknemers in vergelijking met hun productiviteit, moeilijke aanpassing aan veranderingen, gebrek aan motivatie... Het artikel sluit af met een paar pagina's die zijn gewijd aan de werkgelegenheid van jonge (en zelfs zeer jonge) werknemers, die meestal onderbetaald zijn en soms worden geconfronteerd met moeilijke werkomstandigheden.

Trefwoorden: beleid - arbeidsmarkt - arbeidsomstandigheden - discriminatie - -

Fiche: 148
(référence 2ref_25)

Titel: La gestion des âges et l'équité entre les générations

Auteur(s): E. Marbot

Tijdschrift: Retraite et société, 51, pp,105-125, 2007

Type van document: artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Deze studie heeft tot doel om beter te vatten hoe elke leeftijdscategorie (junioren en senioren) rechtvaardigheid definieert en de praktijken die worden bestempeld als zijnde onrechtvaardig op het vlak van de human resources. Aan de hand van dit onderzoek worden de auteurs geconfronteerd met een evidentie: de acties die ondernomen dienen te worden, zijn talrijk in aantal, zeer divers en betaalbaar. Welke maatregelen er ook genomen dienen te worden, ze moeten wel een principe aanhangen: werknemers mogen niet op grond van hun leeftijd worden beheerd, maar wel op grond van hun reële activiteiten, hun prestaties en hun bekwaamheden. Ook al moeten beleidslijnen inzake human resources voor iedereen gelden, moeten de modaliteiten toch worden aangepast aan de leeftijd en aan de anciënniteit van de werknemers. De rechtvaardigheid berust immers op de perceptie van wat juist is. En wat juist is voor elke werknemer, hangt onder andere tegelijk af van zijn individuele en generationele kenmerken.

Trefwoorden: discriminatie - menselijke middelen - - -

Fiche: 149
(référence 2ref_26)

Titel: Les salariés de plus de 50 ans: comportement rationnel ou discriminatoires des employeurs?

Auteur(s): F. Berton

Tijdschrift: Retraite et société, 51, pp. 128-146, 2007

Type van document: artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Deze synthese van de recente literatuur aangaande de tewerkstelling van oudere werknemers berust op twee verschillende benaderingen van de rationaliteit die worden gehanteerd in de economische werken. Volgens de ene heeft het fenomeen van de discriminatie op het werk geen uitstaans met de economische theorie. Volgens de andere zijn ze er een volwaardig onderdeel van. Voor de eerste opvatting, die substantief en optimaliserend is, dient enkel rekening gehouden te worden met de marginale productiviteit van de werknemers en is, wanneer hun loon daar is aan aangepast, de productieve doeltreffendheid gegarandeerd. De studies tonen aan dat de oudere werknemers die aan het werk blijven, een hoog loon ontvangen, dat hun productiviteit daarop is toegespitst en dat de afname van hun fysieke en mentale capaciteiten als gevolg van de leeftijd, wordt gecompenseerd door hun ervaring. Voor de tweede opvatting is de interpreterende rationaliteit, de discriminatie, als overtuiging en vooroordeel, een volwaardig onderdeel van de menselijke actie. Oudere werknemers worden vaak beschouwd als zijnde trager in het aanleren van nieuwe competenties, ze zijn niet in staat of weinig bereid om zich aan te passen aan de technologische evolutie, of ze zijn minder productief dan jongere werknemers en vaker ziek. Oudere werknemers die buiten het arbeidscircuit worden gehouden, hebben tegelijkertijd te lijden onder deze leeftijdsgebonden stereotypen en onder rekruteringsprincipes van bedrijven in een context waarin er overaanbod is op de arbeidsmarkt.

Trefwoorden: stereotype - discriminatie - economisch aspect - - -

Fiche: 150
(référence 2ref_27)

Titel: Prévention de la discrimination fondée sur l'âge et diversification des normes juridiques

Auteur(s): M. Mercat-Bruns

Tijdschrift: Retraite et société, 51, pp. 148-173, 2007

Type van document: artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De preventie omvat alle maatregelen en instellingen die erop gericht zijn om risico's, schade of schadelijke daden te vermijden of dan toch te beperken door er de oorzaken en de middelen van uit te schakelen. De zwakke draagkracht van het wettelijke verbod op leeftijdsdiscriminatie vormt de aanzet tot het zoeken naar andere juridische middelen dan het sanctioneren van de overtreder, met de bedoeling inzicht te krijgen in deze discriminatie. Tot op heden hebben de leeftijdsmaatregelen steeds tot doel gehad om die personen te beschermen die moeilijk aan het werk kunnen worden gezet of om slachtoffers van discriminatie te beschermen, in plaats van te mikken op relaties van waaruit de situatie van de werknemers - jongeren of senioren - zich heeft ontwikkeld en die heeft geleid tot bepaalde professionele uitsluitingen. Belang van dit artikel is de oorzaken te achterhalen van de leeftijdsdiscriminatie door oog te hebben voor een veelvoudige omkadering van professionele relaties gedurende het beroepsleven. Op individueel vlak zou het mogelijk zijn om te eisen dat de werkpost, net als voor een handicap, speciaal zou worden ingericht door de draagkracht van het discriminatieverbod te verruimen of door te herinneren aan de wettelijke en contractuele verplichtingen van de werkgever, waarmee de risico's beperkt moeten worden die inherent zijn aan het werk, ongeacht de leeftijd van de werknemer. Op collectief vlak komt het er op aan om de eventuele draagkracht te meten van de collectieve overeenkomsten en van de acties van de hoge autoriteit voor de strijd tegen de discriminatie en voor de gelijkheid (in Frankrijk) op het vlak van de preventie van leeftijdsdiscriminatie.

Trefwoorden: discriminatie - beleid - - -

Fiche: 151
(référence 2ref_28)

Titel: L'approche par les parcours et les cycles de vie: un rempart contre les discriminations?

Auteur(s): C. Nicole-Drancourt

Tijdschrift: Retraite et société, 51, pp. 176-201, 2007

Type van document: artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Door de economische nadelen te compenseren, leiden de systemen van de sociale actie tot waar ze in feite tegen willen beschermen, met name stigmatisering, discriminatie en zelfs sociale uitsluiting. Terwijl hij de interpretaties onberoerd laat die de opportuniteit zelf van deze systemen in twijfel trekken, stelt hij zich wel vragen bij het referentiesysteem dat speelt bij hun vormgeving en bij de modaliteiten van de openbare interventie. Op basis van de resultaten van empirisch onderzoek dat betrekking heeft op jongeren en moeders, wijst het artikel op de discrepantie tussen de destandardisering van de levenswijzen en de economische veroudering van de referentiesystemen inzake publieke actie ten voordele van het gezin of het leeftijdsbeleid. Als een goede weerspiegeling van deze impasses, bieden de Europese dynamiek en de doelstellingen van de strategie van Lissabon aangaande de "versterking van het individuele en sociale potentieel met het oog op de verwerving van een grotere autonomie van de persoon" nieuwe denkpijlers via het begrip "sociale investeringsstaat". Achter dit begrip gaat een dubbel perspectief schuil in de interventiemodaliteiten van de Staat: voor de sociale preventie, die van de "Life Course Perspective" en voor de sociale begeleiding, die van de "Life Cycle Perspective". Deze perspectieven, die minder discriminerend lijken en representatiever zijn voor de grillige levensloop van mannen en vrouwen, zouden er vandaag baat bij hebben om empirisch beter verkend te worden.

Trefwoorden: discriminatie - beleid - - - -

Fiche: 152
(référence 2ref_29)

Titel: L'emploi des seniors. Les sociétés européennes face au vieillissement de la population active

Auteur(s): B. Lestrade

Tijdschrift: L'Harmattan, , , 2006

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Het aan het werk houden van oudere werknemers is een onderwerp dat alle maatschappijen in Europa bezig houdt. De gestage verlenging van de levensduur, gekoppeld aan een demografie die niet langer de generatievernieuwing kan waarborgen, leidt tot een diepgaand onevenwicht tussen werkenden en gepensioneerden, tussen jongeren en ouderen. Dit boek maakt de balans op van de toestand in Europa, van de problemen, maar ook van de oplossingen die elders werden gevonden. De hier verzamelde bijdragen van de onderzoekers proberen pistes bloot te leggen om oplossingen te vinden die zowel de individuele zoektocht naar een gelukkig pensioen in goede banen leiden, als de noodzaak voor de landen om concurrentieel te blijven. Hebben de schuchtere en ongeordende maatregelen die werden ondernomen door de Europese regeringen een tastbare invloed op het aan het werk houden van oudere werknemers? Dat is het hele analytische opzet van dit werk.

Trefwoorden: beleid - - - -

Fiche: 153

(référence 2ref_30)

Titel: Les enjeux psychiques du travail

Auteur(s): P. Molinier

Tijdschrift: Petite Bibliothèque Payot, , 2006

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Wat is het psychische belang van het werk? Welke verhoudingen spanning-ontspanning komen daar bij kijken? In welke mate worden het persoonlijke leven en de seksualiteit erdoor beïnvloed? Tot welk punt zijn we de erfgenamen van de subjectieve verstandhouding met het werk van onze ouders? Wat geven we door aan onze kinderen? Deze bundel is een inleiding tot de psychodynamiek van het werk en biedt een historische schets van deze nieuwe discipline. De belangrijkste concepten ervan komen er in aan bod. Het is een essentieel instrument voor psychologen, psychiaters, arbeidsgeneesheren en maatschappelijk werkers maar ook voor syndicalisten, opleiders en bedrijfsconsultants.

Trefwoorden: gezondheid - ongeval - depressie - - -

Fiche: 154
(référence 2ref_31)

Titel: Le nouvel ordre prolétaire. Le modèle social français face à l'insécurité économique

Auteur(s): J. Rigaudiat

Tijdschrift: Autrement, , , 2007

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

In een compromisloos portret van het Frankrijk van vandaag breekt de auteur de quasistilte over de massale verarming van onze maatschappij. Aan de hand van een diepgaande analyse legt hij een realiteit bloot die ver af staat van de cijfers die in dit verband steeds naar voor worden geschoven. Zijn werk is als een vuistslag. De proletarische leefomstandigheden van weleer zijn voor een deel van de bevolking vandaag opnieuw harde realiteit. In Frankrijk, gewis, maar zeer zeker ook elders in Europa. Dit werk omvat een internationaal onderzoek dat deze stelling bevestigt door het Deense maatschappijmodel uiteen te halen, dat volgens de auteur de oorzaak is van een werkloosheid van bijna 20%. Dit werk maakt de balans op van het Deense model en biedt daarbij alternatieve ideeën aan die enkel nog een zekere politieke wil vergen om ze tot uitvoer te brengen.

Trefwoorden: flexibiliteit - stress - beleid - arbeidsomstandigheden - -

Fiche: 155
(référence 2ref_32)

Titel: Travail et fragilisation

Auteur(s): H. Poltier, A. Guénette, A/-M. Henchoz

Tijdschrift: Editions Payot Lausanne, , , 2004

Type van document: boek

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Het hedendaagse individu is verzwakt in zijn statuut en in zijn kennis, staat voortdurend bloot aan een herdefiniëring van zijn werk en is daarom steeds minder in staat om zich te verzekeren van zijn maatschappelijke identiteit door een professionele identiteit, en dat terwijl er van hem een steeds grotere professionele betrokkenheid wordt gevraagd. Hoe het hoofd bieden aan een explosieve cocktail: enerzijds, een toenemende uitwendigheid van het individu met betrekking tot de missie die het volbrengt en waar het ook steeds verder van af staat en, anderzijds, de vereiste, bepaald door de imperatieven van de rendabiliteit, van zijn totaal engagement in de realisatie van zijn werk, waarvan hij trouwens weet dat hem dat van de ene dag op de andere dag kan worden ontnomen wegens een of andere herstructurering van het arbeidsproces of als gevolg van collectieve ontslagen. Aan de hand van een veelheid van disciplinaire oogpunten gaande van de arbeidspsychologie tot de transformatie van de arbeidsorganisatie, met daartussen nog de arbeidsgeneeskunde, de arbeidspedagogie en -sociologie, nemen de bijdragen die verzameld zijn in dit werk de recente mutaties in het werk onder de loep.

Trefwoorden: gezondheid - loopbaaneinde - charge psychosociale - intensifiëring - -

Fiche: 156
(référence 2ref_33)

Titel: Départs en retraite et "travaux pénibles"
Auteur(s): G. Lasfargues
Tijdschrift: CEE Rapport de recherche, 19, , 2005
Type van document: verslag
Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De gezondheidstoestand van de werknemers op het einde van hun actieve loopbaan en erna hangt af van de arbeidsomstandigheden en meer in het algemeen van de zwaarte van het geleverde werk. Sommige voorbeelden van "zwaar werk" kunnen op lange termijn onomkeerbare gevolgen hebben op de gezondheid. We denken daarbij aan werk met wisselende uurschema's of nachtwerk, bandwerk of werk volgens een opgelegd ritme, verladingswerk; maar ook in het algemeen aan de fysieke zwaarte van het werk, of aan de blootstelling aan giftige en kankerverwekkende stoffen. Naar gelang van de situatie, zijn de gevolgen voor de gezondheid, in termen van de stijging van het aantal ziekte- en sterfgevallen, goed meetbaar voor de belangrijkste doodsoorzaken zoals de hart- en vaatziekten of kanker, voor de oorzaken van de vermindering van de levensverwachting zonder incapaciteit, van vroegtijdige veroudering of van verandering van de levenskwaliteit op hoge leeftijd. Deze objectieve last zou prioritair in aanmerking genomen moeten worden in de hypothese van compensaties voor mensen die aan het eind van hun beroepsleven zijn gekomen en op een bestendige manier zijn onderworpen geweest aan dit soort "zwaar werk".

Trefwoorden: gezondheid - arbeidsomstandigheden - intensifiëring - vervroegde uittreding - -

Fiche: 157

(référence 2ref_34)

Titel: Conditions de travail, santé et aspirations à la retraite

Auteur(s): CREAPT

Tijdschrift: CEE Rapport de recherche, 18, , 2004

Type van document: verslag

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Doelstelling van dit rapport is de denkoefeningen voeden met betrekking tot de concrete praktijken omtrent de stopzetting van de activiteit en tot de systemen die de basis vormen van deze praktijken, van de kant van de werknemers en de werkgevers, waarbij voorrang wordt gegeven aan de problematiek van de gezondheid op het werk. De vier eerste hoofdstukken bieden een ruime benadering van dit thema, en doen vaak een beroep op kwantitatieve gegevens. De vier andere spitsen zich daarentegen toe op de bijzondere beroepen, en zelfs op de individuele situaties waar bepaalde professionelen het hoofd aan moeten bieden in de praktijk.

Trefwoorden: gezondheid - loopbaaneinde - arbeidsomstandigheden - vervroegde uittreding - -

Fiche: 158

(référence 2ref_35)

Titel: Enquête "Santé et vie professionnelle après 50 ans"

Auteur(s): A.F. Molinié

Tijdschrift: CEE Rapport de recherche, 26, , 2005

Type van document: verslag

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit document stelt een reeks sectorale fiches voor die werden gerealiseerd op basis van de Franse studie "Gezondheid en beroepsleven na 50 jaar (SVP50)". Deze fiches willen informatie verschaffen op drie hoofddomeinen. Het eerste heeft betrekking op een aantal retrospectieve gegevens aangaande de beroepsloopbanen en het voorbije werk van de werknemers die vandaag de kaap van de vijftig hebben overschreden. Het tweede draait rond de evaluaties van de moeilijkheden die werden ondervonden, met name aan de hand van waarderingen die de werknemers hebben over hun werk, over de zin ervan en over hun verlangens inzake de pensioenleeftijd. Het derde heeft betrekking op elementen die betrekking hebben op de gezondheid op het werk van de vijftigjarigen.

Trefwoorden: gezondheid - loopbaaneinde - arbeidsomstandigheden - - -

Fiche: 159

(référence 2ref_36)

Titel: L'impact des conditions de travail sur la santé: une expérience méthodologique

Auteur(s): T. Coutrot, L. Wolff

Tijdschrift: CEE Rapport de recherche, 23, , 2005

Type van document: verslag

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit werk heeft zich tot doel gesteld om op een systematische manier de prestaties te vergelijken van de zogeheten "naïeve" modellen, waarbij de prevalentie van de gezondheidsproblemen enkel wordt verklaard door de huidige kenmerken van het werk van de werknemers, met de meer strikte modellen op theoretisch vlak, met inbegrip van een historiek van bepaalde voorbije werkervaringen (retrospectieve statistische modellen), of waarbij de impact wordt bestudeerd (in plaats van de prevalentie) van de stoornissen op grond van ofwel de blootstelling op de begindatum (longitudinale modellen), ofwel op grond van de evolutie van de blootstelling (dynamische modellen).

Trefwoorden: gezondheid - arbeidsomstandigheden - - -

Fiche: 160
(référence 2ref_37)

Titel: Les évolutions de la santé au cours de la vie professionnelles: altération, préservation, construction

Auteur(s): CREAPT

Tijdschrift: CEE Rapport de recherche, 27, , 2005

Type van document: verslag

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Het menselijke organisme verandert in de loop der jaren. Men kan niet uitgaan van de veronderstelling dat de functionele staat van een individu onveranderlijk blijft gedurende zijn hele professionele loopbaan. Deze evoluties, die vaak gematigd zijn tijdens het beroepsleven, zijn zeer verschillend van persoon tot persoon en naar gelang van de bestudeerde functie, en kunnen worden versterkt, afgezwakt of aan het licht worden gebracht door het werk zelf. De sociale context (hervorming van de modaliteiten rond het stopzetten van de beroepsactiviteit, onderhandelingen over de zwaarte van het werk, nieuwe problemen inzake rekrutering omwille van arbeidsomstandigheden...) versterkt het belang van een onderzoek dat oog heeft voor deze relaties op lange termijn tussen werk en gezondheid. We merken namelijk dat de "beschermende" regelsystemen die ervoor zorgden dat de ouderen relatief uit de tocht bleven wat bepaalde vereisten van het werk betreft, steeds moeilijker in de praktijk te brengen zijn, door de toename van het aantal werknemers en de evolutie van de voorwaarden voor de organisatie van het werk. De arbeidsgeneesheren hebben het trouwens steeds moeilijker om oplossingen te vinden waardoor werknemers aan de slag kunnen blijven wanneer ze te kampen hebben met gezondheidsproblemen, dankzij de inrichting van de werkposten, reffectaties... terwijl de mogelijkheden om vroegtijdig uit de activiteit te stappen in financieel aanvaardbare omstandigheden sterk beperkt zijn.

Trefwoorden: gezondheid - longitudinaal - - - -

Fiche: 161
(référence 2ref_38)

Titel: Transmission des savoirs professionnels en entreprise

Auteur(s): CREAPT

Tijdschrift: CEE Rapport de recherche, 35, , 2006

Type van document: verslag

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De overdracht van vakkennis binnen de ondernemingen is een interessante thematiek vanuit drie oogpunten. Ten eerste, de noodzaak om het huidige debat aan te gaan rond generatievernieuwing, die alle werksmilieus aanbelangt, omdat de eerste cohorten van de "baby-boomgeneratie" de eindeloopbaan bereiken. Ten tweede dient te worden nagedacht over de invloeden van de beleidslijnen inzake het beheer van de flexibiliteit op de problematiek van de opleiding. Ten derde, de dringende noodzaak om aan te tonen dat het aanleren van een stiel, het behouden van een werkpost het resultaat zijn van een lang en complex proces, dat niet alleen betrekking heeft op de opgeleide maar ook op het arbeidscollectief. In deze context leidt de overdracht van kennis en knowhow tot het opnieuw in twijfel trekken van de arbeidsorganisatie, wordt gewezen op de collectieve dimensie van het probleem en worden de vaak aanzienlijke gebreken inzake opleiding onderstreept, in het bijzonder met betrekking tot de inhoud van het werk. Voortbouwen op deze dimensies veronderstelt een pluridisciplinaire denkoefening en het is precies in dit perspectief dat het rapport werd opgebouwd.

Trefwoorden: arbeidsomstandigheden - intensifiëring - management - - -

Fiche: 162
(référence 2ref_39)

Titel: Ages, santé, travail: quelles évolutions?

Auteur(s): CREAPT

Tijdschrift: CEE Rapport de recherche, 37, , 2007

Type van document: verslag

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit rapport is de balans van vijftien jaar onderzoek van het Franse onderzoeks- en studiecentrum CREAPT. Een en ander draaide erom inzicht te verwerven in de transformaties in de arbeidswereld vanuit een pluridisciplinair perspectief. Een specifiek gezichtspunt maakt het mogelijk om deze transformaties opnieuw te kaderen op grond van de veroudering op het werk, met name aan de hand van thematieken zoals de onstabiliteit van de maatschappelijke beleidslijnen inzake eindloopbanen, de instandhouding van praktijken om ouderen aan de kant te laten staan in de ondernemingen, de instandhouding van een sterk streven naar een vervroegde pensionering. Ook evoluties in het werk, met fysieke verplichtingen die aanzienlijk blijven, en met de uitbreiding van vele vormen van "reactief productivisme": Glijdende uren, urgentiewerk, frequente reorganisaties...tal van kenmerken die ouder wordende werknemers mogelijk voor specifieke problemen doen komen te staan.

Trefwoorden: gezondheid - loopbaaneinde - arbeidsomstandigheden - intensifiëring -

-

Fiche: 163

(référence 3ref_1)

Titel: Les chômeurs de longue durée de plus de 45 ans: entre exclusion et réflexivité

Auteur(s): D'Amours M., Lesemann F., Deniger M.A, Shragge E.

Tijdschrift: Lien social et politiques RIAC, 42, 121-133, 1999

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

In dit artikel worden enkele resultaten gegeven van een onderzoek naar de levensloop van 30 mannen en vrouwen boven de 45, voornamelijk arbeiders, die tussen hun 40e en 55e hun laatste relevante job zijn kwijtgeraakt en sinds 5 à 10 jaar werkloos zijn. 26 personen waren nog steeds werkloos toen de interviews werden gehouden en de meesten van hen kregen een sociale uitkering. Het artikel bestaat uit vier delen. In het eerste deel wordt de problematiek van langdurige werkloosheid geschetst, voornamelijk bij de steekproef. Het tweede deel belicht de evolutie van bepaalde economische, relationele en symbolische dimensies, als de periode van werkloosheid blijft aanhouden. Het derde deel gaat na hoe langdurige werkloosheid ervaren wordt, met een focus op de interactie tussen de dimensies integratie, strategie en subjectiviteit. In het vierde en laatste deel wordt deze ervaring beschouwd als het resultaat van een wisselwerking tussen de druk van de normen en structurele verplichtingen enerzijds en het strategisch denkvermogen van de individuen anderzijds.

Trefwoorden: arbeidsmarkt - discriminatie - zelfrespect - vervroegde uittreding - -

Fiche: 164

(référence 3ref_2)

Titel: On ne vieillit plus aujourd'hui de la même façon qu'hier

Auteur(s): Ulysse P-J., Lesemann F.

Tijdschrift: Lien social et politiques RIAC, 38, 31-49, 1997

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De sociologische verschuivingen die zich in de voorbije dertig tot veertig jaar hebben voorgedaan, zijn nauwelijks doorgedrongen in het sociale beleid: dat is immers gebaseerd op een stabiliteit van de algemene leeftijdsgrens en maakt geen onderscheid tussen chronologische vergrijzing, maatschappelijke vergrijzing en biologische vergrijzing. Dit artikel geeft een kort literatuuroverzicht over dit onderwerp. Meer specifiek wordt getracht een nauwkeuriger beeld te vormen van de demografische, economische en sociale veranderingen die zich de voorbije decennia hebben voorgedaan in de processen en omstandigheden van de vergrijzing.

Trefwoorden: gezondheid - beleid - economisch aspect - - -

Fiche: 165
(référence 3ref_3)

Titel: La retraite au quotidien
Auteur(s): Loriaux M., Remy D.
Tijdschrift: De Boeck, , , 2006
Type van document: boek
Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit werk is gebaseerd op een enquête bij een steekproef van 1600 personen tussen 50 en 75 jaar. Wat dit werk zo anders maakt, is dat het ouder worden en ouderen niet beschouwt als gedoemd of armzalig, maar een uitgesproken positief standpunt inneemt en de nadruk legt op alles wat ouderen nog te bieden hebben.

Trefwoorden: demografie - welzijn - vervroegde uittreding - - -

Fiche: 166
(référence 3ref_4)

Titel: La composition du revenu en période de retraite anticipée: le cas des Canadiens âgés de 55 à 64 ans entre 1982 et 1997

Auteur(s): Crespo S.

Tijdschrift: Cahiers québécois de démographie, vol.32 n°1, 107-138, 2003

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Sinds een jaar of twintig worden steeds meer arbeiders tussen 55 en 64 jaar op brugpensioen gestuurd omwille van structurele wijzigingen op de arbeidsmarkt en in het pensioenbeleid. Maar er is weinig bekend over het effect van deze wijzigingen op de inkomsten en bronnen van inkomsten voor deze leeftijdsgroep. Aan de hand van chronologische gegevens van 1982 tot 1997 wil deze beschrijvende analyse nagaan hoe de bronnen van inkomsten hebben bijgedragen tot de evolutie van het reële netto-inkomen van mannen en vrouwen tussen 55 en 64 jaar in Canada. Het inkomen wordt op twee manieren bekeken: het gemiddeld niveau en de ongelijkheid, gemeten door de Gini-index. Daaruit blijkt dat deze wijzigingen een belangrijke rol hebben gespeeld in de evolutie van het reële netto-inkomen in de loop van die periode, maar dat het effect algemeen genomen positiever is voor vrouwen, hoewel het inkomen van vrouwen nog steeds beduidend lager ligt dan dat van mannen. Het gemiddeld netto-inkomen van vrouwen is gestegen, in tegenstelling tot dat van mannen, en de ongelijkheid is afgenomen.

Trefwoorden: loopbaaneinde - demografie - economisch aspect - vervroegde uittrekking - -

Fiche: 167
(référence 3ref_5)

Titel: Le chômage de longue durée des travailleurs et travailleuses de 45 ans et plus: expériences individuelles, stratégies d'entreprise et politiques publiques

Auteur(s): D'Amours M., Lesemann F., Deniger M.A, Shragge E.

Tijdschrift: INRS, , 89p., 1998

Type van document: onderzoek verslag

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit document is gebaseerd op een onderzoek naar het proces dat arbeiders van 45 jaar en ouder die langdurig werkloos zijn, in een situatie van professionele en sociale uitsluiting kan doen belanden. Die uitsluiting wordt beschouwd als het resultaat van complexe interacties tussen bedrijven in een macrostructurele context, gekenmerkt door de omschakeling van de productiemethodes, een pensioenbeleid dat bijdraagt tot een driedelige indeling van de levenscyclus en het verouderingsproces, en individuen die sterk of minder sterk verankerd zijn in diverse maatschappelijke weefsels, over ongelijke capaciteiten beschikken en afhankelijk zijn van de beschikbare hulpmiddelen.

Trefwoorden: arbeidsmarkt - discriminatie - zelfrespect - vervroegde uittreding - -

Fiche: 168

(référence 3ref_6)

Titel: La sortie anticipée d'activité des travailleurs et travailleuses de 45 à 64 ans

Auteur(s): D'Amours M., Lesemann F.

Tijdschrift: INRS, , 50p, 1999

Type van document: onderzoek verslag

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit document geeft een samenvatting van de problematiek van werkloosheid bij arbeiders tussen 45 en 64 jaar en stelt alternatieven voor. Dit op basis van vijf technische fiches opgesteld door het INRS en een statistisch portaal. Deze fiches zijn gebaseerd op een uitgebreid overzicht van de wetenschappelijke documentatie over de situatie van ouder wordende arbeiders in Quebec, Canada en in de grootste OESO-landen. De samenvatting is onderverdeeld in zes secties: de plaats van arbeiders vanaf 45 jaar die werken, werkloos zijn en niet actief zijn; de mechanismen van uitsluiting van arbeiders vanaf 45 jaar in Quebec en Canada; het aan het werk houden en uitsluiten van arbeiders vanaf 45 jaar in Frankrijk, Japan, Nederland en de VS; de oorzaken van brugpensioenen; de nadelige effecten van brugpensioenen en onderzoek naar een mogelijkheid tot verandering.

Trefwoorden: loopbaaneinde - beleid - arbeidsmarkt - discriminatie - vervroegde uittreding -

Fiche: 169
(référence 3ref_7)

Titel: Le passage de l'emploi salarié typique à des formes de travail atypique chez des travailleurs de plus de 45 ans

Auteur(s): D'Amours M.

Tijdschrift: INRS, , 109p, 2002

Type van document: onderzoek verslag

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit document is gebaseerd op een onderzoek naar de overgangen en, meer bepaald, de trajecten van werknemers ouder dan 45 jaar die hun baan hebben verloren of opgezegd en hebben gekozen voor een atypische vorm van onbezoldigde arbeid of bezoldigde arbeid. Deze studie omvat de volgende domeinen: inkomen en sociale zekerheid, de centrale rol van arbeid en de professionele identiteit. Er werden vijf profielen onderscheiden. Voor de eerste groep vormt atypische arbeid een overgang tussen de carrière en de pensionering. Voor de tweede is dit een stimulerende manier om professionele vaardigheden te benutten. Voor de derde krijgt dit de betekenis van een werkproject waar sterk in geïnvesteerd is, zowel op materieel als op emotioneel vlak. Voor een vierde groep, die ook getroffen wordt door de slechte economische situatie, is dit een gevolg van de moeilijke zoektocht naar werk of een vorm van bescherming tegen uitsluiting van bezoldigde arbeid. Voor een vijfde en laatste groep gaat dit gepaard met een grote materiële onzekerheid en verlies van betekenis.

Trefwoorden: flexibiliteit - arbeidsmarkt - mobiliteit - economisch aspect - -

Fiche: 170
(référence 3ref_8)

Titel: Le vieillissement en emploi: le cas d'une entreprise du secteur des services financiers

Auteur(s): Tourville Y.

Tijdschrift: INRS, , 104p, 2003

Type van document: onderzoek verslag

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De dienstensector heeft de voorbije tien jaar ook veel veranderingen gezien. De activiteiten zijn meer gericht op commerciële functies en grotendeels gebaseerd op nieuwe technologieën. Zo zijn financiële instellingen geneigd om een strategie te volgen waarbij oudere werknemers met een administratieve functie op pensioen worden gestuurd. Dit onderzoek wil de kwestie van vergrijzing op het werk belichten volgens de professionele categorieën van een bedrijf in de financiële dienstensector. Deze studie wil niet alleen terugvallen op basisprincipes inzake organisatorische structuur en dynamiek, maar vooral aan de hand van een strategische analyse meer te weten komen over de visies en strategieën van oudere werknemers die geconfronteerd worden met vergrijzing op het werk, afhankelijk van hun positie in de organisatie. De nadruk ligt meer specifiek op de machtsverhoudingen van deze actoren om de nieuwe onzekerheden binnen de organisatie onder controle te houden. Er werden semi-gestructureerde interviews gehouden met alle beroepscategorieën. De resultaten wijzen uit dat de visies en strategieën van oudere werknemers die geconfronteerd worden met vergrijzing verschillen afhankelijk van de beroepscategorie. Sommigen zien leeftijd als een voordeel, terwijl dit voor anderen een moeilijk te overwinnen struikelblok is. Deze verschillen kunnen verklaard worden door het niveau van controle dat de oudere werknemers hebben over de onzekerheden binnen het bedrijf. Oudere werknemers met technologische en commerciële functies hebben zich meer aangepast aan de feitelijke en geanalyseerde vereisten van de werkomgeving dan oudere werknemers in administratieve sectoren.

Trefwoorden: discriminatie - economisch aspect - management - - -

Fiche: 171
(référence 3ref_9)

Titel: Le vieillissement au travail: le cas d'une entreprise de presse écrite au Québec

Auteur(s): P trin A.

Tijdschrift: INRS, , 51p, 2003

Type van document: onderzoek verslag

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit onderzoek is gericht op de communicatiesector en meer specifiek op de dagbladders in Quebec. Er werd geopteerd voor een strategische analyse van de organisaties die de organisatie beschouwt als een maatschappelijk systeem dat geïntegreerd is in de omgeving en wordt opgebouwd door de interacties tussen de verschillende actoren. Die maken keuzes en passen strategieën toe. De organisatie wordt dus gezien als een open systeem waarbij de actor een zekere speelruimte heeft omdat de organisatie hem nooit helemaal inperkt. Hij is dus zeker geen onderworpen en passief individu dat te maken krijgt met een strikte en gesloten organisatie waar hij volledig buiten staat. De organisatie is eerder een plek waar hij zich kan ontplooiën, zijn lot in eigen handen kan nemen en persoonlijke voldoening kan vinden. De organisatie waarvan sprake in dit onderzoek wordt geanalyseerd op basis van twee organisatiestructuren, namelijk een professionele bureaucratie en een mechanistische bureaucratie. De analyse is gebaseerd op halfgerichte gesprekken over de volgende thema's: de herstructurering van de onderneming, de identificatie van de ouder wordende werknemer, de veranderingen veroorzaakt door jonge werknemers; de generatieverhoudingen, de aanpassingen van het werk met het oog op de ouder wordende werknemers; de rol van directie en vakbond.

Trefwoorden: discriminatie - economisch aspect - management - - -

Fiche: 172

(référence 3ref_10)

Titel: Guide de gestion prévisionnelle de ma main d'œuvre vieillissante

Auteur(s): Lagacé C., Brûlotte C., Lesemann F.

Tijdschrift: INRS, , 104p, 2003

Type van document: onderzoek verslag

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit document is samengesteld uit fiches omtrent de personeelsplanning voor ouder wordende arbeiders. In de eerste fiche wordt dieper ingegaan op enkele mythes over oudere werknemers. De volgende fiches gaan over personeelsplanning en het aan het werk houden van oudere werknemers. Dan volgen fiches over de aanpassing en inkrimping van de arbeidsuren en ook over halftijds brugpensioen. Daarna werden fiches opgesteld over de opleiding van oudere werknemers.

Trefwoorden: absentisme - beleid - opleiding - stereotype - vervroegde uittreding -

Fiche: 173
(référence 3ref_11)

Titel: Les travailleurs hautement qualifiés dans le contexte du vieillissement au travail

Auteur(s): Lesemann F., Beausoleil J., Crespo S.

Tijdschrift: INRS, , 56p, 2003

Type van document: onderzoek verslag

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De doelstelling van deze studie ligt in de lijn van de kenniseconomie en meer specifiek van de eventuele langere tewerkstelling van oudere, gekwalificeerde werknemers met het oog op het gevreesde tekort aan gekwalificeerd personeel. Kwalificatie wordt in deze studie op een verkennende manier benaderd, vooral verwijzend naar de kenmerken van de tewerkstelling en de scholing in een kenniseconomie, maar trachtend om ook rekening te houden met de kwalitatieve aspecten van de competenties en kwalificaties die verwacht worden van de werknemers. Hoewel over dit onderwerp nog weinig gegevens beschikbaar zijn, hebben de auteurs zich gebaseerd op Amerikaanse cijfers. In die zin is dit een verkennende studie: op basis van de weinige beschikbare gegevens, wordt getracht een opkomend fenomeen te identificeren en documenteren. Daarom zullen de auteurs het onderwerp van de studie eerst in een context plaatsen en daarna een stand van zaken opmaken van de beschikbare statistieken alvorens oplossingen aan te reiken om oudere hoog gekwalificeerde werknemers aan het werk te houden.

Trefwoorden: demografie - beleid - - - -

Fiche: 174
(référence 3ref_12)

Titel: Vieillissement et travail en hauteur. Etude réalisée dans le secteur du bâtiment et des travaux publics

Auteur(s): Marcelin M., Millanvoye

Tijdschrift: Travail et emploi, 15, 75-83, 1983

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit artikel gaat over arbeidsongevallen als gevolg van valpartijen en is gebaseerd op informatie uit de bouwsector. Er werden tien bouwterreinen bezocht om gegevens te verzamelen over de gevaarlijke activiteiten, de ervaren moeilijkheden, de organisatie van het bouwterrein en de weersomstandigheden. De resultaten tonen aan dat met de leeftijd de vermoeidheid en de beweeglijkheid toeneemt net als de hoogtevrees. Er worden individuele strategieën gehanteerd om deze tekortkomingen te compenseren. Vooral de stellingen worden breder gemaakt.

Trefwoorden: fysieke activiteit - reactietijd - performance - zintuigen - achteruitgang - ongeval

Fiche: 175

(référence 3ref_13)

Titel: Une gestion "offensive" de la préretraite progressive

Auteur(s): Charpentier P., Galtier B.

Tijdschrift: Travail et emploi, 75, 85-96, 1998

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Halftijds brugpensioen, vaak defensief gebruikt als er jobs op het spel staan, kan ook een flexibele overgangmaatregel zijn in de bedrijfscultuur. Het is deze situatie die in dit artikel beschreven wordt. De ondervraagde bedrijven maken gebruik van halftijds brugpensioen om de leeftijdspiramide weer in evenwicht te brengen en de loonmassa te beperken, een betere kwalitatieve en kwantitatieve herschikking door te voeren van het personeelsbestand en in te spelen op de vraag van bepaalde werknemers. Het feit dat de bedrijven niet verplicht zijn om halftijdse brugpensioenen voor elke post te compenseren met banen of zelfs om een compensatie te voorzien in dezelfde vestiging maakt diverse herschikkingen mogelijk: vervanging van overbodige competenties door nieuwe competenties, overschakeling van bepaalde personeelsleden van voltijds naar halftijds werk of omgekeerd of hulp bij overplaatsingen. Maar halftijds brugpensioen slaagt niet in zijn functie van kennisoverdracht omdat de vertrekkende werknemers zelden in contact komen met de nieuwe werknemers. Toch worden soms pogingen ondernomen om de kennis van oudere werknemers te formaliseren en die over te dragen.

Trefwoorden: loopbaaneinde - beleid - vervroegde uittreding - - -

Fiche: 176
(référence 3ref_14)

Titel: Travailleurs vieillissants et marché du travail en Europe

Auteur(s): Guillemard A.M.

Tijdschrift: Travail et emploi, 57, 60-79, 1993

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De verhouding tussen werk en vergrijzing is de voorbije jaren in Europa grondig gewijzigd. We worden geconfronteerd met een massale daling van activiteit na 55 jaar en de pensionering wordt geleidelijk vervangen door diverse mechanismen om een oplossing te vinden voor het vertrek van oudere werknemers uit de arbeidsmarkt, wat vragen doet rijzen over de efficiëntie van de maatregelen die in veel Europese landen genomen zijn om de pensioenleeftijd op te trekken. De Twaalf hebben heel uiteenlopende institutionele oplossingen doorgevoerd om hier een regeling voor te treffen en A.M. Guillemard stelt een nauwkeurige typologie voor. De genomen maatregelen gaan van de toepassing van systemen voor werkloosheids- of invaliditeitsverzekering tot maatregelen ad hoc, zoals brugpensioen.

Trefwoorden: loopbaaneinde - demografie - beleid - internationale vergelijkingen - -

Fiche: 177
(référence 3ref_15)

Titel: La traque des dérives: expérience et maîtrise du temps, les atouts des anciens dans une tâche d'autocontrôle

Auteur(s): Pueyo V.

Tijdschrift: Travail et emploi, 84, 63-73, 2000

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De kwestie van het aan het werk houden van oudere werknemers, vaak verdrongen door de hoge werkloosheid, is weer actueel omdat we ons bewust worden van de ervaring die verloren gaat of ons zorgen maken over de economische toekomst van de gepensioneerden. Over deze kwestie gaat het artikel van ergonoom Valérie Pueyo. Ze beschrijft de resultaten van een grondige analyse van de werkwijze, het timemanagement en de relationele netwerken van jonge en minder jonge werknemers die dezelfde functie uitoefenen: controle van stalen spoelen in een walserij. Ze wijst erop dat de ouderen twee strategieën hanteren: ze kijken vooruit en grijpen vroegtijdig correctief in, op basis van hun ervaring, en hebben de neiging hun krachten te sparen, terwijl de jongeren reactiever werken. Als de ouderen er, dankzij deze strategieën, in slagen om te blijven werken in een heel veeleisende werkomgeving, is dat ook omdat de wijzigingen in de organisatie niet heel abrupt zijn doorgevoerd en het arbeiderscollectief intact hebben gehouden. Dit zijn vaststellingen die zowel betrekking hebben op het change management als op de aanpassing van de arbeidsomstandigheden om de samenwerking tussen werknemers van verschillende leeftijden te vergemakkelijken.

Trefwoorden: arbeidsomstandigheden - mobiliteit - fysieke activiteit - snelheid - preventie -

Fiche: 178
(référence 3ref_16)

Titel: Technologies nouvelles et travailleurs anciens: le cas de l'informatique de bureau

Auteur(s): Marquié J.C., Baracat B.

Tijdschrift: Travail et emploi, 54, 34-49, 1992

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Algemeen wordt aangenomen dat leeftijd een negatieve invloed heeft op het vermogen om zich aan te passen aan technologische veranderingen en vooral aan de informatica. Is dat gegrond? Een enquête afgenomen door de twee auteurs bij 620 kantoorbedienden toont aan dat de realiteit genuanceerder is. Leeftijd alleen is veel minder doorslaggevend dan we zouden denken. Belangrijker dan de invloed van de leeftijd lijkt de anciënniteit in de dienst en de functie. Nog een belangrijke vaststelling is dat de terughoudendheid om informatica te gebruiken, afneemt met het effectieve gebruik ervan. Opleiding, de houding ten opzichte van de evolutie van de functie, de arbeidsomstandigheden, de ergonomie van de werkposten en het concentratieniveau zijn ook niet te verwaarlozen factoren. De bewijsvoering wordt onderbouwd met een tweede enquête over de invloed van de opleidingsvormen op de cognitieve processen die nogmaals bevestigt dat leeftijd een invloed heeft op de houding ten opzichte van informatica.

Trefwoorden: discriminatie - leerproces - cognitief aspect - - -

Fiche: 179

(référence 3ref_17)

Titel: Santé, conditions de travail et cessation d'activité des salariés âgés

Auteur(s): Derriennic F., Saurel-Cubizolles M.J., Monfort C.

Tijdschrift: Travail et emploi, 96, 37-53, 2003

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit artikel legt de resultaten voor van een Franse enquête naar de redenen van vervroegde uittreding uit de arbeidsmarkt. Doen die uittredingen zich voor bij alle werknemers zonder onderscheid, enkel te verklaren door economische variabelen in verband met verschuivingen in de activiteitensectoren. Of zijn de uittredingen uit het beroepsleven ook gebonden aan specifieke factoren in verband met de arbeidsomstandigheden en de persoonlijke kenmerken van de werknemers, op sociaal vlak of wat de gezondheid betreft? Dit artikel is gebaseerd op de ESTEV-enquête die precieze antwoorden tracht te geven op al deze vragen.

Trefwoorden: gezondheid - loopbaaneinde - arbeidsomstandigheden - vervroegde uittreding - -

Fiche: 180
(référence 3ref_18)

Titel: Paradigmes d'interprétation de la sortie anticipée d'activité des salariés vieillissants

Auteur(s): Guillemand A.M.

Tijdschrift: Travail et emploi, 63, p.4-22, 1995

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

De auteur stelt een theoretische bespreking voor over de meest gebruikte verklaringen voor het algemene fenomeen van de vervroegde uittreding uit de arbeidsmarkt. Daarbij kiest ze niet voor een nationaal perspectief, maar voor een internationaal vergelijkend onderzoek. In dit literatuuroverzicht worden drie belangrijke verklaringen voorgesteld. De eerste zoekt een verklaring in het sociale zekerheidsstelsel waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de benadering van de individuele beslissing gebaseerd op de theorie van de rationele keuze waarbij de sociale zekerheidsinstellingen een aantrekkende of afwijzende rol spelen, en de structurele benadering van de invloed van de sociale zekerheidsinstellingen waarbij de vervroegde uittreding niet enkel een individuele rationele keuze is, maar ingegeven wordt door een beleid dat gevoerd wordt door de instellingen en waarbij de Staat een sleutelrol speelt. Een tweede verklaring houdt rekening met de toestand op de arbeidsmarkt en de toenemende werkloosheid, alsook met de wijziging in de loonverhoudingen en variabele factoren, zoals leeftijd, loon en productiviteit die de toename van de vervroegde uittreding kunnen verklaren. Hier is de literatuurlijst korter omdat de auteur de voorkeur geeft aan analyses die de verklaring voor het fenomeen van de vervroegde uittreding zoeken op de arbeidsmarkt en niet in de vergrijzing van de arbeidskrachten in het kader van de theorieën van de arbeidsmarkt. De derde verklaring, rekening houdend met de impact van de staatsinstellingen in de verzorgingsstaten op de productie en structurering van de levenscycli, geeft een globale interpretatie van de vervroegde uittreding van ouder wordende werknemers door een analyse te maken van de wisselwerking tussen de sociale zekerheid, de arbeidsmodellen en de sociale organisatie van de levenscyclus. Als we de lijn van die verklaringen willen doortrekken, moeten we inzicht krijgen in de handelwijzen en de bepaling en opbouw van de leeftijd van de bedrijfsmedewerkers in deze globale interpretatie.

Trefwoorden: loopbaaneinde - beleid - internationale vergelijkingen - vervroegde uittreding - -

Fiche: 181
(référence 3ref_19)

Titel: Gestion des âges et flexibilité du marché du travail

Auteur(s): Marchand O.

Tijdschrift: Travail et emploi, 100, 59-67, 2004

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Tien jaar geleden heeft Olivier Marchand het Franse model van de arbeidsmarkt beschreven: dat van een verdeling van het werk tussen generaties waarbij de overheid zorg draagt voor de jongeren en de oudere werknemers als die uitgesloten worden van de arbeidsmarkt. Tien jaar later wordt dit model geanalyseerd in het licht van de nieuwe statistische methodes en de interpretatie van de resultaten: de internationale vergelijking wordt uitgebreid tot de vijftien landen die voor mei 2004 deel uitmaakten van de Europese Unie, de VS, Canada, Japan en Australië. Het artikel benadrukt de beperkingen van dit type van analyse omwille van de complexe trajecten en de evolutie van de Europese doelstellingen. Opnieuw worden de traditionele verklaringen in vraag gesteld. De auteur gaat dieper in op de aanwervingsstrategie n van de bedrijven en de werkwijzen van de arbeidsmarkt, die onstabiel lijken, met een polarisatie van de jongeren op de externe markten.

Trefwoorden: beleid - economisch aspect - internationale vergelijkingen - - -

Fiche: 182
(référence 3ref_20)

Titel: Les entreprises et le vieillissement de leur personnel

Auteur(s): Le Minez S.

Tijdschrift: Travail et emploi, 63, 23-40, 1995

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Er is weinig gepubliceerd over de omvang en de perceptie van het fenomeen van de vergrijzing op micro-economisch niveau en met name op het niveau van de onderneming. Hoe vertaalt de vergrijzing van de totale bevolking zich op dit niveau? Wat is het verband tussen leeftijd en anciënniteit binnen eenzelfde bedrijf? Is leeftijd een criterium in personeelsbeheer? Wat is de perceptie ten aanzien van vergrijzing, strookt die met de realiteit van het fenomeen in het bedrijf? 2100 bedrijven werden ondervraagd om een antwoord te vinden op deze vragen. Eerste, misschien wel verrassende, resultaat is dat de leeftijdsstructuur maar in een beperkt aantal grote bedrijven uit balans is. Ten tweede staat het beeld men heeft van vergrijzing van de ondervraagde verantwoordelijken grotendeels los van de objectieve leeftijdsgegevens in het bedrijf; de perceptie hangt samen met productiviteits- en aanpassingsproblemen. Tot slot blijkt dat de methodes van personeelsbeheer, al naar gelang die gebaseerd zijn op de interne of de externe markt, overeenstemmen met gedifferentieerde leeftijds- en anci nniteitstructuren.

Trefwoorden: economisch aspect - management - - - -

Fiche: 183
(référence 3ref_21)

Titel: Dynamique sociale et cessations anticipées d'activité

Auteur(s): Guillemand A.M.

Tijdschrift: Travail et emploi, 15, 15-30, 1983

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

In de loop van de jaren 70 en in het begin van de jaren 80 werd het tewerkstellingsbeleid ten opzichte van ouder wordende werknemers gekenmerkt door de sterke ontwikkeling van vervroegde uittreding. Dit nieuwe beleid van 'uitdienstneming' heeft zich zo sterk doorgezet dat dit een echt maatschappelijk fenomeen is geworden dat een ingrijpend effect heeft op de wijzen van uittreding die nu beheerd worden door de mechanismen van werkloosheid en niet langer door die van pensionering. En zo is de leeftijdshiërarchie veranderd door de invoering van een nieuwe levensfase, het brugpensioen", tussen het beroepsleven en het pensioen, waardoor het volledige ouderdomsbeleid in een crisis is verzeild". Met deze woorden maakt dit artikel uit begin jaren 80 een van de eerste beschouwingen over het massale gebruik van brugpensioen dat, sindsdien, de vorm bepaald heeft van het Europese professionele landschap. Deze tekst is dus een van de eerste analyses over dit fenomeen.

Trefwoorden: loopbaaneinde - beleid - - -

Fiche: 184
(référence 3ref_22)

Titel: Conditions de travail et vieillissement différentiel

Auteur(s): Teiger C., Villatte R.

Tijdschrift: Travail et emploi, 16, 27-36, 1983

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Ouder worden is geen toestand, maar een continu veranderingsproces waaraan de mens zijn hele leven lang onderworpen is, net als elk levend wezen. Schematisch gezien is dit proces afhankelijk van interne factoren, voornamelijk van biologische aard, en externe factoren, waarbij de arbeidsomstandigheden een doorslaggevende rol spelen. De vergrijzing van de werknemers heeft dus twee kanten: natuurlijke vergrijzing en gecreëerde vergrijzing. Aan de hand van enkele resultaten van ergonomische studies (die wijzen op de aanhoudende problemen veroorzaakt door de afstemming tussen de leeftijd van de arbeiders en de vereisten van de functie, en de relatieve verergering) komen een aantal veranderingen naar voren veroorzaakt door de arbeidsomstandigheden: sommige beïnvloeden de fysieke toestand (sporen van ongevallen, gevolgen van herhaaldelijke overlast ondervonden tijdens het werk, verergerd door de gepresteerde werkuren ...) en leiden tot een definitieve handicap, een min of meer specifiek ziektecijfer, en soms tot een hoger sterftecijfer nog voor de pensioenleeftijd; andere hebben betrekking op de mentale activiteit, de denkprocessen en versnellen de negatieve functionele ontwikkelingen die gepaard gaan met het ouder worden en de invloed van de positieve aspecten beperken. Het zijn in het algemeen dezelfde werknemers die te maken krijgen met een beperking in de ontwikkeling van de intellectuele capaciteiten, te wijten aan een ontoereikende opleiding en verminkende arbeidsomstandigheden, zowel intellectueel als fysiek. Deze modellering heeft sociale en zelfs economische gevolgen omwille van de impact op de tewerkstelling en het personeelsbeheer: de vergrijzing houdt verband met de uitgeoefende functie.

Trefwoorden: gezondheid - beleid - arbeidsomstandigheden - - -

Fiche: 185

(référence 3ref_23)

Titel: Age, travail et emploi: travailleurs vieillissants et vieillissement dans le travail

Auteur(s): Bu  J., Molinié A.-F.

Tijdschrift: Travail et emploi, 15, 7 13, 1983

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Het belang van de arbeidsomstandigheden als onderscheidende factor in het verouderingsproces en het sterftcijfer toont aan dat het verband tussen leeftijd en handicap niet onvermijdelijk is en dat het, in het kader van een echt ouderdomsbeleid, mogelijk is om de asocialiteiten verbonden aan de vergrijzing tegen te gaan. De conclusies van de onderzoeken van de ergonomen tonen aan hoe de organisatie van het werk ervoor kan zorgen dat oudere werknemers aan het werk blijven door die toe te wijzen aan minder gevaarlijke of minder belastende posten.

Trefwoorden: gezondheid - arbeidsomstandigheden - opleiding - - -

Fiche: 186

(référence 3ref_24)

Titel: Crise et cessation anticipées d'activité: une comparaison internationale

Auteur(s): Frossart M.

Tijdschrift: Travail et emploi, 16, 9 26, 1983

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Dit artikel wil een internationale vergelijking maken van de mechanismen van uittreding, op basis van een leidraad die aantoont dat deze mechanismen typisch zijn voor een tewerkstellingsbeleid dat vier doelstellingen tracht te combineren: werkloosheid bestrijden, de leeftijdspiramide van de actieve werknemers verjongen, de meest bekwame werknemers selecteren in een crisissituatie die leidt tot herstructureringen op de werkplek met als gevolg dat de gezondheidsnormen op het werk strenger worden en de ouderdomsdrempel op de arbeidsmarkt correlatief lager komt te liggen, eisen van de werknemers om de wettelijke pensioenleeftijd te verlagen.

Trefwoorden: loopbaaneinde - beleid - internationale vergelijkingen - - -

Fiche: 187
(référence 3ref_25)

Titel: Le vieillissement en emploi dans le secteur de la santé et des services sociaux

Auteur(s): Lauzon M.

Tijdschrift: INRS, , 112p, 2003

Type van document: onderzoek verslag

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Hoofddoelstelling van dit onderzoek is een inleiding te geven over de problematiek van vergrijzing op het werk bij diverse beroepscategorieën in verschillende activiteitensectoren. De realiteit van vergrijzing op het werk is een complex gegeven in het netwerk van de gezondheidszorg en de sociale diensten, zowel vanuit het standpunt van de werknemers als van de directie. Dit onderzoek zou de weg moeten vrijmaken voor toekomstige beschouwingen binnen de organisatie. In het algemeen stellen we vast dat de werknemers die de fysiek meest veeleisende functies uitoefenen, zich meer bewust zijn van de vergrijzing op het werk. Stress en concentratiemoeilijkheden worden genoemd door de meeste ondervraagde werknemers. Toch hangt die stress grotendeels samen met de uitbreiding van het takenpakket en houdt die strikt genomen minder verband met de vergrijzing dan met de fysieke aftakeling. Trouwens, de hogere werklast als gevolg van de recente herstructureringen is de reden waarom de ondervraagden zich zorgen maken over de pensionering. Ze zijn van mening dat het zwaardere takenpakket hen ertoe zou kunnen aanzetten om het beroepsleven vroegtijdig te verlaten.

Trefwoorden: gezondheid - psycho-sociale last - arbeidsomstandigheden - fysieke activiteit - vervroegde uittreding - management

Fiche: 188

(référence 3ref_26)

Titel: Vieillissement , la démographie à la rescousse de la Wallonie et de Bruxelles

Auteur(s): Debuisson M., Docquier F.

Tijdschrift: La revue nouvelle, 3, 32-37, 2006

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Hoewel de vergrijzing en het dalende geboortecijfer zich in heel België voordoen, moeten de toekomstperspectieven toch genuanceerd worden in elk gewest: de inwoners van Wallonië en Brussel zijn iets jonger dan die van Vlaanderen. De macro-economische vooruitzichten tonen aan dat de situatie in Brussel en Wallonië positiever is. Maar de uitdaging blijft: hoe de maatschappij aanpassen aan de vergrijzing van de bevolking?

Trefwoorden: demografie - - - - -

Fiche: 189
(référence 3ref_27)

Titel: Au-delà des chiffres... augmenter l'emploi: de quoi parle-t-on?

Auteur(s): Verly J.

Tijdschrift: La revue nouvelle, 3, 38-45, 2006

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Hoe kunnen we de doelstelling bereiken om het tewerkstellingsniveau bij oudere werknemers te verhogen? Een kritische analyse van de cijfers toont aan dat de situatie verschilt in diverse landen. De vaststelling dat België zou achterblijven, wordt gerelativeerd: de tewerkstellingsniveaus voor jongeren en oudere werknemers liggen weliswaar laag, maar zijn beter dan in andere landen voor de tussenliggende leeftijdscategorieën. België doet het ook goed op het vlak van arbeidsproductiviteit en bruto binnenlands product. Moet de arbeidsverdeling dus herzien worden?

Trefwoorden: loopbaaneinde - economisch aspect - - - -

Fiche: 190
(référence 3ref_28)

Titel: Agisme: récupération idéologique d'une discrimination

Auteur(s): Burnay N.

Tijdschrift: La revue nouvelle, 3, 46-51, 2006

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Discriminatie op de arbeidsmarkt waar oudere werknemers mee geconfronteerd worden, berust op stereotypes en vooroordelen, dat wordt al vijftig jaar duidelijk gemaakt. Toch zijn deze vooroordelen niet enkel structureel van aard. Ze worden ook gebruikt naar gelang de schommelingen van de conjunctuur: in een periode van recessie worden oudere werknemers bijvoorbeeld als eerste ontslagen. Omgekeerd heeft de Europese Unie er sinds 2000 een prioriteit van gemaakt om deze categorie aan het werk te houden. Leeftijdscriminatie is dus geen nieuw fenomeen, maar een ideologisch gegeven dat opnieuw werd opgepikt door de politieke wereld en de media.

Trefwoorden: stereotype - discriminatie - economisch aspect - - -

Fiche: 191

(référence 3ref_29)

Titel: L'Etat social actif à la porte de la Région

Auteur(s): Conter B., Moolaert T.

Tijdschrift: La revue nouvelle, 3, 52-57, 2006

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Het streven naar een "actieve vergrijzing" (ouderen langer aan het werk houden) slaat niet aan in Wallonië. Het gewestelijk tewerkstellingsbeleid geeft geen prioriteit aan de tewerkstelling van ouderen en de toepassing van de federale maatregelen terzake botst op heel wat weerstand. Naast de sociaal-economische situatie, kunnen ook elementen van de institutionele en politieke context (bevoegdheden van de gewestelijke entiteiten, sociaal verleden, evolutie van de machtsverhoudingen) verklaren waarom de "actieve vergrijzing" zo moeilijk ingang vindt in de hoofden en instellingen in Wallonië.

Trefwoorden: demografie - beleid - economisch aspect - - -

Fiche: 192
(référence 3ref_30)

Titel: La pr pension: une trentenaire... en fin de carrière?

Auteur(s): Demez G.

Tijdschrift: La revue nouvelle, 3, 58-64, 2006

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Het valt niet te ontkennen dat brugpensioen, dat toelaat om de carrière af te bouwen, sinds de jaren 70 veel succes heeft gekend. Via een analyse van de reglementeringen en procedures die nu van kracht zijn, kunnen de wijzigingen geëvalueerd worden die door het generatiepact werden doorgevoerd, niet in het minst de aantasting van het sociaal overleg.

Trefwoorden: loopbaaneinde - beleid - arbeidsmarkt - economisch aspect - vervroegde uittreding -

Fiche: 193

(référence 3ref_31)

Titel: L'âge: une notion relative

Auteur(s): Laigle F.

Tijdschrift: La revue nouvelle, 3, 65-70, 2006

Type van document: wetenschappelijk artikel

Taal: frans

Samenvatting in Nederlands:

Het begrip leeftijd moet gerelativeerd worden. Dat leert de praktijk van de arbeidsgeneeskunde aan werknemers die een zware werklast dragen. Op basis van de ervaringen van een preventieadviseur in een bedrijf met tweeduizend werknemers waar directie en werknemers zich ervan bewust zijn dat arbeid uitputtend is en waar al een reeks maatregelen werden doorgevoerd, worden denkpistes voorgesteld om arbeiders aan het werk te houden die niet alleen toegepast zouden kunnen worden in dit bedrijf, maar ook elders.

Trefwoorden: gezondheid - loopbaaneinde - fysieke activiteit - management - -